

SUOMI-ILMIÖ

1/2016

SUOMI-ILMIÖ

1/2016

Pääkirjoitus	2
Puheenjohtajalta	3
Kurki ja käki laadullinen ja määrellinen menestys	4
Kopula rakastaa	6
Luentosalin luonneroolit	8
Jäätelökesä viitoitti tien suomalaisille kesähiteille	10
Esittelyssä yliopistonlehtori Suvi Honkanen	12
Kopulan suklaailta aiheutti iloisen ähkyn	14
Kielikämmät ja kielessiset innovaatiot	16
Runoja vapaudesta	18
Lyhyesti	19

PÄÄTOIMITTAJA: HELMI RIIHONEN
TAITTO: NOORA PIRTTILAHTI
KANSIKUVA: ELISA LAMPINEN

TAMPEREEN YLIOPISTON
SUOMENOPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖ
KOPULA RY

PÄÄKIRJOITUS

HELMI RIIHONEN

Alkukevästä Julkisen sanan neuvoston puheenjohtaja Elina Grundström vieraili luennoimassa Viestinnän etiikkä -kurssilla. Hän kertoii, että häntä ärsyttäävät Julkisen sanan neuvoston toiminnasta valittavat toimittajat; neuvosto on journalismin itsesäätelyn keino, ja itsesäätyllä puolestaan vältetään lainsäädännöllinen säätely ja näin turvataan journalismin vapaus, jonka neuvoston maineen huo-noneminen voisi vaarantaa. Joten pitääkö mölyt mahassa, toimittajat! Olette sentään vapaita.

Helmikuun loppupuolella Perussuomalaiset nuoret järjesti #tyttö_poika-kampanjan, jonka tarkoitus oli hehkuttaa binäärisen sukupuolijon ilosanomaa. Kampanjan mukaan jokaisella on vapaus olla mitä haluaa – kunhan on joko tyttö tai poika. Yhdessä lauseessa ihannoitiin yksilön vapautta sukupuoli-identiteettiin, seuraavassa leimattiin kaikki biologiaan liittymätön ”kuvitteluna”. Joten hiljaa siellä, muunsukupuoliset! Teilläkin on vapaus olla tyttöjä tai poikia.

Vapaus on kummallinen sana, josta Kielitoimiston sanakirja ei osaa todeta muuta kuin ”se että jku t. jk on vapaa”. Vapaan määritelmä puolestaan vilisee sellaisia ilmaisuja kuin riippumaton, itsenäinen, täysivaltainen, esteetönen, vailla kahleita ja valloillaan. Filosofeilla lienee laajempia pohdintoja vapauden luonteesta ja edellytyksistä, ehkä tarkempia määritelmiäkin. Joillain filosofeilla on myös vaativuksia siitä, mitä vapauden tulisi olla. Ironista on, että edes vapaus sanana ei ole vain vapaa olemaan; sen luonteesta ja merkityksestä kiistellään toistuvasti.

Toisaalta vapauden määrittelemisen lienee tarpeellista. Toisinaan vapaudesta nimittäin puhutaan tavalla, joka ei ole vapauttavaa. Toisinaan vapaus on velvollisuutta olla hiljaa, vaikka olisi palautetta tai kriittiikiä. Toisinaan vapaus on toisen ihmisen vapautta määritellä sinun identiteettiäsi. Toisinaan vapaus on lyömäase, jolla vaiennetaan, sidotaan ja kahlitaan.

Tällaisia asenteita sanojen taustalla voidaan tulkita ja purkaa diskurssintutkimuksen, semantiikan, pragmatiikan ja muiden kielen tutkimustapojen keinoin. Suomen kielen opiskelu on paljon muutakin kuin valmistautumista äidinkielen opettajaksi, sillä kielentutkimus voi tunkeutua yhteiskunnassa kaikkialle, missä kieltä vain esiintyy. Suomen kieli on monipuolin, tarpeellinen ala, jonka opiskelusta on syytä olla ylpeä. Suomea tutkimalla voi parhaimmillaan vaikka edistää tasa-arvoa ja hyvinvointia.

Tai sitten voi yhtä hyvin tutkia itseä kiinnostavia asioita ihan vain siksi, että se on hauskaa. Siihenkin meillä on vapaus.

Helmi

PUHEENJOHTAJALTA

SATU SAARI

Poliittinen meuhkaaminen on minusta aina tuntunut vierailta ja jopa vastenmieliseltä. Erityisesti tv:n ”keskusteluillat” eivät herätä niinkään ajatuksia vaan pikemminkin tarpeen verenpaineläkkeille. Ääripäitä etsitään väen vängällä, vaikkei ääripäitä edes aina ole. Mustavalkoisuuksien ei ole minun juttuni, mutta harmaa ei saa näkyvyyttä ja kannatusta.

En myöskään koe mitään puoluetta täysin omakseni, tai ainakaan en halua ottaa kannatusviittaa harteilleni. Tunnen ihmisiä, jotka ovat niin täysin oikeistolaisia tai vasemistolaisia, että heillä on karvat pystyssä jo kuulessaan toisen edustavan vastakkaista puoluetta. Siinä seurassa tuntuu entistä enemmän siltä, ettei minulle taida olla sijaa poliittisten nuortenjärjestöjen kentässä.

Itselleni puoluekanta on suunnilleen yhtä tärkeä tieto kuin toisen kotipaikkakunta: kiva tietää, mutta ei vaikuta käsitykseeni ihmisenä eikä käsittääkseni vaikuta hänen luonteesensa tai käyttäytymiseensä. Vanha ohjenuora kertoo, että päivällisillä (nykyajan vastine päivällisille) voisi tosin olla kotibileet) ei tulisi puhua uskonnosta, poliikasta tai rahasta. Täysin kiellettyjä aiheita ne eivät tietenkään ole, mutta turvallisinta on ottaa näin tulenarat ja tunteita herättävät aiheet esiiin jo ennesträän tuttujen kesken. Uuteen ihmiseen on vähän huono tutustua, jos ensimmäinen kohtaaminen menee soteuudistuksesta tai maahanmuutosta väitellessä.

Vaikka politiikka ei minulle ominaiselta tunnukaan, sitä on ainejärjestötoiminnassa hankala välttää kokonaan. Opiskelijapolitiikka on tällaiselle vastaan-hangoittelijalle toisaalta pehmeä lasku, toisaalta kertarysährys asian ytimeen. Opiskelija- ja ainejärjestöt voivat nimitäkin ottaa kantaa monilla tavoilla, ja juuri sellaisella mikä itsestään tuntuu omalta.

Mielenosoituksiin, kokouksiin ja kabinetteihin ei ole pakko lähteä, jotta voi vaikuttaa. Politiikkaa on sekin, että vetaa YTHS:ää palkkaamaan lisää hammaslääkäreitä, jotta viisaudenhampaat saisi poistettua tuon noin viisisivuisen opiskeluajan puitteissa. Politiikkaa on vetoomus tilapalveluiille, jotta yliopistokampuksella olevat tilat saataisiin jatkossakin pysymään opiskelijoiden

käytössä ulkopuolisten vuokralaisten sijaan. Politiikkaa on yksikön henkilökunnan tapaaminen pari kertaa vuodessa kahvin äärellä, jutustellen siitä, missä oppiaineissa sähköiset tentit toimivat parhaiten ja mistä kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden opiskelijat saisivat oman kahvittelutilan. Tänä keväänä opintopäällikön entisessä työhuoneessa avattiin LTL:n oma ainejärjestötila, jolle ei ole vielä päättetty nimeä. Voiko ainejärjestötilan nimikilpailussa äänestäminen olla poliittikaa? Ainakin se on demokratiaa.

Oma opiskelijavaikuttamiseni (niin vähäistä kuin se ehkä onkin ollut) päättyy joulukuussa, kun saan toivoakseni kaikki kurssit päätkseen ja tutkintotodistuksen ulos. Sen jälkeen onkin kysytään uusille, aktiivisille kopulalaisille, jotka yrittävät parantaa nykyisten ja tulevien opiskelijoiden arkea niin isoin kuin pieninkin keinoin.

Rentouttavaa kesälomaa kaikille toivottaa

Satu

KURKI JA KÄKI

LAADULLINEN JA MÄÄRÄLLINEN MENESTYS

TEKSTI: SATU SAARI | KUVAT: MERI LINDEMAN JA SATU SAARI

Fanifiktioita, sota-ajan kirjeitä, elintarvikkeiden nimiä ja ruokaohjeita. Mitäpä kielen, käänämisen tai kirjallisuustieteen opiskelija oikeastaan ei voisi tutkia? Kaikista näistä saattiin kuulla hyvät esitelmät, kun Kurki ja käki -opiskelijakonferenssi järjestettiin nyt neljättä kertaa.

Konferenssin järjestelyt alkivat jo viime marraskuussa toimikunnan kokoamisella. Vuoden 2014 konferenssia oli järjestämässä lähes kolminkertainen määrä väkeä, mutta se ei meitä haitannut. Nelihenkiseksi kaventunut toimikunta teki kovasti töitä heti alusta alkaen, ja varhainen valmistelu varmasti pelastikin pani kilta huhtikuun koittaessa.

Aluksi oli tietenkin päättävä

ajankohta, kutsuttava plenaristiesitelmöjät ja abstrakti- ja esitelmäkouluusten pitäjät. Huhtikuun alkupuoli tuntui noina joulua edeltävinä viikkoina todella kaukaiselta, mutta erityisesti kiireiset professorit oli pyydettävä sitoutumaan jo hyvissä ajoin. Onneksi saimme LTL:n varajohtajan **Päivi Pahdan** nopeasti mukaan, samoin ulkomaiset kiinnityksemme Melissa Wallace ja Henrik Skov Nielsen suosittivat myös mielihyvin. Koulutatkin lähtivät ennakkoluulottomasti mukaan, osa olikin pitänyt koulutusta jo edellistä Kurkea ja käkee varten.

Oma tehtäväni oli päävittää alkuvuodesta 2016 konferenssin verkkovalmisteesta. 2016 konferenssin verkkosivut ja varata salit niin koulutukseen kuin konferenssipäiville. Edelli-

sen konferenssin järjestelytoimikunta oli tehnyt hyvää työtä verkkosivujen luonnissa, joten minun oli helppo vain päivittää uudet tiedot vanhojen tilalle. Salivarausten kanssa sai hukkia yllättävän paljon: varauslomakkeen täyttäminen oli helppoa, mutta sähköpostirumba osoittautui hankalaksi, jos halutut salit eivät olleetkaan vapaina tarvittavina päivinä. Toivoin kovasti, että olisin vain voinut mennä jonkun oikean ihmisen toimistoon sopimaan tarvittavien luentosalien käytöstä, mutta lopulta kaikki käännyti parhain päin ja saimme sopivat tilat.

Muut toimikuntalaiset kirjoittivat kutsukirjeluonnoksia, hankkivat illanvieton esiintyjiä ja laskivat budjettilta, vain muutamia mainitakseni. Kai-

KUVA: SATU SAARI. Perjantaina pidetyssä illanvietossa esiintyi kuvassa näkyvä duo Mikrokosmos, jonka muodostivat kaksi venäjänopiskelijaa. Myös kirjallisuudenopiskelija Emily Hallfast esitti runoteoksen Kaveripydyds.

KUVA: MERI LINDEMAN. Tampereen yliopiston tutkija Maria Mäkelä esitelmöillä otsikolla "Mieli fiktiona. Maailmankirjallisuudesta todellisuuteen ja takaisin."

vät eivät tuntuneet uuvuttavilta, sillä kaikki sujui mielestäni upeissa tunnelmissa. Molempina päivinä kuulin ylistäviä kommentteja opiskelijoista, jotka niin asiantuntevasti ja itsevarmasti esittelivät opinnäytteitään ja kurssitöitäan. Yleisö haastoi esitelmöjä välillä tiukoillakin kysymyksillä, joista jokainen selvisi ammattimaisella taidolla ja tyylilikkyydellä. Torstai-iltaan Telakalla vietetty Nykysuomen seuran kielipiiri oli hauska kokemus, ja opiskelijat ja henkilökunta viettivät erinomaisen hauskan illan kielitaidon arvioinnista sekä kielikämmeistä ja opiskeluajoista puhuen.

Entä sitten se oma esitelmäni? Harjoittelut tuotti tulosta, ja pystyin käymään koko "käsikirjoituksen" läpi ilmeisesti vaikuttamatta siltä, että olin lukenut paperista suoraan. Erityisesti yleisökyksymyksiin vastatessani tajusin, miten paljon oikeastaan jo tiedän aiheestani. Graduahdistus lievitti, kun tajusin jo olevani aiheeni jonkinmoinen asiantuntija. Koska sain kiitollisen paikan sektioni ensimmäisenä esiintyjänä, sain koko loppupäivän vain nauttia muiden esitelmistä.

Kurki ja käki on erinomainen paikka opetella konferenssitoimintaa, tapahtuman järjestämistä ja esiintymisvarmuutta. Voin ehdottomasti suositella sitä kaikille suomenopiskelijoille jatkossakin, tulen mielelläni seuraamaan konferensseja myös valmistumi-seni jälkeen! ×

MIKÄ KURKI JA KÄKI?

- Kurki ja käki tulee sanoista **KUlttuuri**, **Kirjallisuus**, **Kääntäminen** ja **Kleli** – siis kaikista niistä mitä LTL:ssä voi opiskella.
- Järjestettiin nyt neljättä kertaa, 7.–8.4.2016.
- Kaksipäiväinen konferenssi järjestetään opiskelijavoimin henkilökunnan avustuksella. Esitelmistä kolme oli alan tutkijoiden pitämä, kaikki muut opiskelijoiden opinnäyte- tai kurssitöitä esitteleviä.
- Järjestelytoimikunta ja saliavustajat saavat opintopisteitä mukanaoloista ja aktiivisesta työskentelystä.

KOPULA RAKASTAA

JOHANNA YRJÄNÄINEN

Toisinaan kursseilta ja opiskeluriennoista jää käteen muutakin kuin päänsärkyä, suoritusmerkintä opintorekisteriin tai palauttamatta jäänyt, pölyä keräävä kirjapino yöpöydälle. Joskus kohtaamisista syntyy jotain suurempaa. Vaivihkaa kurssikirjat vaihtuvat Ikean kuvastoihin, Juveneksen kertakäyttökahvikupit versoavat yhtiseksi muumimuki-kokoelmaksi, ja kirjahyllyssä onkin yhtäkkiä tuplakappaleet Harry Pottereista.

Opiskelu opettaa, muuttaa ajatustapoja, jättää pysyviä muistoja ja ystävyysuheteita – ja toisinaan muuttaa koko elämän. Näistä elämää muuttavista kohtaamisista Suomi-ilmiö haluaa kertoa.

Seuraavalla kertomuksella avaamme juttusarjan, jossa kopulalaiset kertovat opiskelun merkeissä alkaneita rakkaustarinoitaan.

MARIELLA TOLKKI

Jaa, kukas se tuo mies on. Olen aina ollut heikkona kaljuhin. Olin juuri tullut Ollin ja Ilonan vappupippaloihin, näin Hoon heti eteisestä. Paikalla oli sekalainen seurakunta suomen opiskelijoita, kasvatustieteilijöitä, pari eksynytteekaria. Kotona haalareita pukessa oli mielessä käynyt, *tapaikohan sitä tänään jonkun kivan tyypin*.

Illan mittaan vilkuilin vaivihkaa ja monitoroin tilannetta. Yksi kaunis tyttö sanoi Hoohon katsoen *miten me voidaan koskaan antaa mitään nimiä meidän lapsille kun kaikki nimet muistuttaa ärsyttävistä oppilaista*, joten minä heti *onko ne yhdessä seurusteleeko ne näkykö sormuksia*.

En toisiaankaan yrittänyt flirttailla, enhän osaa edes iskeä silmää, saati siristellä niitä vihjailevasti. Aloimme suunnata kohti keskustaa, siivoilin juhlan jälkiä jätesäkkeihin. *Hei älä heitä nütä pois, keräään nütä et teen vyön*, Hoo sanoi ja viittasi pieleen kasaan tölkinavausnipsuja. *Ai, hei, kuule, tuolla on säkissä kaikki tölkit. Jos tarvii noita lisää voitas käydä ne läpi ja irrottaa*, ehdotin. *Heh, no, ei ny ehkä tarvii kuitenkaan*, Hoo hymyili. Kävin itsekseen tölkit lävitse ja vein kasan Holle, joka hõlmistyti ja ilahtui. Sain halauksen.

Eksyneet teekkarit aikoivat ottaa taksin Iidesjärveltä keskustaan. Siellä olisi ollut tilaa, mutta tiesin Hoon olevan pyörällä liikenteessä. *Mä taidan kävellä, menkää te vaan*.

Rakastumista kuvaillaan usein romantisesti ilotulituksena, päättää huimaavana hetkenä joka vie kaikki maaliliset murheet mennessään. Minulle se oli oivallus matkalla kohti keskustaa, siinä Sorin puiston läpi käveltäessä, että *jaahas, tässä tämä nyt sitten on*.

Koskenrannassa hengailtaessa Ilona alkoi parittaa. *Tolle Holle tarttis löytää joku tytötystävä, se on tosi ihana, ketä täällä on sinkkaja?* Yritin ottaa lungisti ja käyttäytyä ilman, että kaikki ajatukseni olisivat luettavissa kasvoiltani. Päädyimme Yläaleen yksille ja jotenkin jännästi kaverit val-

tasivat pöydän niin, ettei mulle ollut tilaa kuin Hoon vieressä. *Voi miten ihanat silmäryptyt kun se hymyilee*.

Meidän oli tarkoitus viettää tytöjen kesken laatuiaaka ja mennä Riitulle yöksi. *Onneksi Riitun reppu pöllittiin ja avaimet sen mukana*. Käveltäinkin meille Härmälään, Hoo talutti pyöränsä matkallaan Koivistonkylään. Tienristeyksessä Hatanpään valtatiellä erottiin eri suuntiin. Yritin siristellä silmiäni vihjailevasti, *katotaan hei jos törmälään huomenna*.

Vappupäivänä olin saanut uuden naamakirjakavenrin. Hymyilytti. Keskustassa Hoo laittoi viestiä *missä meette ja ilmestyi ihan sattumalta samoihin paikkoihin*. Katseltiin upotettavia tekkareita ja juotiin kahvia Laukontorilla.

Koitti paluu arkeen. Tietikkaluokassa Alakuppilan vieressä huomasin, siinä viimeisiä esbeit kirjoitellessa, että Hoo on naamakirjassa onlinessa. Kaksi tuntia virtuaalista vihjailua ja pyyntö kaffelle.

Ensitreffipäivänä olin konferenssiavustajana Kielititeen päivillä. Muutamaa hetkeä ennen oman sektion alkua kuulin, että sektion puheenjohtaja on sairastunut. *Sähän varmaan voisit vetää sen?* Menköt samoilla jännityksillä. Työpäivän päätyttyä leijuin Pinni B:n portaat alas naulakoille, ja siellä Hoo odotti. Istui penkillä ja näytti hiukan hermostuneelta. Katsetti kohtasi lasioven läpi. Hymyilytti.

Juotiin kaffet konferenssin tarjoilusta. *Joo kyllä säki voit ottaa ei se tee mitään*. Käveltin keskustaan. Teki mieli laittaa kädet taskuun, mutten laittanut, *jos se vaikka ottais kädestä kiinni*.

Ensi vuonna meidät vihitään siinä samaisessa punatilisessä kirkossa, jonka ohi kävellessä tunsin varmuuden tulevasta. Hääjuhlaan askarrellaan tölkinipsuista lautasiin nanopidikeet. ×

LUENTOSALIN LUONNEROOLIT

TEKSTI: HELMI RIIHONEN | KUVITUS: ELISA LAMPINEN

Luenoilla näkee jos jonkinlaista kulkijaa, mutta tietty ihmistyyppi löytää tiensä luentosalin kerta toisensa jälkeen. Tunnistatko kaikki nämä luentosalin penkkejä kuluttavat arkityypit?

NEULOJA

Onko puikkojen hellä kilinä tavaramaisista taustamusiikkia opiskelulleksi? Kurssikaveriksesi on saattanut päätyä henkilö, jolla on pahanlaatuinen neuloosi. Heti istuttuaan alas tämä kurssikaveri kaivaa laukustaan lankakeriä, puikkoja ja jonkin keskeneräisen käsi työn, ja eipä aikaakaan kun neuloja on jo ehtinyt tuottaa tunnissa vähintään saman verran villaneulettu kuin keskiverto isoäiti. Luennon aikana valmistuvat niin ovelasti kuvioidut villasukat, loputtoman pitkät kaulaliitat kuin siskontyttöjen kastemekotkin. Yleensä neuloja onnistuu vielä tekemään luennon muistiinpanotkin – näppärin tapaus kuvioi ne suoraan neuleeseensa.

Neulojat ovat yleensä mukavia kurssikavereita, mutta heidän viereensä istuminen voi olla vaarallista, sillä puikkojen vinha mutta rytmikäs liike sekä värikkäiden lankojen tasainen keinunta ovat yllättävän hypnotisoivaa katseltavaa.

Luennon pää-

teeksi saatat huomata oppineesi kolme uutta tapaa neuloa kantapää, mutta luennon aihe on mennyt täysin ohi.

DATAAJA

Oli kyseessä sitten läppäri tai tabletti, tämä kurssikaveri pitää aina mukaan jonkin sortista tietokonetta, joka uskollisen ystävän tavoin kulkee kainalossa vuorokaudenajasta riippumatta. Luennon ensimminuuteista viime hetkiin asti dataajan sormet

tanssivat näppäimistöllä tai kosketusnäytöllä, ja lähistöllä istuvat saattavat miettiä, onko luennosta toisiaan noin paljon kirjoittettavaa. Ei ole täytyä varmuutta siitä, kirjoittaako dataaja muistiinpanoja; hän saattaa yhtä hyvin chattailla Facebookissa, surffailla viihdesivustoilla, tunkeutua yliopiston tietokantoihin tai

kirjoittaa intensiivistä ja lapsilta kiellettyä tarinaa suosikkisarjansa päähenkilöistä.

Dataajan olan yli kurkkaamissa on risksiä. Jotkut dataajat suojelevat reviiriään kylmin mulkaisuin, ja myös kauniisti muotoilujen muistiinpanojen aiheuttama alemmuuskompleksi on mahdollinen. Tehtyä ei saa tekemätömäksi eikä nähtyä näkemätömäksi, joten parempi kunnioittaa kurssikavereiden dataamisrauhaa.

MYÖHÄSTELIJÄ

Viisentoista minuuttia luennon alkamisen jälkeen ovi narahtaa, ja katsoamatkin tietää, kuka on kyseessä. Tämä kurssikaveri on kroonisesti myöhäässä, ja urbaanilegendojen mukaan hänet on nähty ajoissa luentosalissa vain sellaisissa tilanteissa, joissa myöhästelijä onkin itse asiassa tähdennyt edellispäivän luennolle. Myöhästelijöitä on yleensä kahta tyyppiä: niitä, jotka huikertelevat takariviin hiljaa ja

pehmeästi kuin tarhakäärmee, sekä niitä, jotka stoalaisella tyyneydellä tallustelevat suoraan eturiviin katsesta piittamatta. Nopeasti tutuksi käynyt ääni aloittaa kommenttiraidan, joka yleensä alkaa sanoilla ”itse asiassa” tai ”mutta eikös”; nussuttajan tarkoitus ei ole kysyä epäselvästä asiaa tai tarkentaa luennointisjan

Myöhästelijät harvemmin tarjoavat aiheuttaa vaivaa kenellekään. Yleensä he ovat joko boheemeja oman tiensä kulkijoita, joille aika on lähinnä suuntaviiva, tai sitten stressaantuneita ylisuorittajia, jotka kävät kahdeksaan kurssia päälekkäin ja ylläpitävät siinä sivussa pienää lammastamia.

sanomisia, pikemminkin hän pyrkii todistamaan omaa tietäväisyttään ja haastamaan luennointisja väittelyyn. Kurssin mitaan saa yleensä seurata, kuinka viikko viikolta luennointisjan ilme muuttuu lempään kärsivällisestä aavistukseen vittuuntuneeksi. Nussuttajan lähisukulainen on avautuja, joka

löytää niin sanasemantikkasta kuin foneemeistakin jonkin oman elämänsä kokemuksen kurssikavereille kerrottavaksi.

Nussuttaja tykkää omasta äänestään ehkä vähän liikaakin, mutta on

hänestä myös hyötyä muille opiskelijoille: esille saattaa nousta kiinnostava yksityiskohta tai tarkennus, ja jos ei muuta, ainakin nussuttajan monologi suo pienien hengähdystuon lopputoimilta kalvosulkeisilta. Tästä kurssikaverista voi saada myös kipakkaa väitteyleseuraa kahvitalolle.

UDELLEENKOULUTTAUTUAJA

Nuorehkon opiskelijakansan keskuudessa istuu selvästi muita iäkkäämpi henkilö muistiinpanovalineiden kanssa – onko joku yliopisto-opettaja tullut seuraamaan kollegansa luentoja? Opettajan sijaan kyseessä onkin uudelleenkouluttautuja, joka syystä tai toisesta on mittavan työelämärupeaman jälkeen palannut takaisin yliopiston penkille. Toiset uudelleenkouluttautujat hakevat täydennystä osaamiseensa, toiset puolestaan opiskelevat ihan vain uuden oppimisen ilosta. Usein uudelleenkouluttautujan opiskelutausta selviää jo lyhyestäkin keskustelusta, sillä hänellä on taipumusta verrata nykykäytäntöjä omiin kokemuksiinsa kultaisella 80-luvulla.

Uudelleenkouluttautuja

suhtautuu opiskeeluaiheisiin käytännönläheisellä, elämää näheellä otteella, ja ryhmätyö hänellä kanssaan voikin olla hyvin hedelmällinen kokeamus. Toisille tämä kurssikaveri aiheuttaa kuitenkin eksistentiaalisesti kriisin alkua, sillä he näkevät uudelleenkouluttautujassa oman tulevaisuutensa N:nnen vuoden opiskelijana. ×

JÄÄTELÖKESÄ VIITOITTI TIEN SUOMALAISILLE KESÄHITEILLE

TEKSTI JA KUVITUS: TORSTI VASARA

oskus musiikkikuuntelijat hakahtavat pitämään kesäbiisiä tavallisena biisinä, joka vain sattuu soimaan kesällä, ja jos se on hitti, niin vieläpä kaikilla ja koko ajan. Kesäbiisi on kuitenkin oma lajityyppinsä, jolla on musiikkiteollisuudelle samanlainen tehostevaikutus kuin Hullulla päivillä Stockmannin myynnille. Samalla tavalla kuin Stockalla ei kukaan käy enää muina aikoina, ei kesäbiisejäkään kuunnella muulloin kuin kesällä. Syyskuun puolivälin asti menneen kesän biisejä saa vielä kuunnella, jos sen tekee yksin ja painavista syistä.

esäbiisi on tarpeellisesta nostattavuudestaan huolimatta yleensä itseään toistava ja umpikonservatiivinen genre. Sävelkulut ovat ennalta arvattavia ja lyriikoissa käsitellään aina samojaasioita: ihanaa keliä ja yhtä liikkuvaa osaa, joka on suomalaisessa biissä yleensä rakkaus tai ryypääminen. Koska Suomessa on niin lyhyt kesä, ovat täällä kesäbiisitkin usein turbohdettuja kesäisypommeja, joissa saatetaan auringon ihastelun, rakastumisen ja dokaamisen lisäksi käsitellä kaikkea mahdollista kesäistä: karkaamista kaupungista, tylsää työtä tai jotain irrallista sanaa, joka ei tunnu liittyvän muuhun biisiin mitenkään.

uomalainen kesäbiisikaanon syntyi 70-luvulla, josta nostettakoon esiin Maaritin ikivihreä Jäätelökesä. Sen on sanoittanut Tampereen oma poika Mikko Alatalo, ja juuri mikkomaisen pöhkö siitä sitten tulikin. Jäätelökesessä vihättää rekrospektiivinen, haikera näkökulma ja 70-lukulainen siveellisyys: "Mua järkytti kieles,

en vielä tuntenut sua". Lyrikoista kuuluu aivan toisenlainen aito lämpö kuin rappäreiden moderneissa kesähiteissä, joiden kertojat eivät todellakaan kaipa激起 heilojaan enää sitten, kun uima-altaat on tyhjennetty.

keitsemän vuotta myöhemmin elettiin Popedan Kuumaa kesää, joka muuten valittiin vuonna 2005 kaikkien aikojen kesähitiksi. Kappaleen arvoa ei ole tietääkseni kukaan yritynyt koskaan kiistää. Itsekkin haluaisin oikeastaan olla elänyt vuoden 1985 vain tietääkseni, millaisen nostalgiroyyn Kuuman kesän kuuleminen nyt aiheuttaisi. Onneksi se on yhä relevantti biisi, lukuun ottamaan joitakin kiusallisia säkeitä, kuten: "Purista mua luja beibe, pistä silmäs kii".

oin joka kymmenes vuosi käy niin, että kappale, jota ei ole laskelmoitu kesähitiksi, nousee vahingossa listoille ja järkyttää kesähittikenttää. Daruden Sandstormia lukuun ottamatta se on hyvä asia. Yksi tienraivaaja on J. Karjalainen, jonka pojalleen Väinölle rustaamasta Missä se Väinö on? -söpölystä tuli kesähitti 1996. Se uudisti suomalista biisinkirjoitusskeemaa. Kaikihan kertosäkeen osaavat vetää (ja myös kaikki tapaamasi Väinö-nimiset ovat kyllä jo kuulleet sen, vaikket ehkä arvaisi), mutta koitapa laulaa elokuisessa hutikassa biisin säkeistö:

” Dunuja mbe kumala Väinö ma Väinö, Jukka ding ke le, Katid ding ke le, Alah man ning mbe simajala, A-aaa Väinö, Lo lo lo lo lo lu njinjata, Väinö, Alah man ning mbe simajala, A-aaa Väinö”.

ämä juttu meinasi myöhästyä taitosta sen takia, etten pystynyt analyyttisesti kuuntelemaan loppuun yhtäkään 2000-luvun alun kesien merkittävimmistä virstanpylväistä, joita olivat esimerkiksi Las Ketchupin Aserejé, Valvomon Mikä kesä? ja Tean Tytöt tykkää. äatin tsempata 2008 ilmestyneen Cheekin ensimmäisen ison hitin, Liekeissä, ajan. Siinä huomion kiinnittää tuotanto, joka on hellityvän täynnä korkeja efektejä, joita tekijät kuitenkin ammattiyleydellä viljelevät. Yksi tällainen on niin sanottu junnusefekti, jolla joka neljännen tähdin alkua junnataan näin: "Tukka hyvin, nä-nä-näkyks kello?". Efektiin tarkoituksena on ilmeisesti korostaa sanoman cooliutta, missä se ei onnistu. Tämän biisin lyrikkia ei jätä kauheasti tarinaa kerrottavaksi, mutta kertojan se saa kyllä vaikuttamaan ehkä vähän sosiaalisesti epälahjakkaalta avohoitopilaalta:

” Ne ihmellee, miks mä nauran aina. Kato, meillä pän ei itketä lauantaina. Mä nauran, vaikka ei niin naurattaiskaan.”

iinä mielessä Liekeissä on todella merkittävä kappale, että se aloitti toisen ison aallon suomalaiselle urbaanille musiikille, ja kesähittikavalkadikin on siitä eteenpäin ollut hyvin räppipainotteinen. Ihan piristäviä poikkeuksia viime vuosina ovat olleet ainakin Pariisin kevään Kesäyö vuodelta 2012 ja Kasmirin Vadelmavene vuodelta 2014. Sinä kesänä kaikki taisivat tulla vähän merisairaksi. Onhan Vadelmaveneen jonkunlainen kesähitin oppikirjaesimerkki, sillä siitä löytyy kaikki: sininen taivas, epäinhimillinen pomo, olut, vaimo ja Hanko. ✎

ESITTELYSSÄ YLIOPISTONLEHTORI SUVI HONKANEN

TEKSTI: ELISA LAMPINEN

Tällä palstalla esittelimme Tampereen yliopiston suomen kielen oppiaineen lehtoreita. Nyt tutustumme paremmin filosofian tohtori Suvi Honkaseen, joka vastaa työelämäviestinnän ja kielikonsultoinnin erikoistumiskokonaisuudesta. Saamme kuulla, mikä känsi Honkanenin pään, kun hän aikoi vaihtaa alaa ja osoittautuiko päähänristosta alkanut hollannin opiskelu myöhemmin tarpeelliseksi.

MISTÄ OLET KOTOISIN?

Olen asunut kymmenen vuotta Vantaalla, kymmenen Keravalla ja loput Helsingissä. Helsingissä olen asettunut Käpylä-nimiseen lähiöön, jolla on hipsterimaine.

MIKÄ SAI SINUT ALUN PERIN KIENNOSTUMAAN SUOMEN KIELESTÄ?

Minulla oli koulussa hyvät äidinkielen opettajat. Toinen heistä oli erikoistunut suomen kielen äännehistoriaan ja toinen Eino Leinon Helkavirsiin. Kirjoitusten jälkeen päädyin itsekin suomen kielteä opiskelemaan. Enemmän kiennostuin suomen opinnoista kuitenkin vasta toisen opiskeluvuoden keväällä, kun tein kandintutkielmaa vastanneen praktikumtyön. Täusin silloin, että kielentutki muksen tarjoamin välinein voi tutkia myös kielen käytötä ja sitä, kuinka kielen avulla rakennetaan merkyksiä esimerkiksi kirjoitetuissa teksteissä. Tämä oli onni, koska olin ehtinyt jo ajatella, että alaa täytyy vaihtaa, ja hankinut itselleni toisen opiskelupaikan viestinnän puolelta.

MIHIN SUOMEN KIELEN OSA-ALUEESEEN OLET TUTKIMUKESSASI ERIKOISTUNUT?

Olen erikoistunut kielipin ja tekstin suhteiden sekä teksitilajien ja diskurssien tutkimukseen. Olen selvitellyt eri näkökulmista erityisesti sitä, kuinka kirjoitettua kieltä ja kirjoitettuja tekstejä käytetään vuorovaikutuksen väleinä erilaisissa työelämän tilanteissa. Tällä hetkellä tutkin esimerkiksi, kuinka kokouskeskustelut ja niiden jälkeen kirjoitetut muistiot toimivat työpaikalla päättösenteen väleinä. Lisäksi olen yhteistyökumppanina mukana hankkeessa, jossa tutkitaan vuorovaikutuksen

tuotteistamista yrityksille suunnatussa henkilöstökoulutuksessa.

MILLAINEN OPINTOPOLKUSI ON OLLUT?

Praktikumtyön jälkeen erikoistuin opinnoissani kriittiseen diskurssianalyysiin ja tekstien tutkimiseen ja tutustuin joihin funktionaalisiin kielitoppimalleihin. Lisäksi suoritin pieni suomi toisena ja vieraana kielenä -kokonaisuuden. Viestinnästä tein sitten itselleni sivuaineen. Toisen sivuaineen kävin tekemässä Belgiassa, jossa opiskelin vuoden ajan hollannin kieltä. Hollannin opiskelu oli aika lailla päähänristo, enkä ajatellut, että siitä olisi kummempaa hyötyä. Hollannin taidon avulla pääsin kuitenkin myöhemmin suomi vieraana kielenä -opetusharjoittelun Hollantiin.

ENTÄ URAPOLKUSI?

Opiskelin pitkään ja tein opintojen alkuvaiheesta asti koko ajan myös sekalaisia oman alan töitä. Opintojen loppuvaiheessa toimin tutkimusavustajana hankkeessa, jossa tutkittiin kognitiivisen kielipin välinein vuoden 1642 raamatunsuomennosta. Gradussani tutkin kuitenkin Helsingin kaupungin opetusviraston kirjeitä ja niissä käytettyjä ohjailun keinoja. Maisteriksi valmistuttuani päätin jatkaa gradun aiheesta väitöskirjaan, koska haluin olla mukana tekemässä fennistisestä tekstien tutkimuksesta tutkimusalaa, jonka olemassaolo ei joka yhteydessä tarvisi perustella pelkästään kouluopetuksen tarpeilla (vaikka sitä siihenkin tarvitaan). Väittelin Helsingin yliopistossa keväällä 2012. Väitöskirjatyön ohessa opitin paljon. Toimin muun muassa vuoden suomen kielen ja

viestinnän lehtorina Helsingin kauppakorkeakoulussa. Väitteleminen jälkeen työskentelin parin vuoden ajan Suomen Akatemian rahoittamassa tutkimushankkeessa Vaasan yliopistossa. Sitten tulin tänne Tampereelle.

MITEN PÄÄDYIT TAMPEREEN YLIOPISTOON, JA ONKO TAMPERE SINULLE ENNESTÄÄN TUTTU?

Hain Tampereelle töihin, koska näin täällä mahdollisuuden suunnata työtäni kiennostavalla tavalla ja kehittää vähän uudenlaisia sisältöjä myös suomen kielen opintoihin. Tänä vuonna ensimmäistä kertaa toteutettava Työelämäviestinnän ja kielikonsultoinnin erikoistumiskokonaisuus on osa näitä suunnitelmia. Tulkaa mukaan sitä kehittämään! Tampere kaupunkina on minulle ennestään jonkin verran tuttu. Olen käynyt täällä monesti kylässä ja välillä muutenkin.

MITÄ TEET VAPAA-AJALLASI?

Vapaa-ajallani pesen pyykkiä, viikkaan pahvitölkejä pienempään tilaan, painin, luen lastenkirjoja, suunnitteleen remonttia tai katson House of Cardsia Netflixistä. Kesäaikaan harrastan myös siirtolaputarha-asioita.

MIKÄ ON LEMPISANASI SUOMEN KIELESSÄ? ENTÄ INHOKKISI?

En valittavasti pysty kovin hyvin orientoitumaan tähän kysymykseen! Suhteen kieleen on lekseemitasolla täysin affektiton. Facebookissa ystäväni väittivät, että inhokkisani on *paituli*, mutta se ei pidä paikkaansa. *Paituli*-sanaa ei toki mielellään pidä käyttää, mutta jos joku niin tekee, se ei haittaa kovinkaan paljon. ×

KOPULAN SUKLAAILTA AIHEUTTI ILOISEN ÄHKYN

TEKSTI JA KUVAT: HANNA HIETIKKO

Helmikuun loppupuolella Kopulan pisti pystyn suklaaleivontaillan, sillä suomen kielen lisäksi fennitit vaikuttavat rakastavan intohimoinesti myös suklaata. Moista ei ilmeisesti ollut aikaisemmin järjestetty, joten johan sitä jo olikin korkea aika saattaa yhteen suomen kielitä opiskelevat suklaaintoilijat. Vastuussa järjestelyistä oli tapahtumavastaava **Tiina Heikkilä**, joka myös ystäväällisesti lainasi keittiötään tapahtumaan.

Mainio iltamme alkoi oikeastaan jo iltapäivällä reippaalla suklaashoppailulla rautatieaseman S-Marketissä. Aluksi kokoonnuttiin tuulikaappiin juonimaan kuviot selviksi. Reseptejä oli saanut ehdottaa jo etukäteen tapahtuman Facebook-ryhmässä, mutta nyt karsittiin liian mielekuitukselliset pois (muiden muassa hääkellyttävä suklaasushi) ja valittiin ne, jotka olisi mahdollista illan aikana

toteuttaa. Kaupasta mukaan tarttui melkoinen määrä suklaata, rasvaa ja muuta äärimmäisen tarpeellista leivontatarviketta.

MITÄ USEAMPI EMÄNTÄ, SITÄ PAREMPI LEPOA

Moni osallistuja osoittautui illan mittaan varsin käteväksi emännäksi. Kokeiltavista resepteistä lähes kaikki olivat vegaanisia ja silti syntisen herkullisia. Keittiössä oli parhaimmillaan seitsemän kakkia, ja joukossa taito todellakin tiivistyi. Leipoessa eniten keskustelua herättäneet puheenaiheet olivat vegaanius, erityisruokavaliot sekä tienkin kaikki suklaaseen ja makeisiin liittyvä. Lepoisan jutustelun lomassa maisteltiin ja kehuttiin Fazerin uutuussuklaalevyjä ja sekä jo etukäteen valmistettuja suklaakeksejä ja kasvispiirakkaa (joka ei valitettavasti sisältänyt suklaata, mutta oli muuten

erinomaista).

Resepteistä ensimmäiseksi kokeilimme lapsuudesta muistuttavien riisimurosuklaamekeisten valmistusta. Niiden tekeminen oli helppoa, rasva sulatettiin ja kaikki ainekset sekoitettiin yhteen. Vaativinta oli odottaa, että karvit ovat kovettuneet riittävästi jääkaapissa. Ihan tuli kyllä 4H-kerhon ajat mieleen näiden kookoselta ja kaakaolta maistuvien karkkien mussuttamisesta! Samaan aikaan aloiteltiin myös Maku-lehden Pätkis-mättösuklaakun valmistusta. Pätkis tosin korvattiin tällä kertaa Snickersillä, koska minttu sopi päälleipurin mielestä vain hammasnahnaan. Reseptin määät myös puolitettiin, sillä mätettävää olisi muuten tullut 25 hengelle.

Karkkien ja kakun lisäksi päättetiin tehdä myös suklaamuffineita sekä kääretortua. Suklaamuffineista tuli todella kauniita ja kuohkeita ja ne kuorutettiin Pätkis-suklaakakusta jääneellä ylimääräisellä kuoruntuksella. Kääretortun suklaisuus tuli taikinaan laittavasta kaakaojauheesta ja täytteeksi valitsimme mansikkarahkaa. Yhdistelmästä tuli mukavan raikas ja makea. Toinakin kaikki illan tarjoiltavat olivat mukavan makeita.

YLLÄTTÄVÄN RIITTOISAT SUKLAAKERKUT

Varsinaisia leivonnaisia maisteltiin vasta, kun kaikki oli saatu valmiiksi. Silloin teimme herkuista seisovan pöydän keittiöön, lastasimme maistiaiset lautasille ja kokoonnuimme olohuoneeseen.

Juomaksi rohkeimmat nauttivat valkosuklaakaakaota, muille riitti tee. Pätkis-kakun mättäminen heti alkuun osoittautui pahaksi mokaksi, sillä jo parin lusikallisen jälkeen ähkyinen oloila oli taattu. Muiden herkkujen maistelu vaati siten ensin suklaakun sulattelua. Kaikki oli kuitenkin – kuten todettua – makeaa ja maukasta.

Hieman harmittaa, että oma herkuhammas paljastui näin heikoksi. Ehkä olisi kannattanut maistella vähemmän tehdessä. Onneski kaikki halukkaat saivat myös ottaa herkuja evääksi. Vaikka ilta jatkui iloisena yöhän asti, herkuja jäi yli niin paljon, että seuraavana jo päivänä piti järjestää suklaaleivontaisten maisteluita. Suklaaleivontailan parasta antia oli ehdottomasti muihin fennisteihin tutustuminen ja uusien reseptien kokeilu samanhenkisessä porukassa. ×

SUKLAAKÄRETORTTU

4 kpl munia
1,5 dl sokeria
1/4 tl suolaa

1 dl perunajauhoja
2 rkl kaakaojauhetta

1,5 tl leivinjauhetta

Täyte: mansikkarahka

Vatkaa munat ja sokeri.

Sekoita kuivat aineet keskenään ja nostele ne munasokerivaahdon joukkoon. Levitä taikina pellille ja paista 200-asteisessa uunissa noin 7–10 min. Levitä jäähdytynelle taikinalevylle rahka ja kääri rullalle.

MUFFINIT

2 dl vettä
1,5 dl sokeria
1 dl margariinia
3,5 dl vehnäjauhoja
1 dl perunajauhoja
2 tl leivinjauhetta
1 dl suklaarouhetta
appelsiinin kuorta

Sekoita vesi ja sokeri. Sekoita kuivat aineet keskenään ja lisää sokeriveteen. Lisää margariini. Jaa muffinsivuokiin. Paista 200-asteisessa uunissa noin 15 min.

KUVA: HANNA HIETIKKO. Osallistuneista suurin osa oli fukseja: kameran takana tosin luuraa kolmannen vuoden opiskelija. Vas. Noora Pirttilahti, Tiina Heikkilä, Maiju Manninen, Linda Mäkinen, Laura Tammilehto ja Kati Pöyhönen.

KUVA: HANNA HIETIKKO.

Vihdin valmistaa ja aika ahm-eikun maistella!

KIELIKÄMMIT JA KIELELLISET INNOVAATIOT

EDDIE "THE EAGLE" EDWARDS TAITAA VIELÄ 25 VUODEN JÄLKEEN SUOMENKIELEN - KUUNTELE LAULU!

Ennen kunnat luovuttivat ehkä liiankin suuren vastuun tuottajille, mikä johti siihen, etteivät osapuolet aina olleet tyytyväisiä.

Elizabeth Kalander

palkkaa kaen hoitaa 20, sii luoma ja tervey, osastolle

Partner- Kajand mäksi v

Yhdys sana on yhdyssana – Nämä moni hylkää potentiaalin kumppanin huonon kielipin vuoksi

Mikä saa deltiläjin hyväkämään potentiaalin kumppanin? El, se ei ole väittämättä ulkonäkö, hiustyyli tai harastukset – vaan kielippi.

HELSINKI.UUTSET.FI | HENKILÖTÄ TOMITUS

AMERICANA
6.90 **NYT VAIN**
NORM. 9,50

Tarjous voimassa 7.-12.4.2016. Oikeudet varataan. Ei voi yhdistää toisen tarjouksen, ei vinkkauksen.

Kotipizza
Tykkää tästä sivusta · Eilen 10

Syövään! Americanaankin saa ruiskutupohjan ilman lisämakua.

Tykkää · Kommentoi · Jaa

40 henkilöä tykkää tästä.

1 jako

En halua pizzapohjaani
ruiskuja ja ituuja.

19 tuntia sitten · En tykkääkään · 02

Kirjoita kommentti

TIETOA TOIMEKSIANosta

Academic Work etsii viestinnän traineetaa Vantaalle.

Toimeksianto on osa henkilöstövuokraustamme, jolloin tulet työllistymään Academic Workille, mutta työskentelemään konsulttina Fira Oy:lla.

PASTÖROITU RASVATON MAITO
lisäty D-vitamiinia.
SISÄLTÖ: 1 litra
AINEOSAT: Rasvaton maito, D-vitamiini.
Maidon alkuperämaa Suomi.
SÄILYTYS: valolta suoijattuna +0 – +6 °C.
Avattuna maito säilyy jäähäissä 3–4 päivää.
PARASTA ENNEN: katso pakkausen harja
Proteiinit ja kalsium ovat tarpeellisia luoston pysymiselle normaalissa. Maiteon lisäty D-vitamiini edistää kalsiumin normaalista hyödyntämistä elimistössä. Maidon riboflavini eli B₂-vitamiini ja B₁₂-vitamiini edistävät hermoston normaalialttia. Lisäksi B₂-vitamiini auttaa ihon, limakalvojen ja näön pysymistä normaaleina. Nauti maiteoa päävittäin osana monipuolista ja tasapainoista ruokavalioita ja terveellistä elämäntapaa.

VIIHDE

Bikinimalli poseeraa erikoisissa haara-asennoissarannalla – kahden lapsen äiti uskomattomassa kunnossa

LUETAJIDE

Eddie Edwards oli aikansa legenda. Hän oli mäkihyppääjä, joka ei luovuttanut, mutta ei oikein saanut tuloksiakaan. Silti ihmiset rakastivat häntä, ja rakasatavat edelleen. Nyt valkokankaille nähdään Eddien tarina: sympaattinen elokuva Eddie The Eagle.

Vapaa-ajan kalastuksen ABC

- **Ongintaan** ja pilkkimiseen kalastuslupaa ei tarvita.
- **Verkkolla**, katiskalla tai pitkällä siimalla kalastaminen vaativat aina vesien omistaajan lupa.
- **Tänä päivänä** on vain yksi kalastusmaksu: 39 euroa/kalenterivuodelta.
- **Maksaan** maksum on rekisteröityvä.
- **Maksu** koskee kaikkia 18–65 vuotiata.
- **Uuteen** lakiin voi tutustua osoitteessa .

A
10€/14kpl 3xliikitetty lohi nigiri
3xavocado nigiri
3xgrillattu lohi maki
3xcalifornia maki
2xkurkku maki

B
10€/14kpl 3xholi nigiri
2xebi nigiri
2xgrillattu lohi maki
3xcalifornia maki
3xkurkku maki
1xtofu ngiri

Annokset saatavissa myös kasvisvaistoimina

RUNOJA VAPAUDESTA

MERI LINDEMAN

Google
vapaana virtaavia
vapaana valoikeilassa
vapaana varastossa
vapaaksi valkoisen valheen verkosta

Google
kuka vapautti orjat
kuka lahoitti vapaudenpatsaan
kuka puolustaisi vapautta
kuka voi vapauttaa kun ei itse solmimaansa auki saa

Google
vapaita työpaikkoja
vapaita vuokra asuntoja
vapaita
vapaita naisia

Google
vapaus on konflikti
on vapautta kuunnella metsän huminoita
on vapautta kuunnella
vapaus on ainut mitä käteen jäät

Google
missä vapaudenpatsas sijaitsee
missä vapaat miehet
missä vapaaat naiset
missä voi harrastaa vapaattelua

Google
vapauta vatsasi
vapauta uhri
vapauta yksinäisyyden vangit
vapauta levylila mac

Google
vapauttakaa karhut
vapauttakaa willy
vapauttakaa koulu
vapauttakaa johnny

Google
suomi ei ole vapaa maa
mies ei ole vapaa
ihmisen tahto ei ole vapaa

Google
vapautetut tappajat jotka ovat tappaneet uudelleen
vapautus takuita vastaan
vapautus taito- ja taideaineista

LYHYESTI

SANANMUUNNOSTAUTI LEVIÄÄ

Ympäri Suomea on viime aikoina havaittu huolestuttava ilmiö, nimittäin jatkuva ja piinaava tarve keksiä sananmuunnoksia. Eri yliopistoissa Suomessa on meneillään hanke, jonka pyrkimyksenä on pysäyttää taudin leväminen ja selvittää sen alkuperä. ”Sananmuunnostautia sairastava ei tyydy pelkkiä kaksimielisyksiin enää. Henkilöä voi testata yksinkertaisilla fraaseilla, kuten ’Pekan kikka’. Jos vastauksesi saa ’kikan pekka’ ja röhönaurut pääle, on syytä huoleen” kertoo tohtori Riikka Kavo Helsingin yliopistosta.

Kavo on tutkinut sananmuunnoksia kolme vuotta ja on huomannut niiden yleistyvän katukuvassa. ”Teoriani oli, että yhdistelmät genetiivi + nominatiivi ja nominatiivi + inessiivi sekä etunimi + sukunimi olivat erityisen produktiiveja pareja sananmuunnoksiin, mutta nyt tuntuisi, että mikään ei enää estää tautiin sairastuneita” Kavo kertoo. Väitöskirjatyö jää Kavolla kesken, koska yhteinäisen teorian luominen sananmuunnosten laukaisevista tekijöistä oli mahdotonta.

JASSO EI VOI OLLA PERSE

Semantiikan tutkijat ovat tuohuneet suomalaisen rap-yhtyeen JVG:n levittämästä sanasta *jasso*, joka heidän musiikkissaan viittaa takapuoleen. Tutkimus kuitenkin osoittaa, että sana on täysin sopimaton, sillä sen fonologisen ominaisuudet riitelevät suomen kielen takapuolisaston kanssa.

”On *perse*, *perä*, *pyrstö* *pyllä* ja *puo*. Nämä ovat kaikki p:llä alkavia sanoja. P-äänteellä on takapuoleen viittaavia ominaisuuksia. *Jasso* ei sisällä siis fonologisessa mielessä mitään pyl-

SUOMI-ILMIÖN UUSI KOLUMNISTI **MULAN KALKKUNEN**
TARJOAA RAUTAISANNOSEN KIELENTUTKIMUKSEN
TUOREIMPIA KÄÄNNÖKSIÄ.

lyn viittaavaa. Se ei tule menestymään puhekielessämme”, kommentoi semantiikan tutkija Aila Kenus Tampereen yliopistolta.

Kenuksen mukaan kielenpuhuja on menettänyt kielellisen intuitionsa, mikäli rupeaa *jassoa* viljemään.

KÄÄNNÖSKUKKASET POIS TELEVISIOSTA

Suomen käändäjien liitto on julkaissut uudeksi tavoiteekseen tarttua AV-käännösten huonoon laatuun. Liitto on tehty selväksi, että hoitaa asian ”keinoilla, millä hyvänsä”.

”Hermoni menivät totaalisesti, kun eräässä ohjelmassa yhden jakson sisällä *Valentine's day* oli käännetty valentiinuksen, rakastavaisten- ja ystävänpäiväksi. Jakso kesti 23 minuuttia! Mitä helvettiä?” kääntäjä/tutkija Essi Tirovainen kertoo.

Käännöskukkaset ovat raivosuttaneet alan ammattilaisten lisäksi tavallisia suomalaisia. ”Eräs television ahkerä katselija on pyytänyt meitä järjestämään mielenilmauksia ja mahdollisesti polttamaan autoja. Nyt tilanne onkin jo niin vakava, että ryhdymme toimenpiteisiin” toteaa Tirovaisen kollega ja avio-mies Jussi Tirovainen.

HUONOT SANALEIKIT SUUTUTTAVAT

Sanaleikkupujalkavitsit suututtavat joka paikassa. Helsingin yliopistossa tehty tutkimus osoittaa, etteivät puun makuiset sanaleikit naurata. Eräs vastajista kirjoitti näin: ”Ihan vitun passkoja! Tymppi kaikki saatanan knock knock –vitsit. Vois vähä mietti parempia ainaki telkkariin!”

Eräs vastajista totesi hyväksi sanaleikeiksi vain ”jotkut Fingerporit ja kuameemit”.

Kuhameemit tosin saivat myös rankkaa kritiikkiä osalta vastaajista: ”Kuhameemit on hyvä esimerkki nykyajan ränsistyneestä huumorintajusta! Ei sitte paskempaa juttuu oo voitu keksi”.

Eräs vastajista haukui myös Fingerporin sanaleikit huonoiksi. ”Olen kuullut yhden hyvän sanaleikin, joka nauratti vähän. Se meni näin: ’lakimies tietää kaikenlaista’ Haha!”

PARTADISKURSSIT TOISEUTTAVAT

Oulun yliopiston suomen kielen opiskelijat ovat tehneet yhdessä merkittävän tutkimuksen Suomessa jylläävistä partadiskursseista. On nimittäin havaittu, että miehiä luokitellaan kasvokarvoitukseen perusteella erilaisiin kategorioihin.

”Mies tulkitaan heti joko partattomaksi, parrakkaaksi tai viiksekääksi. Sitten on tietysti nämä erittäin leimaavat termit, kuten partajesus, risuparta, puliukkoparta, amisviikset, pornoviikset ja tissiposki”, kertoo opiskelija Panu Telli, joka on johtanut tutkimusta.

Tutkimustulokset toisaan ovat hätkähdyttäviä: mestä ei nähdä paran tai parrattomuuden läpi. Miehiä leimataan, torjutaan ja syrjitään niin työelämässä kuin kotisohvallakin sen perusteella, millainen karvoitus naamaanmassa on.

”Jos sanoisin, että täällä on niin paljon partasuita, että taitaa olla partakokous, niin saisim naurut. Mutta jos sanoisin taas ’täällä on niin paljon hintejä, että taitaa olla joku homokokous, olisin loukkaava. Miksi yhteiskuntamme ei kiinnitä huomiota siihen, miten partadiskurssit toiseuttavat? Jopa syrjäyttävät!” huokaisee Telli. ×

© TAMPEREEN YLIOPISTON SUOMENOPISTELIUDOIDEN AIHEJÄRISTÖ KOPULÄ RY. 2019

SUOMI

2/2016

LIMÖ

SUOMI-ILMIÖ

2/2016

Pääkirjoitus	2
Puheenjohtajalta	3
Kielitteen uudet ovet auki aFinLA:ssa	4
Vähän vajaa opiskelijamielenterveys	6
Esittelyssä yliopisto-opettaja Taina Pitkänen	3
Kopulan ja Kerin teeilta	10
Suomi vähän vajaa (100 vuotta)	12
Suomea Seattlessa – Fulbright-stipendiohjelma Yhdysvalloissa	16
Kielikämmät ja kielessiset innovaatiot	18
Studying Finnish in China	20
Fennistinä mainostoimistossa	21
Lyhyesti	22

PÄÄTOIMITTAJA: HELMI RIIHONEN
TAITTO: NOORA PIRTTILAHTI

TAMPEREEN YLIOPISTON
SUOMENOPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖ
KOPULA RY

PÄÄKIRJOITUS

HELMI RIIHONEN

Tuujotan NettiOpsussa opintopisterivejäni. Kolme opintopistettä, tasan sen verran minulta puuttuu kandidatinnon päätelemiseen.

Vain yksi kirjatentti seisoo minun ja kandidapereiden välillä, ja se on samanaikaisesti aika ihanaa ja äärettömän turhauttavaa. Yksi ainoa helvetillinen kirjatentti, johon minulla ei riittäisi motivaatiota eikä kärssivällisyttä, mutta joka on vain rämmittävä läpi. Ei auta kuin kääriä lahkeet ylös ja lähteä harppomaan akateemisten artikkelienvellovaan massaan.

Tämän syksyn Suomi-ilmiön teemaksi valikoitunut *vähän vajaa* tuntuu siis kuvalevan hyvin myös omaa opiskelusyksyäni. Vähän vajaa kandidatinto, vähän vajaa erikoistumiskokonaisuus, paljon vähän vajaita oppimispäiväkirjoja ja vähän vajavaista tentteihin lukemista. Ja tietenkin se kirjatentti, johon ajattelin marssia vähän vajalla varustuksella, koska motivaationi on enemmän kuin vähän vajaa, nimittäin lähemmäs olematon.

Moni muukin asia elämässä voi olla vähän vajaa, kun hiukan katselee ympärilleen. Työpöydän kulmalla nököttää puoliksi tyhjä teekuppi, tietokoneen uumenissa ehkä odottelee keskeneräinen gradu, kaupassa kaikki hinnat ovat aina 2,95 tai 54,99 tai muuten vain paria senttiä vajaita täysiä lukuja, syksyllä hankittu takki osoittautuukin hiukan liian kevyeksi vajaan kymmenen asteen pakkaseen. Puhumatta kaan kaikista niistä elämän isoista teemoista, jotka välillä kurkkivat olan yli: Onko kaksikymppinen jo täysi aikuinen, vai vieläkö saa olla vähän teini? Joko tässä vaiheessa pitäisi olla työlämäkelpoinen ammattilainen? Entä jos jaksaminen ei ihan tahdo riittää tähän kaikkeen?

Keskeneräisyys voi olla turhauttavaa, stressaavaa, raivostuttavaa. Se voi olla riittämättömyyden tunnetta, loputonta painetta takaraivossa, turhautumista edistyksen puutteeseen. Mutta toisinaan keskeneräisyys voi toisaalta tuntua hyväältäkin. Se on eräänlainen välistila, vielä liikkeessä oleva prosessi, jossa ei tarvitse asettua aloilleen. Keskeneräisyys on täynnä mahdollisuksia, kasvamisen potentiaalia. Ja vaikka henkilökohtaisesti odotankin kandidapereiden karheutta sormenpäisäni, olen salaa helpottunut, että se on vasta kandi, ei vielä maisteri. Vielä on pari vuotta aikaa olla ihan luvan kanssa vähän kesken, vähän vajaa.

Syysterveisin
Helmi

PUHEENJOHTAJALTA

SATU SAARI

Romahdin lievästi lauantaina, kun ymmärsin, ettei täydellisestä työpaikasta soittukaan eikä soittaisi tulevallakaan viikolla. Siis romahdin sellaisella vanhalla kunnon huutoitkutavalla, epätoivoisesti ja itsesäälisti. Se ei ollut ensimmäinen työ- ja elämänvalintakriisi, eikä varmasti viimeinenkään.

Uskallan myöntää ahdistukseni ja aallonpohjani, koska minulla on lukuisia kavereita, joiden kanssa olen jakanut kokemuksia ja jutellut ihan samanlaisista ongelmista. Eihän maailma mikään ongelmakilpailu ole eikä suhteellistaminen auta ketään ("Afrikan lapsilla ei ole ruokaa ja sinä itket työttömyyttä!"), mutta helpottaa kummastakin muidenkin ihan samanlaisista huolista. Vertaistukea on ainakin tarjolla runsain mitoin.

Tämän lehden teemana on vajavaisuus ja keskeräisyys. Ovatko muutkin kokeneet epämääräistä riittämättömyyttä ja ahdistusta pätkätyöläisyystä tai työttömyydestä, onko muillakin tunne siitä, ettei oikein tiedä mitä tekee eikä ole "kunnon" aikuinen? Graduni nimittäin opetti minulle sen, ettei muillakaan aikuisilla ole "kokonaista" tai "valmistaa" oloa. (Gradu opetti minulle myös, etten ole yhtään tutkijatyyppiä, mutta eipä mennä nyt siihen.)

Jo 2000-luvun alussa pätkätyötä tekevät nuoret aikuiset kokivat olevansa vasta matkalla aikuisuuteen. Lopullinen tavoite ja päämäärä oli vakuutinen työsuhde, jollainen monien vanhemmilakin oli. Ennen lamaa vakipaikkoja oli runsaammin tarjolla, ja niissä saatettiin hyvin pysyä koko pitkää, vuosikymmenien mittainen työura. Lama muutti kaiken, ja tarjolla oli yhä enemmän lyhyitä määräaikaisuuksia. Vanhemmilta saatu malli kuitenkin istui tiukassa myös nuorilla lama-ajan lapsilla: kouluttaudu hyvin, perusta perhe ja allekirjoita vakuutinen työsopimus. Sitten ollaan kunnon aikuisia, eikä mitään yhteiskunnan elättejä.

Minunkin pitää nyt karistaa tuo vanhakanainen ajatus harteiltani. Minä tulen työllistymään kyllä ennen pitkää, vaikken ehkä vakuutiseen virkaan, niin kivan-

määräaikaiseen työhön. Vakipaikkojakin on olemassa (viikonloppuromahduksen aiheuttanut työpaikkakin olisi ollut sellainen!), ja ehkä joskus vielä käy niin hyvin, että saan sellaisenkin. Tai kuka tietää, ehkä minulle oikeasti sopivat lyhyemmät määräaikaisuudet, jotka auttavat solmimaan suuret verkostot eri puolilla viestinnän ketttää ja kartuttavat kokemusta kaikista mahdollisista tehtävistä.

Tällaisiin yhtä aikaa pelottaviin ja kututtaviin seikkailuihin lähdet alkuvuodesta 2017. Puheenjohtajan pesti on ollut sekä määräaikainen, mutta huikean hauska, rankka, opettavainen ja antoisa kokemus monella tapaa. Toivottavasti tekivät kaikki kopulalaiset löydätte oman juttunne, omat tilaisuutenne ja opettavaiset kokemuksenne. Sillä vaikka olen kironnut hankalaan työtilannetta ja opiskeluvalintojani, en vaihtaisi näitä mihinkään muuhun, koska tätä minä haluan tehdä kunnes Kela ja työnantaja minut eläkkeelle patistavat..

Kiittäen ja kumartaen,

Satu

KIELITIESEN UUDET OVET AUKI AFINLA:SSA

TEKSTI: MAIJU TORKKELI | KUVAT: NICOLE STEIER

Mitä tulee suomen kielen jaylestiskin kielen tutkimukseen liittyviin organisaatioihin, me fennistit olemme tottuneet suomenkielisiin, informatiiviisiin ja selkeisiin nimiisiin. On Nykysuomen seuraa, Suomen kielitieteellistä yhdistystä ja Kotimaisten kielten tutkimuskeskusta.

Sitten silmiin osuu nimi, jonka ainoa kytkös suomen kieleen on sana fin nimen keskellä – AFinLA. Vielä tuolla lailla hassusti puoliksi pienillä, puoliksi isoilla kirjaimilla kirjoitettuna. Mikä ihmeen AFinLA?

Kyseessä on suomen soveltavan kielitteen yhdistys. Nimilyhenne selittyy paremmin, kun kuulee alkuperäiset sanat, jotka ovat – kuinkas muutenkaan – ranskaksi: Association Finlandaise de Linguistique Appliquée. Ranskan kieli taasen selittyy sillä, että Suomen yhdistys kuuluu

kansainväliseen soveltavan kielitteen yhdistykseen AILAan (Association Internationale de Linguistique Appliquée). Eli suomalaisen jäsenjärjestön nimessä sana *internationale* on loogisesti korvattu sanalla *finlandaise*, jolloin nimestä saadaan loppujen lopuksi varsin hyvin suomalaiseen suuhun sopiva.

Mutta se nimestää; AFinLA on paljon muitakin. Hallituksen puheenjohtajan, yliopistonlehtori **Minna Sunin** (Jyväskylän yliopisto) mukaan kyseessä on aktiivinen yhdistys, joka tuo yhteen monenlaisia nykyisiä ja tulevia kielen ammattilaisia.

- Aloina on muun muassa kielikoulusta, tutkimusta, kielipoliittikaa ja käänämistä, Suni luettelee.

Yhdistyksen sähköpostilistalla jaetaan tietoa kansainvälisistä alan konferensseista sekä muusta ajankohdasta alalla tapahtuvasta. AFinLA

Miksi etenkin opiskelijan sitten kannattaa liittyä soveltavan kielitteen yhdistykseen?

- Jäsenyyttä voisi kuvalla avaimeksi, jolla soveltavan kielitteen tutkija pääsee avaamaan itselleen uusia ovia kielentutkimuksen maailmassa, Eronen-Valli pohti.

Jäsenyydestä on monia konkreettisiaakin hyötyjä. Syssymposiumiin ja kattojärjestön tapahtumiin pääsee jäsenhinnalla ja pääsääntöisesti esitelmää pääsevä pitämään vain jäsenet.

Joka vuosi yksi soveltavan kielitteen kentälle sijoittuva ansiokas maisterintutkielma palkitaan Afinlandia-palkinnolla, kertoo hallituksen puheenjohtaja Suni.

- Näin jo maisterivaiheessa tehdyn tutkimuksen painoarvoa halutaan tehdä

KUVA: NICOLE STEIER.

Tämän vuoden syssymposium järjestettiin Tampereen yliopistossa.

OPISKELIJATKIN PÄÄSIVÄT ÄÄNEEN SYSSYMPOMISSIONISSA

A FinLA:n vuotuisen syssymposium järjestettiin tänä vuonna Tampereella 11.-12. marraskuuta. Teema oli ”Kielitietoisuus eriarvoistuvassa yhteiskunnassa”.

Tapahtuma on kasvanut jatkuvasti. Tänä vuonna kahden päivän aikana nähtiin kolmen plenaariesityksen lisäksi yli sata itsenäistä esitelmää ja yli 30 johonkin tieteellisen kollokvion kuuluvaa esitelmää.

Lisäksi oli posterinäyttely, teemaryhmien kokouksia sekä yhdistyksen yleiskokous.

Esiteiden aiheet vaihtelivat laidasta laitaan.

- Opettajaksi suuntautuville tämä on hyvä, samoin tutkijan uraa miettiville, sanoo symposiumin järjestelytoimikunnan puheenjohtaja **Niina Lilja**. Symposiumissa oli puhumassa paljon eri vaiheissa olevia tutkijoita ja tutkijaksi aikovia.

Esiteidät pitivät niin jatko-opiskelijat kuin tutkinnoptiskelijatkin.

Tässä vaiheessa yhdistyksen jäsenyydestä on hyötyä, sillä esintymään ei yleensä pääse, ellei ole jäsen.

Myös Lilja ehti yli vuoden kestäneiltä järjestelyihin reiltaan valmistella esitelmän, jonka aiheena oli arjen vuorovaikutustilanteiden hyödyntäminen S2-opetuksessa ja -oppimisessa.

Liljan opetuskoelussa yhdistyvät suomi toisena kielenä-opetus sekä keskustelunanalyysin metodit.

Aika loistava esimerkki soveltavasta kieliteteestä.

- Soveltava kielitiede hyödyllistää ja kiinnostavaa. Se on ajassa kiinni, Lilja toteaa.

SYMPOMISSION TYÖMUODOT

Itsenäinen esitelmä: kesto 20 minuuttia jonka jälkeen yhteistä keskustelua aiheesta.

Temaattinen kollokvio: kesto 90/180 minuuttia, johon kuuluu toisiinsa temaatit - tisesti liittyviä 20 minuutin esitelmää.

PechaKucha-kollokvio: kesto 90 minuuttia, kuusi esitelmää. Esitelmässä 20 kuvala diaa, joita näytetään 20 sekunnin ajan: yhden esitelmän kesto 6 min 40 sek. Jäljelle jäävä aika keskustelua aiheesta.

Posterit: A0-kokoinen posteri, jossa esitellään jokin tutkimus(hanke).

Lähde:

<http://www.uta.fi/ltl/plural/afinla2016/suomeksi/tyomuodot.html>

VÄHÄN VAJAA OPISKELIJAMIELENTERVEYS

TEKSTI: HELMI RIIHONEN

S e alkaa käsienvapinasta. On pakko painaa muistiinpanovihko pöydälle, jotta sen rapina ei kiinnittäisi kenenkään huomiota. Pöydän toisella puolella istuva väittelyn vastapuoli sanoo jotain. Kuulen, mutta en täysin sisäistä. Katson muistiinpanojani, vihkoon kirjoittamani sanat muuttuvat käsittämättömäksi sotkuksi. En pysty lukemaan niitä. Käsienvapina yltyy, sydän siirtyy jyskittämään korviin. Kynneleet kihovat silmiin, ja kirkkaan kattolampun alla tuntuu, että aivan kaikki luokassa voivat nähdä ne. Hengitys takertuu kurkkun ja rintakehään isoina takkuisina möykyinä, joita en saa nieleskeltyä alas. Pitäisi koota itsensä, sanoa jotain, pakottaa itsensä takaisin normaaliksi, mutta muiden katseet ovat liian teräviä, liian lävistäviä. En kuule enää muuta kuin rinnassani takovan koko ajan kovaänisemmän mantran: *pakko päästä pois pakko päästä pois PAKKO PÄÄSTÄ POIS!*

Pääsen jaloilleni ja harpon ulos luokasta. Vasta käytävän penkille lysähäessäni paniikkikohtaus iskee

kunnolla päälle: jalat eivät kanna, haukon henkeä kuin olisin tukehtumassa, itken ja vapisen hillitömästi. Pelkäään tukehtuvani, pelkäään pyörtyväni. Ja samanaikaisesti hävettää niin paljon, että melkein toivon menettäväni tajuttani. Koko Academic English -kurssin ryhmä on juuri todistanut, kuinka olen kesken väittelyn juossut itkien ulos luokasta kuin mikäkin yliödramaatinen yläastelainen. Se on niin noloa, että tekee mieli jättää kurssi kesken siltä istumalta, mutta vielä enemmän hävettäisi paljastaa, että kärzin

ajoittain paniikkikohtauksista. Pysyn siis hiljaa, pidän entistä enemmän etäisyyttä kurssitovereihini. Enkä vain kerro kenellekään.

Fuksivuoden Academic English -kurssista on jo aikaa, ja enää sen muistelu ei hävetä samalla tavalla kuin silloin. Ensimmäisen vuoden opiskelijan silmissä yliopisto vaikuttaa vielä ihmeelliseltä ja sähkyyväältä paikalta, jossa toinen toistaan älykkäämmät ja lahjakkaamat ihmiset sivistyneestä keskustelevat akateemisia asiaista. Sellaiset asiat kuin mielenterveysongelmat eivät tuntuneet sopivan yliopiston siisteille käytäville ollenkaan, eikä ehkä siksi ole ihme, että fuksina tunsin olevani yksin, se ainoa viallinen kapale kovatasoisten opiskelutovereiden keskellä. Opiskeluvuodet ovat kuitenkin tuoneet uutta perspektiiviä: enää minua ei yllätä lukea, että YTHS:n selvityksen mukaan noin joka viides opiskelija tarvitsee apua mielenterveysongelmiin jossain vaiheessa opiskelua. Opiskelijoiden mielenterveysvaivat ovat yleisiä, mutta niistä ei silti puhuta paljoa.

MIELENTERVEYDEN VETEEN PIIRRETYT VIIVAT

Mutta mitä mielenterveysongelmat tarkalleen ottaen oikein ovat? Oletettavasti jonkinlaisia poikkeumia mielenterveydestä, mutta mielenterveys itsessään on hankalasti määriteltävä käsite. Koska mieli oikeastaan on terve? WHO:n määritelmä mielenterveydestä on ”hyvinvoinnin tila, jossa ihmisen pystyy näkemään omat kykynsä ja selviytymään elämään kuuluvissa haasteissa sekä työskentelemään ja ottamaan osaa yhteisönsä toimintaan”. Ihmisellä pitäisi siis olla ainakin joissain määrin realistinen käsitys itsestään ja osaamisestaan, hänen pitäisi pärjätä tavallisessa arjessa ja töissä sekä kyettää kanssakäymiseen muiden kanssa. WHO:n määritelmässä ei ole käytetty kertaakaan sanoja *normaali* tai *tavallinen*, mutta silti ne tavallaan kulkevat mukana rivien välissä. Mitä esimerkiksi ovat nämä elämään kuuluvat haasteet? Lasketaanko tiskikoneen täyttäminen ja vaikean esseen kirjoittaminen, entä avioero tai lähi-suhdeväkivalta? Entä missä määrin yhteisön toimintaan pitää pystyä osallistumaan? Riittääkö, jos kykenee tulemaan toimeen kanssaihmisten kanssa ja varamaan ajan hammasläkäriin?

Kaikilla on elämässään ajankiskoja, jolloin minäkuva on nollassa, mieli maassa, arkea ei tahtoisи jaksaa tai muita ihmisiä ei siedä silmissään. Se kuuluu elämään, eikä lyhytaikainen tai vaikeaan elämäntilanteeseen liittyvä heikompi jakso vielä tarkoita, että mielenterveys horjuisi. Terveden ja hyvinvoinnin laitos korostaa, että tavanomaisia reaktioita esimerkiksi menetyksen tai muun raskaan kokemuksen jälkeen ei lasketa mielenterveyden häiriöksi, eivätkä sellaisia ole myöskään voimakkaat ristiriidat

esimerkiksi vakaumuksessa tai mieliteissä. Mutta jos tilanteella ei ole erityistä yhteyttä arjen tapahtumiin, jos se selvästi pitkittyy ja vaikuttaa kielteisesti arkeen ja elämiseen, aletaan jo liikkua riskialueella. Mielenterveyshäiriöiden oireet eivät ole yhtä helposti tunnistettavissa kuin vaikka flunssan, ja yleensä vaaditaan alan ammattilaisen näkemys asian varmistamiseksi.

Mielenterveyshäiriöiden kirjo on laaja, ja ne voivat ilmetä hyvin monin eri tavoin. Keskivertokansalaiselle luultavasti tutuin on masennus, joka aiheuttaa pitkäaikaista mielialan laskua, kyyttömyyttä nauttia tai kiinnostua asiaista, pidemmän pääle jopa elämänhalun menettämistä. Masennus ei kuitenkaan ole ainoa mahdollinen mielialahäiriö: sen vastapari on mania, joka aiheuttaa yliaktiivisuutta, keskittymiskyvyn heikkenemistä ja levottomuutta. Nämä kaksi ääripäätä yhdistyvät kaksisuuntaisessa mielialahäiriössä, jossa esiintyy ajoittain masennusjaksoja, ajoittain maniajaksoja. Tämän

lisäksi ongelmia voivat aiheuttaa paniikkihäiriö sekä erilaiset ahdistuneisuushäiriöt ja pelot, kuten julkisten paikkojen pelko, sosiaalisten tilanteiden pelko tai muita yksittäiset fobiat.

Aina mielenterveyshäiriöt eivät kuitenkaan ole välttämättä juuri mielialan häiriötä. Syömishäiriöt voivat johtaa vakavaan aliravitsemustilaan tai toisaalta myös liikalihuuteen, ja esimerkiksi pakko-oireet aiheuttavat kaavamaisia ajatusmalleja ja tapoja, joista ei pysty irrottautumaan. Muuta ongelmia ovat muun muassa persoonallisuushäiriöt, tarkkaavaisuushäiriöt ja psykoosi, eikä lista lopu vielä siihenkään. Kaikki mielenterveyshäiriöt oireista riippumatta vaikeuttavat arjessa pärjäämistä ja voivat aiheuttaa ongelmia opiskelussa.

MISTÄ APUA OPISKELIJALLE?

Opiskeluaika ei ole elämänvaiheista helpoin: aikuistuminen on vielä vähän kesken, oma paikka ja >

MIELENTERVEYSONGELMIEN OIREITA

- mieli on maassa, paha olla
- uniongelmat
- itku
- häpeän tunne ilman sytä
- syyllinen olo ilman sytä
- välinpitämättömyys
- pelot ja säikähdykset
- uhmakkuus
- keskittymisvaikeudet
- aggressiivisuus
- syömishäiriöt
- itsetunnon lasku

Lähde: Mielenterveyden keskusliitto

ESITTELYSSÄ YLIOPISTO-OPETTAJA TAINA PITKÄNEN

TEKSTI: VEERA REKO

Tällä palstalla esittelemme Tampereen yliopiston suomen kielen oppiaineen opettajia. Kymenlaaksosta Tampereelle kotiutunut Taina Pitkänen löysi kutsumuksensa suomen kielestä vasta aikuisiällä.

KÄÄNTÄMISEN KAUTTA SUOMEN KIELEN PARIIN

Taina Pitkänen on tänä syksynä muun muassa johdatellut Kopulan tuoreita fukseja morfologian saloihin äänne- ja muoto-opin kurssilla. Yliopisto-opettajan tie suomen kielen pariin ei ole kuitenkaan ollut suoraviivainen.

– Lukion jälkeen aloitin englannin ja ranskan kielen opiskelun Turun yliopistossa, josta valmistuin käänijäksi. Toimin usean vuoden ajan freelancer-käänijänä, joka oli kyllä mielenkiintoista, mutta kovin yksinäistä puurtamista, hän kertoo.

Lopullinen kipinä suomen kieleen heräsi käänijän työn myötä.

– Opiskeluaikoina en edes osannut ajatella, että suomen kieli olisi minun juttuni. Kääntäjän työssä pääsin kuitenkin eri tavalla kosketuksiin kielen kanssa, ja lopulta hain tännä Tampereelle opiskelemaan suomen kieltä.

Opintojensa jälkeen Taina Pitkänen toimi ensin suomen kielen opettajana käänjäille. Nykyisin hän opettaa myös suomen kielen opiskelijoita ja myöntää olevansa unelmatyössään.

– En ole kovin voimakkaasti suuntautunut tutkimukseen. Näen tutkimuksen ennemminkin välineenä, jota voin hyödyntää opettamiseni tukena, hän pohtii.

JOHDOKSET KIINNOSTAVAT

Taina Pitkäsen historia käänijänä näkyy myös hänen tämänhetkisissä tutkimuksissaan, jotka käsitlevät vieraiden kielten rakenteiden vaikuttusta ja näkymistä suomen kieleen käännytyissä teksteissä.

– Suomen kielen osa-alueista sydäntäni lähellä ovat myös johdokset ja johto-oppi. Sanamuodostus on mielenkiintoinen ilmiö, koska siinä yhdistyvät kielen systemaattisuus ja säännönmukaisuus sekä toisaalta luovuus ja produktiivisuus.

Kymenlaaksossa lapsuutensa viettäneelle Taina Pitkäselle Tampere näyttää helposti lähestyttävänen kaupunkina, josta löytyy paljon mahdollisuuksia harrastaa. Tamperelaiseksi hän ei kuitenkaan itseään miellä.

– Itäsuomalaisuus on luonteessani vahvasti läsnä, vaikka olen asunut täällä jo kohta 20 vuotta, hän naurahtaa.

Vapaa-ajallaan Kaupin metsissä juoksemissa ja hiihtoa harrastava Taina Pitkänen kertoo pitävänsä luonnon rauhasta. Suomen kielen suosikkisanatkin peilaavat meriaihista kuvastoa.

– Tyrsky tulee ensimmäisenä mieleen. Se kuulostaa kivalta ja on myös merkitykseltään lähellä sydäntäni. Ihmisten elämästä ja arjesta irrallaan olevista sanoista sen sijaan en syty. Esimerkkejä tällaisista sanoista löytyy vaikkapa yliopiston hallinnosta, hän toteaa. ×

APUA MIELENTERVEYDEN YLLÄPITÄMISEEN

- YTHS
- Nyyti ry
- Mielenterveyden keskusliitto
- Mielenterveysseura
- Nuorten Kriisipiste

suunta voivat olla hakusessa, paineet opinnoissa menestymisestä, valmistumisesta ja työllistymisestä painavat niskassa, eikä rahatilanekaan välttämättä ole paras mahdollinen. Kaiken tämän keskellä iskevät mielenterveysongelmat voivat selvästi vaikeuttaa opintojen etenemistä ja tai jopa johtaa niiden keskeytymiseen. Ongelmat on syytä ottaa vakavasti, mutta eteenpäin paahtavien opiskelutovereiden ja suurituspaineiden keskellä voi olla vaikeaa tunnustaa, että ei jaksa, ei pysty, ei onnistu. Mistä opiskelija ylipäänsä voi saada tukea tai apua?

Opiskelijalle helpoin vaihtoehto lienee YTHS, joka tarjoaa yleis- ja suunterveyspalveluiden lisäksi myös mielenterveyspalveluita. Psykologin tai psykiatrin puheille voi päästää lääkärin kautta tai suoraan mielenterveyden ajanvaraukseen soittamalla. Tästä voi olla apua erityisesti lievissä ja lyhytkaisissa ongelmissa, mutta on kuitenkin muistettava, ettei YTHS tarjoa erityis-sairaanhoidtoa, ei yleisterveyden eikä muidenkaan osastojen saralla. Vaikeammissa tilanteissa oletettavasti on kuitenkin mahdollista saada lähetetessä tai edes neuvuja muualle hakeutumiseen. Lisätkin antaa myös Nyyti ry, jonka tavoitteena on edistää opiskelijoiden mielen hyvinvointia. Nyyti tarjoaa esimerkiksi erilaisia tukiryhmää, chatteja, kursseja ja tietoa mielenterveydestä, mutta varsinaista kuntoutus- tai terapiatoimintaa se ei tarjoa. Toisaalta Nyytistä voi saada neuvuja siihen, mihin ongelmiensa kanssa kannattaisi

hakeutua.

Mielenterveysongelmissa on se ikävä puoli, että ne saattavat vaikeuttaa hyvinkin suoraan opintojen etenemiseen – väsymys, keskittymisvaikeudet, ahdistus ja pelot voivat kaikki vaikeuttaa luennoille osallistumiseen ja kurssien suorittamiseen. Onko opiskelijan tallaisissa tapauksissa mahdollista saada erityistä tukea opintojen suunnittelun ja niissä pärjäämiseen? Opintokoordinaattori Maija Ohvo ja opintosihteeri Marita Aro kertoivat, että tukea voi tietyistä pyytää vaikka tuutoreilta, opintokoordinaattorilta tai HOPS-ohjaajalta, mutta ainakaan LTL:ssä kellään ei ole varsinaisesti erityiskoulutusta asiaan. Yliopiston oma opintopsykologikin on enemminkin keskittynyt oppimisvaikeuksien, elämänhallinnan ja opiskelutaktiikkojen kanssa auttamiseen – lisäksi opintopsykologeja on koko yliopistossa vain yksi, joten jonoa hänen vastaanotolleen riittää.

Tukipalveluita siis on, mutta aina ongelmista kärsivä ei itse tajua hakeutua niihin. Haluttomuus myöntää tai puhua asiasta voi saada opiskelijan vaikenemaan, ja toisaalta toisinaan runsas alkoholinkulutus voi piilottaa ongelmia helmoihinsa, sillä humala voi hetkellisesti turuttaa pahaa oloa tai armeliaasti saada unohtamaan ongelmat. Erityisen suuri riski tämä on opiskelijakulttuurissa, jossa juhliminen on monelle luonteva tapa selvittää päättä ja purkaa paineita. Se voi myös tuntuu helpommalta vaihtoehdolta kuin oman ongelman tunnustaminen ympäristössä, jossa mielenterveysongelmista kyllä puhutaan tutkimuksissa, luennoilla ja esseissä, mutta vähemmän yliopistolaisten omassa arjessa. Opiskelijoiden mielenterveys voisi hyötyä yliopistokulttuurista, jossa subjektivisuus ja heikkouksien myöntäminen olisivatkin vaihteksi vahvuksia. ×

KOPULAN JA KERIN TEEILTA

TEKSTI JA KUVAT: MARITTA KELA

Ainejärjestöemme Kopulan ja kulttuuriyhdistys Kerin teeilta järjestettiin torstai-iltana 29. syyskuuta Maruksentorin kerhohuoneella. Tuuliseksi ja sateiseksi osoittautunut syysiltä olikin aivan otollinen hetki keittää teitä ja nauttia siitä hyvässä seurassa kyntilöillä koristetussa tilassa. Taidolla haudutetun aasialaisen teen maistelun sii-vittämänä sihteerimme Maiju Manninen kertoii meille teen maailmasta, sen historiasta ja erilaisista teelajikkeista. Aihe-

KUVA: MARITTA KELA.

Teenlehdet voidaan kääriä myös sillä tavoin, että ne avautuvat kannussa haudutettaessa kauniisti kukan muotoon.

pääristä syntyi pöydän ympärillä myös runsaasti keskusteluja, vaikka kukaan kahdeksasta osanottajasta ei etukäteen tuntenutkaan toisiaan – mukana oli niin pitempään teitä harrastaneita teenystäviä, teen maailmaan vasta tutustuvia kuin myös vannoutuneita kahvinjuojia.

Mitä tee sitten on? Ensimmäiseksi on syttää erottaa tee ja teksi harmillisen usein yleiskielessä kutsuttavat haudukkeet: teitä valmistetaan ainoastaan *Camellia sinensis*-nimisestä pensasta kerätyistä lehdistä. Tästä syystä monet muut teenä myytävät juomat, kuten afrikkalainen rooibos, eteläamerikkalainen mate ja erilaiset ”yrttiteet”, kuten kamomillatee, eivät ole teitä. Tee on virkistävä juoma, jonka vaikutus perustuu kofeiiniin ja L-teaniiniin. Tee vaikuttaa kuitenkin eri lailla kuin kahvi, sillä se vaikuttaa vireystasoon sydämen ja verenkierron sijaan hermoston kautta. Nopeasti opimme myös, että eri teelaaduissa on käsittelytä riippuen eri määrä kofeinia. Monien terveysvaikutustensa ohella teessä oleva L-teaniini aikaansaan myös samanaikaisesti hyvänolon tunnetta: ei siis mikään ihme, että teen juominen virkistää niin mieltä kuin kehoa!

Teeillä maistelimme kaiken kaikkiaan viittä erilaista teitä. Aloitimme teelaatujen maistelun kaikista hennoimman makuisesta Pai Mu Tan -nimisestä kiinalaisesta valkoisesta teestä. Valkoisena teen valmistamiseksi karuissa oloissa kasvatetun teepensaan ylimmät lehtinuput poimitaan ja kuivataan: tästä syystä tee on itsessään varsin kalpean vihreää. Lisäksi miedon maun löytämiseen voi kulua useampia maistelukertoja. Toinen maistelemamme teelaatu oli niin ikään kiinalainen, mutta tässä vaiheessa siirryimme vihreiden teelaatujen pariin – vuorossa oli long jing -teelaatu. Nyt teessä oli jo runsaammin kellertävän vihreää väriä, makua ja tuoksua, sillä tässä teessä lehdet on myös paahdettu ja kevyesti hapetettu. Sen jälkeen kolmantena teelaatunamme olikin niin ikään vihreä tee, mutta höyrytetty, rullattu ja kuijattu japanilainen sencha nimeltä Yamato. Sencha on Japa-

nin suosituin teelaatu, eikä syttää – teen maku on oikealla tavalla haudutettuna yllättäen varsin merellinen, väri kauin vihreä ja tuoksu raikas. Japanilaisesta teestä puhuessa ei voi myöskään sivuuttaa matchaa, pulverimaisen hienoksi jauhettua teitä, josta perinteissä japanilaisissa teetilaisuuksissa voidaan vispaamalla valmistaa vahtoavaa, pak-sua teitä.

Vihreiden teelaatujen jälkeen siirrymme jo astetta voimakkaamman makuisiin teelaatuihin, sillä vuorossa oli taiwanilainen kevysti hapetettu oolong-laatu nimeltä Jade DongDing. Oolong-teen maku vaihtelee teepensaan kasvupaikasta ja käsittelytä riippuen: osa oolong-teemerkeistä voivat olla maultaan hyvinkin hedelmäisiä, osa taas hyvinkin tummia ja paahtamisen jälkeen jopa savuisia. Tämän teen ero edelliseen olikin huomattava, niin maku kuin värikin on aiempaa huomattavasti tummempi. Viimeistä teelaatua, kiinalaista pu'er tuo恰恰 voi syyllä kutsua teelaatujen viinaksi. Tämä johtuu siitä, että pu'er-teitä voidaan käsittellä eri tavoin useampia (kymmeniäkin) vuosia ennen kuin se usein puristetaan tiiviisti erimuotoisten ja -kokosten kakkusten muotoon. Tällä kertaa juomamme tee oli puristettu linnunpesäksi, ja haudutetun teen väri oli hyvin tumma, lähes kahvimainen ja maku voimakas. Kuinka yhdestä, alun perin kiinalaisesta teepensasta voi kaan saada näin erilaista teitä aikaiseksi – teen maailmasta löytyy todellakin siis jokaiselle jotakin! ✕

KUVA: MARITTA KELA.

Vaahdoavan ilmavaksi vispattua japanilaista vihreää teitä.

KOLME VINKKIÄ TEEN VALMISTAJALLE

1 Irtotee on rahoistaan tarkan teenjuojan valinta. Nyrkkisääntöönä irtoteetä on hyvä annostella noin 1 tl / 2 dl:n kuppia kohden.

2 Kiinnitä valmistuksessa huomiota veden lämpötilaan ja haudutusaikaan: mitä tummempi ja käsittelympi tee, sitä kuumempi vesi ja pidempi haudutusaika. Huomioi kuitenkin myös teekohtaiset ohjeet.

3 Säilytä teitä ilmatiiviisti ja valolta suojattuna. Hanki teitä ennenkin vähän kerrallaan kuin suuria määriä, sillä aromit karkaavat helposti.

Mielenkiintoista luettavaa lingvistille teestä ja teelaatujen nimien oikeinkirjotuksesta:

JOKI, LEENA 2007: Tuletko teelle? – *Kielikello* 1/2007.

Artikkeli on luettavissa verkoverksionta Kielikellon verkkosivulta.

SUOMI VÄHÄN VAJAA (100 VUOTTA)

TEKSTI: KERTTU MATTILA

Suomen 100-vuotista itsenäisyttää juhlitaan jo noin vuoden päästä.

Koska emme saane maamme maantieteellistä korkeutta hilattua ylöspäin (pahuksen Norjan perustuslaki), on tätä kunnioitettavaa ikää juhlittava henkisen statuksen nostolla. Mikä olisikaan sopivampi paikka pohdita lähes satavuotiaan Suomen henkilä kypsyytä kuin suomen sielunelämää tutkivien humanistien lehti?

Aloitetaan siitä kuuluisasta hyvinvointiyhteiskunnasta. Kun Suomi oli vasta itsenäistynyt, sosiaaliturva oli aika harhainen unelma, jota kukaan tuskin edes osasi ajatella. Ennen 60-luvun peruskoulu-uudistusta yli puolet oppikouluista oli maksullisia, ja monille se tarkoitti koulutuksen määrytymistä vanhempien varallisuuden mukaan. Jo näistä esimerkeistä voimme nähdä huiman kehityksen, sillä nytän saamme nauttia kaikille tasa-arvoisesta koulutuksesta ja toimivasta terveydenhuollosta. Harmi vain, että muistui juuri mieleeni hallituksen koulutus-, terveydenhuolto- ja muut leikkaukset, jotka yleensä osuvat kipeimmin juuri pienituloisiin.

Lienee tasa-arvo kuitenkin muuten hyvä melkein satavuotiaalla Suomella. Meillä on hyväksyvä yhteiskunta verrattuna moniin muihin maihin. Naiset ainakin jossain määrin toimivat melkein kaikkialla työmaailmassa. Verrataan vaikka Saudi-Arabiaan, jossa, vain yhden esimerkin määrin naiset eivät saa ajaa autoa. Homous ei ole sairaus; meillä

jopa hyväksyttiin vihdoin tasa-arvoisen avioliittolaki (äänin 101-90, mutta hyväksytty mikä hyväksytty), ei tämäkään onnistuisi esimerkiksi monessa Afrikan maassa. Ihmiset voivat muuttaa juridista sukupuoltaan, jos heille syntymässä määritely ei ole sama, jonka he kokevat omakseen. Ei tällaista Suomessa muutama kymmen vuotta sitten voinut ajatellakaan. Eli onhan näitä esimerkkejä, kuinka Suomi on kehittynyt suvaitsevaiseksi, avarakatseiseksi ja mukavaksi paikaksi ellä.

Mutta ehkä näitä pitäisi vielä miettiä. Lähdetään siitä sukupuolten välisestä tasa-arvosta, niin kahden sukupuolen. Onhan jokunen suomalainenkin sen tajunut, että saattaa niitä sukupuolia olla muitakin kuin nämä kaksi, mutta yleistä keskustelua (ja myös omaa epähuomiosta tuottua puhetta) seuratessa tuntuu, että oletusarvo on aina mies tai nainen. Että kiva kun tuo nainen on päässyt noin vaikutusvaltaiseen asemaan, ja hauskaa kun tuo mies hoitaa lastaan. Ja tottahan se on, että suurin osa ihmisiä on cissukupuolisia. Totta kai saa kutsua miestä mieheksi ja naista naiseksi, mutta jotenkin se häiritsee, että menänä kaikkialla sukupuoli edellä, että sukupuoli määrittelee kaiken perustan.

Olisihan niittä muitakin tärkeitä ominaisuuksia ihmisiä, usein tärkeämpienkin kuin sukupuoli.

Entä heteronormatiivisuudesta poikkeava seksuaalinen suuntautuminen sitten? Neutraali asia Suomessa, ei rikos eikä sairaus (ollaan

edistyneitä tässäkin asiassa, hurraa). Vähän jää kuitenkin mietityttämään se vastakansalaistoite, joka onneksi hylättiin. Pitäisihän tässä itse kunkin hyväksyä erilaisia mielipiteitä, mutta anteeksi, en vain pysty siihen. Miksi yli 100 000 suomalaista allekirjoitti sen, miksi siitä syntyi niin kiivasta keskustelua eduskunnassa, mikseivät kaikki suomalaiset saa olla tasa-arvoisia toisten suomalaisten ja lain edessä?

Tästä päästään vielä siihen aiheeseen, joka on minulle henkilökohtaisesti täysin käsittämätön. Translaki. Amnesty valittaa, aktiiviset ihmiset pyrkivät vaikuttamaan muiden mielipiteisiin eikä eduskunta saa mitään aikaiseksi. Itse en ymmärrä tai olen šokissa. Onko ihmisenlä, jolle on määritellyt syntymässä väärä sukupuoli, jotenkin huonommat geenit, vai mikä tässä on ongelmana? Joku joka ymmärtää, miksi osa meistä ihmisiä ei ole tarpeeksi arvokkaita samaan lapsia, voi vapaasti kertoa sen minullekin. Minusta tämä on vain jotenkin sairasta.

Sitten ovat vielä nämä rakkaat sukupuoliroolit ja -stereotypiat. Suomalainen mies ei edelleenkään itke, suomalainen nainen ei toimi portsarina, eikä muunsukupuolinen ole oikeastaan vielä kunnolla edes olemassa, koska yhteiskunta ei kykene häntä hyväksymään. Mutta oikeastaan täytyy sanoa, etten ole tästä edes kovin huolissani. Sillä tästä ainakin puhutaan paljon ja uusi (väärinymärretty) opetus suunnitelmaan kuulostaa hir-

veän kivalta. Jos me nykyiset suomalaiset emme osaa, on meidän opettava lapsiamme hyväksymään.

On kuitenkin vielä yksi asia, joka oikeasti pelottaa, eikä sitä voi tästä listasta jättää pois. Ääriajattelu, rasismi, niin sanoakseni ajattelun köyhys, empatian puute ja välinpitämättömyys. Ehkä juuri välinpitämättömyys on pelottavin tunne tällä ihmiskunnalla. Hitler-korttia nostetaan varmaan jo kyllästymiseen asti esiin, mutta miksi natsit nousivat Saksassa johtoon? Miksi Suomi vähensi kehitysapuroja? Miksi Donald Trump on saanut kannattajia? Ja miksi suomalaiset eivät halua vastaanottokeskuksia? Tietenkin kaikkeen liittyy myös jollain lailla pelko, joskus aiheellinenkin, mutta itseäni ainakin pelottaa enemmän meidän ihmisten kyky olla ajattemattaasioita muiden kannalta.

Päästiinköhän tässä kuitenkaan niihin juhlallisiin mittoihin, mihin pyrittiin; mieliala kohosi ja Suomi-ylpeys nousi entistä korkeammalle? No, onneksi joku sentään osaa Suomea arvostaa. Jos minä saisinkin päättää, olisin Suomen juhlavuoden kunniaksi tehnyt elokuvan sisällissodasta tai saamelaisten syrjinnän historiasta tai edes toisen maailmansodan aikana Saksaan luovutetuista juutalaisista, mutta onhan se uusi Tunteamon sotilas varmasti oikein mukava Suomi-henkeä nostattava elokuva. (Eikä tarkoitukseni suinkaan ole vähätellä Suomen sotaveteraaneja.) Riittääkö vuosi toisiaan siihen, että Suomi ei olisi vajaa? ×

TUNNELMIA KOPULAN SYYSKOKOUKSESTA

KUVAT: SATU SAARI JA MAIJA TORKKELI

Kopulan syyskokousta vietettiin tiistaina 13.12. pizzeria Sitkossa, johon oli kerääntynyt yhteensä 16 Kopulan jäsentä. Käsiteltäviä asioita olivat muun muassa jäsenmaksuun liittyvät muutokset sekä uudet vastaavuudet ja hallituksen jäsenet ensi vuodelle. Suunnilleen puolet hallituksen kokoonpanosta muuttui, ja myös Kopulan puheenjohtajan pallille astui uusi tulokas, vuonna 2016 yhdistyksen sihteerinä toiminut Maiju Manninen. Kokousta vietettiin iloisissa ja pizzantuoksuississa tunnelmissa. x

Kopulan uusi puheenjohtaja Maiju Manninen sekä väistyvä puheenjohtaja Satu Saari kokoustunnelmissa.

Hallituksessa uusia kasvoja ovat vasemmalta luettuna sihteeri Veera Alentola sekä sosiopoliittinen vastava Jonna Siirtonen. Rahastonhoitaja Olga Suomalainen (oik.) jatkaa jo toista vuotta.

Syyskokousta vietettiin pitkän pöydän ääressä pizzeria Sitkossa.

Kokouksen yhteydessä maisteltiin pizzoja, jotka valittiin tänä vuonna Moron yleisöäänestysessä kaupungin parhaaksi.

SUOMEA SEATTLESSA – FULBRIGHT-STIPENDIOHJELMA YHDYSVALLOISSA

TEKSTI: SARA KÄHKÖLÄ

Seattle. Kahvin, grungen ja sateiden kaupunki kaukana Yhdysvaltain luoteisrannikolla. Vastoin yleistä käsitystä Seattle ei itse asiassa ole erityisen sateinen kaupunki: esimerkiksi New Yorkissa sataa vuosittaisella enemmän kuin tässä väliaikaisessa kotikaupungissani. Maineen ja Rain City -lempinimen syy lieneväät taivasta usein peittäävät harmaat pilvimassat ja painovoimaa uhmaavaa utuinen tihkuudesta, jota vastaan sateenvarjo on käytännössä hyödytön. Aito seattlelainen turvautuukin sotikan sijaan mieluummin goretexiin. Seattlessa on jotain hyvin kotoisiaa ja maanläheistä, ja mielessäni se muistuttaa monin tavoin rakasta Tamperettani: molempia kauunkeja ympäröivät vesistöt, Tampereella on manserock ja Seattlessa grunge, ja molemmat kaupungit ovat vilkkaita opiskeljakaupunkeja. Juuri opiskelu toi minutkin Tampereelta Seattleen: opiskelen ja toimin opetus-assistenttina tämän lukuvuoden ajan Fulbright Foreign Language Teaching Assistant -stipendillä University of Washingtonin skandinavistiikan laitoksella. Stipedin hakeminen oli hetkessä syntynyt päähänpisto, joka nyt noin vuotta myöhemmin on kliseisesti ilmaistuna mullistanut elämäni.

Elämää Seattlessa on nyt takana noin kolme kuukautta. Virallinen statukseni yliopistolla on visiting graduate student, eli olen kuin paikallinen maisterivaiheen opiskelija mutta

Fulbright-ohjelma sai alkunsa heti toisen maailmansodan jälkeen vuonna 1945, kun Arkansasin senaattori J. William Fulbrightin sai ajatuksen kansainvälisestä opiskelijavaihto-ohjelmasta Euroopassa viettämiensä opiskeluvuosien innoittamana. Heti seuraavana vuonna Yhdysvaltain kongressi säättikin senaattori Fulbrightin aloitteesta lain, jonka nojalla toisen maailmansodan ylijäämä-varastojen myynnistä saadut varat sijoitettiin kansainväliseen stipendiaattitoimintaan. Opiskelijavaihdon toivottiin edistäävän kulttuurien välistä ymmärrystä ja siten myös rauhantyötä. Fulbright-ohjelma kasvoi nopeasti kaikkien aikojen laajimmaksi akateemisen vaihdon ohjelmaksi: vaihtosopimuksen Yhdysvaltain kanssa on solminut jo yli 160 maata, ja vuosittain stipendejä myönnetään noin 8000 opiskelijalle, tutkijalle ja opettajalle.

University of Washington, tuttavallisesti U-Dub, on yksi länsirannikon vanhimista yliopistoista, ja etenkin sen lääketieteellinen tiedekunta on kansainvälisesti arvostettu. U-Dubissa on opettettu myös suomen kieltä 1990-luvun alusta lähtien osana skandinavistiikan tutkinto-ohjelmaa, ja nykyään se kuuluu niihin harvoihin amerikkalaisiin yliopistoihin, joissa suomen kieltä voi kanditasolla opiskella pääaineena. Seattlessa on vahva suomalaisyhteisö,

ja suomen ohjelma tekeekin paljon yhteistyötä suomalaisten ja pohjoismaisten yhdistysten kanssa. Kurssien lisäksi suomen ohjelma järjestää vuoden aikana erilaisia suurempia ja pienempiä tapahtumia: muutaman viikon päästä järjestämme opiskelijoilleemme pikkujoulut, keväällä juhlimme vappua ja perjantaisin isännöimme lehtorin kanssa Suomi-kahveja, epämuodollisia kahvitunteja, joihin on osallistunut entisten ja nykyisten opiskelijoiden lisoksi myös suomalaisyhteisön jäseniä.

Visiting graduate student -statukseni lisäksi olen myös Language Teaching Assistant. Opetus- ja tutkimusassistentit ovat olennainen osa amerikkalaista yliopistomaailmaa, ja maisterivaiheen opiskelijat usein rahoittavat opintojaan toimimalla assistenttinä. Skandinavistiikan laitoksellamme jokaisella ohjelmalla on oma assistenttinsa, joka on vastuussa kielikurssien opetuksesta. Me assistentit jaamme laitoksen kellarikerroksessa sijaitsevat toimistotilat, ja pieni yhteisömme on tärkeä vertaistuen lähde. Pienen laitoksemme etuihin kuuluu ylipäätään hyvin lämmin ja kotoisa tunnelma: joka torstainen Fika-kahvitunti kokoa laitoksen seminaarihuoneeseen sekä henkilökuntaa että opiskelijoita vaihtamaan kuulumisia.

Pääsenkin työviikkoni aikana usein puhumaan suomen ja englannin lisäksi ruotsia, ja toisinaan jopa saksaa!

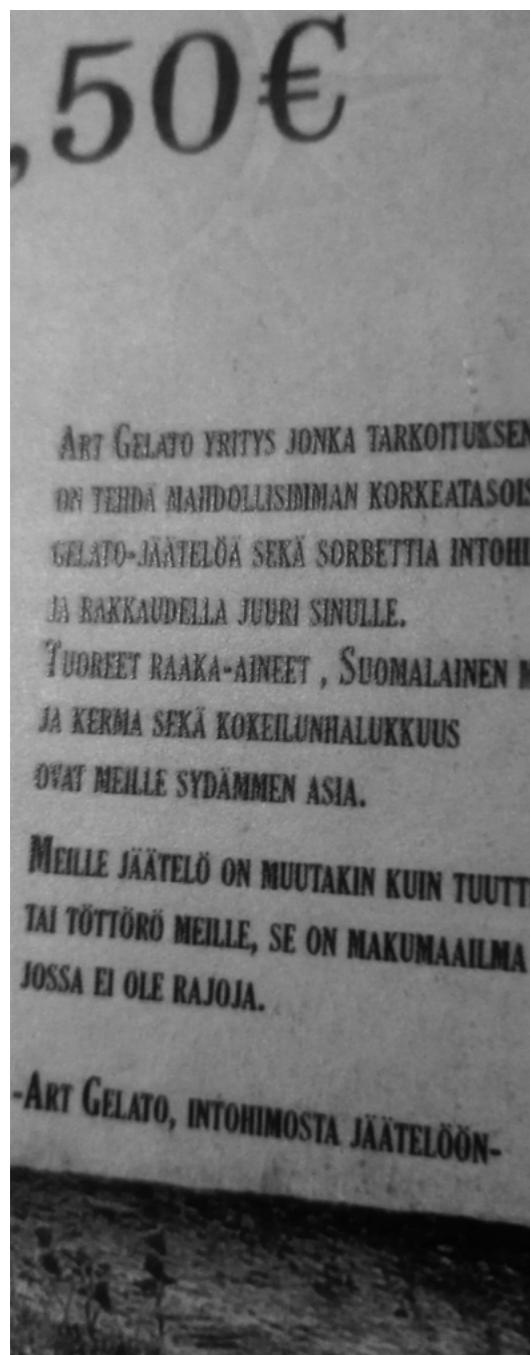
Opiskelu amerikkalaisessa yliopistossa on lopulta monin tavoin samankaltaista kuin suomalaisessa yliopistossa: luennot ja seminaarit tai työskentelytavat eivät ole juurikaan tuottaneet yllätyksiä. Suurin ero on ehkä amerikkalaisten opiskelijoiden jatkuva huoli keskiarvostaan, GPA:sta, joka voi vaikuttaa muun muassa maisterivaiheen opintojen rahoitukseen. Opiskelijat tarkkailevat keskiarvoaan tiiviisti, ja myös valittavat arvosanoistaan herkästi. Kilpailu opiskelupainoista on kovaa, ja paine valmistua nopeasti hyvin arvosanoin on suuri. Vaikka omaan vaihtovuoteeni ei varsinaisia arvosanapaineita kohdistu, teetää tasapainoilu assistentin tehtäviin ja omien opintojen välillä toisinaan töitä. En kuitenkaan vaihtaisi täyttää kalenteriani ja opiskelukiireitä pois, sillä mitä enemmän tälle stipendiaudelle annan sitä enemmän tunnun siitä saavan. Seattle on ollut minulle hyvä, ja ensimmäinen periodini U-Dubissa on haastanut hyppäämään tuntelematomaan yhä uudelleen. Paljon on kuitenkin vielä kokematta ja monia uusia tuttavuuksia solmimatta, joten pysynen kiireisenä jatkossakin. ×

LUE LISÄÄ

<https://smaragdikaupunki.blogspot.fi/>
www.fulbright.fi

Fulbright-ohjelmana kuuluu lukuisia erilaisia stipendiohjelmia, joita Suomessa hallinnoi Fulbright Center yhdessä Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteisyyden keskuksen CIMOn kanssa. Foreign Language Teaching Assistant -ohjelma, tai lyhyemmin FLTA-ohjelma, on erityisesti kieltenopettajille suunnattu stipendiohjelma, jonka tavoitteena on tukea kieltenopetusta amerikkalaisissa korkeakouluissa. FLTA-stipendiaatit ovat usein kotimaassaan englannin opettajia riittävän englannin osaamisen varmistamiseksi, mutta Suomessa ohjelma on suunnattu erityisesti suomen kielen ja kirjallisuuden opiskelijoille. Ohjelmana osallistuu vuosittain noin 400 stipendiaattia yli 50 maasta; suomalaisia joukkoon on vuosittain mahtunut kolme tai neljä. FLTA:t eli opetus-assistentit ovat sekä kulttuurilähettiläitä että opettajia: stipendiakausi on mahdollisuus tutustua amerikkalaiseen yliopistoelämään ja kulttuuriin, ja toisaalta toimia linkkinä paikallisten suomen opiskelijoiden ja Suomen välillä. Opetusassistentin tehtävät vaihtelevat isäntäyliopistosta toiseen hyvin paljon, mutta niihin kuuluu aina myös konkreettista opetusta. Joissakin yliopistoissa tehtäviin kuuluu lähinnä lehtorin avustamista oppitunneilla ja materiaalien laatinmisessa, mutta toisaalla assistentti saattaa saada opettettavakseen kokonaisia kursseja.

KIELIKÄMMIT JA KIELELLISET INNOVAATIOT

LUOKANOJAAJA jatkossa

- Tapaa luokkansa kerran viikossa
- Pitää kehityskeskustelut/vanhempainvartit vähintään kerran vuodessa, tarvittaessa useammin
- Huolehtii luokkansa oppilaiden hyvinvoinnista
- Seuraa poissaoloja
- Seuraa oppilaiden opintomenestystä - ottaa tarvittaessa yhteyttä erityisopettajaan

TAMK TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
PROAKADEMIA

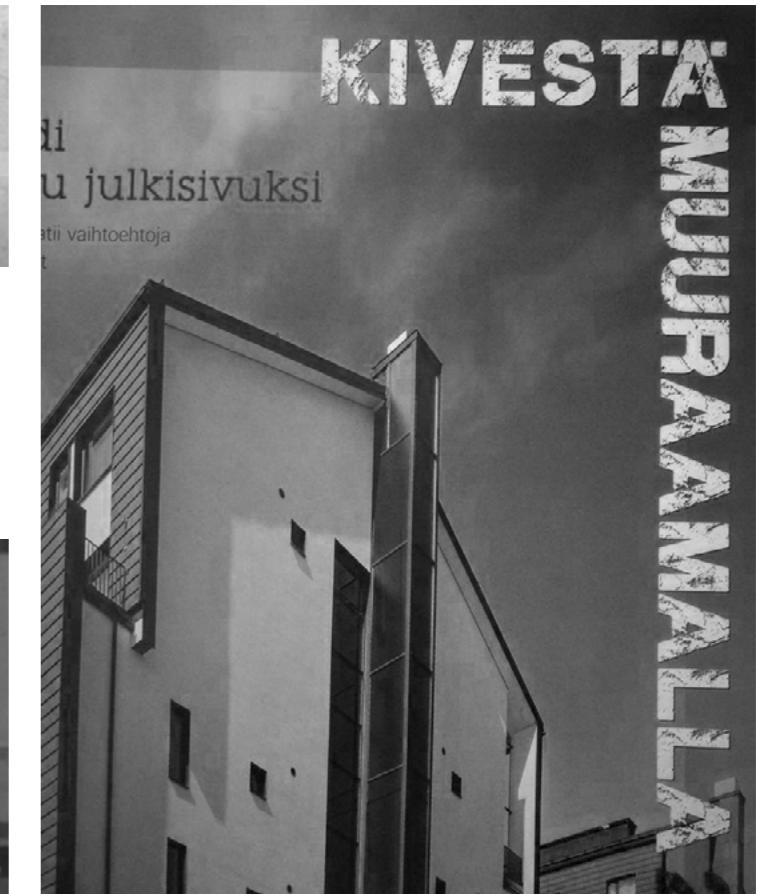
Visio

"Proakatemia on paras uuden tiedon ja osaamisen korkeakoulu 2020 lukua rakentaville yrityjille."

Aamulehti // Keskiviikkona 12. lokakuuta 2016

Varusmies loukkaantui Pasin suistuttua ojaan

Kirjoittaja on tohtori-koulutettava, joka tekee seksityötä ja siirtolaisuutta käsittelevää väitöskirjaa.

Brasilialainen malli **Jennifer Pamplona**, 21, on yksi niistä naisista, jotka ovat vieneet kauneusleikkaukset äärimilleen.

Viime vuonna nainen nousi Brasiliassa otsikoihin, kun hän kertoi tekevänsä useita kauneusleikkauksia, jotta hän näyttäisi kotimaassaan suositulta Susi-nukelta. Hän ottikin käyttöönsä nimen Ihmis-Susi.

STUDYING FINNISH IN CHINA

TEXT: SATU WANG

Few knows that Finnish can also be studied as a major in Beijing Foreign Studies University, in China. This year Kopula has received six exchange students from China, and now one of them shares her experiences with the readers of Suomi-ilmiö.

In China, we call Finland 'Fenlän'. It sounds beautiful. 'Län' is flower's name. 'Fenlän' means flower, which has faint scent. Actually, I knew nothing about Finland before I started learning Finnish. But little by little, Finland has become more like an important friend for me. After one semester of studying Finnish, I was looking forward to studying in Finland.

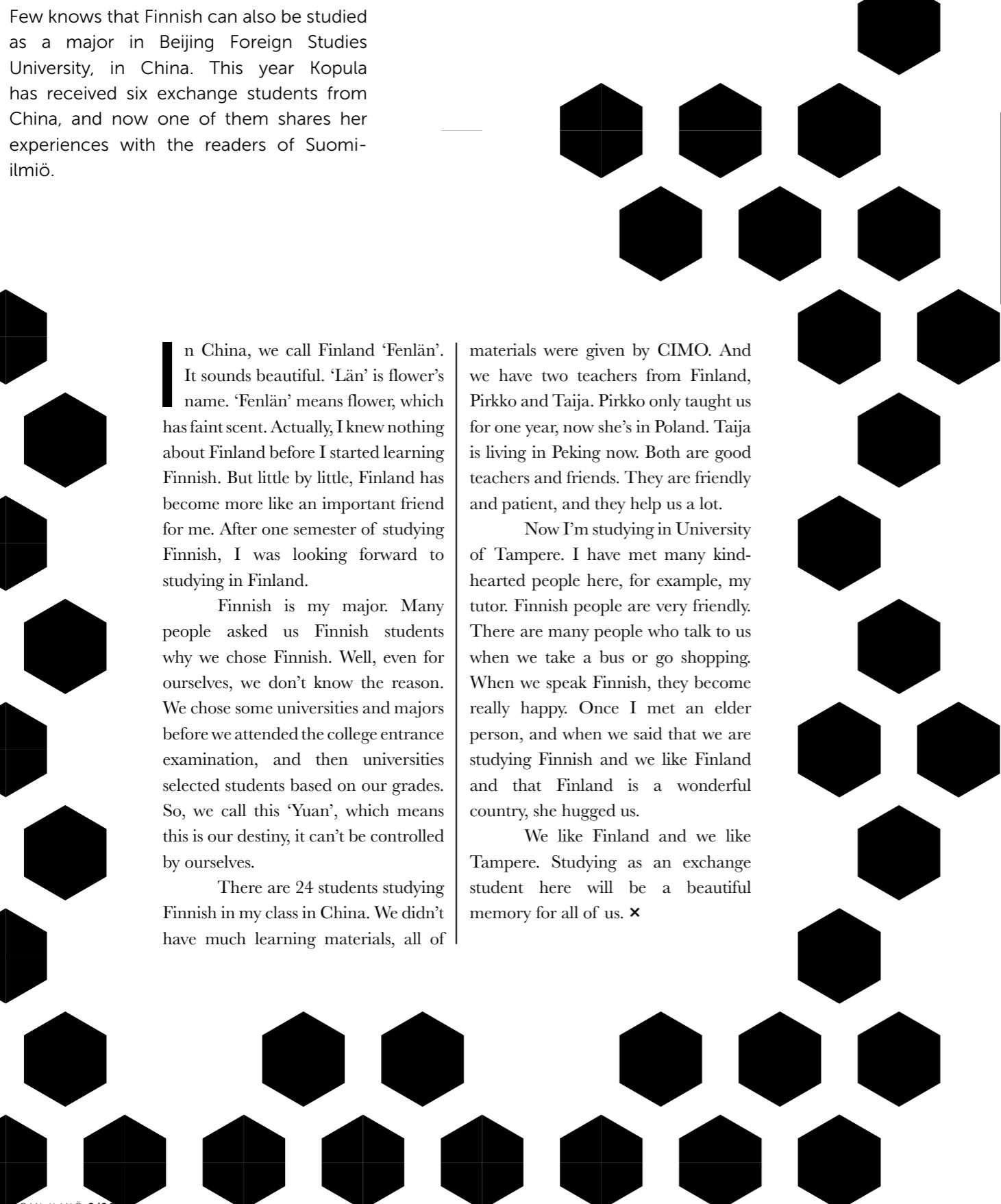
Finnish is my major. Many people asked us Finnish students why we chose Finnish. Well, even for ourselves, we don't know the reason. We chose some universities and majors before we attended the college entrance examination, and then universities selected students based on our grades. So, we call this 'Yuan', which means this is our destiny, it can't be controlled by ourselves.

There are 24 students studying Finnish in my class in China. We didn't have much learning materials, all of

materials were given by CIMO. And we have two teachers from Finland, Pirkko and Taija. Pirkko only taught us for one year, now she's in Poland. Taija is living in Peking now. Both are good teachers and friends. They are friendly and patient, and they help us a lot.

Now I'm studying in University of Tampere. I have met many kind-hearted people here, for example, my tutor. Finnish people are very friendly. There are many people who talk to us when we take a bus or go shopping. When we speak Finnish, they become really happy. Once I met an elder person, and when we said that we are studying Finnish and we like Finland and that Finland is a wonderful country, she hugged us.

We like Finland and we like Tampere. Studying as an exchange student here will be a beautiful memory for all of us. ×

FENNISTINÄ MAINOSTOIMISTOSSA

TEKSTI: JOHANNA YRJÄNÄINEN

Nyt on M.A.K. Hallidayt palautettu kirjastoon, gradutiedosto pölytyy Wordissa, ja minä, fennisti noin vaan markkinointiviestinnän toimistossa aherran. Miten näin pääsi käymään?

Toukokuussa huomasin Arresaaren sivuilla copywriter-harjoittelijan paikan tamperelaisessa mainostoimistossa. Pistin paperit sisään, pääsin haastatteluun ja vielä kakkosvaiheeseenkin. Kakkosvaiheessa hymy alkoi jo olla herkässä, koska se sisälsi pelkkää oikolukua. Aloitin työt toukokuussa, vaikka gradu oli (ja on) vielä vähän vajaa.

MISSÄ VISKI?

Harjoitteluni alkupuolella sain lähinnä pieniä oikoluku- ja sloganinkeksemistehtäviä, mikä oli hyvä, koska aikani kului lähinnä sen miettimiseen, missä on kaikki Mad Menistä opittu hektisyys ja viskinlipitys. Skumppaa täällä tosin joskus juodaan: esimerkiksi asiakkaan menestyksen, kesän tai hmm, keskiviikon kunniaksi. Pikkuhiljaa työtehtäväni laajenivat, ja pääsin kirjoittamaan tekstejä suorapostituksiin, asiakkaiden Facebook-sivuille ja asiakaslehtiin ja käsikirjoittamaan animaatioita. Vaikeinta työssä oli aluksi omien, joskus kesken-eräistenkin tekstien näyttäminen muille. Siihen kuitenkin tottui yllättävän nopeasti, ja hyvä ja positiivinen työporukka sai olon tuntumaan itsevarmalta. Ote harjoittelijaan oli kannustava ja salliva, ja rakentavassa ilmapiirissä oppi tarttui hyvin päähän. Harjoittelujakso päätti, mutta jatkan toimistossa tätä nykyäkin samassa toimenkuvassa, jossa on ripaus enemmän viestintää. Hyvä tuuri minulla kävi, mutta se on muillekin humanistille osoitus siitä, että kun vain hakee aktiivisesti töitä, jostain nappaa ennen pitkää!

Vaikeinta työssä on ajoittainen kiire, koska on han-kalaa tehdä hyvä jälkeä liian lyhyessä ajassa. Sellaisiinkin tilanteisiin joskus poikkeuksellisina aikoina joutuu, ja se voi olla pikkutarkalle suomen kielen opiskelijalle turhauttavaa. Myös aivan uudenlainen palvelu tai tuote aiheuttaa aluksi harmaita hiukksia, mutta kun vain antaa aiheen sisäistämiselle aikaa ja uskoo itseensä, kaikki menee hyvin.

Parasta työssäni on melkein kaikki muu. Olen lapsesta asti halunnut kirjoittaa työkseni, mutta en ole ikinä halunnut olla se salaliittoja ja maailman pahuuksia paljas-tava sankaritoimittaja. Olen ennemminkin optimistinen

haavekuissa elelijä, joka haluaa nähdä asiaissa hyviä puolia, ja markkinointipuolella tuosta hyvien puolien näkemisestä on paljon hyötyä. Tässä työssä saan perehtyä uusiin asiaihin ja miettiä, miten niitä voi myydä: kanavien, kielivalintojen, kuvan ja muiden välineiden kautta. Se on ihan hirveän kiinnostavaa, ja tuntuu, että joka päivä opin jotain uutta.

FENNISTIN KUULUU OLLA SIELLÄ, MISSÄ TEKSTITKIN OVAT

Markkinoinnin ja markkinointiviestinnän alalle tullaan monista eri suunnista. Humanistinen koulutus asiakasläh-töisen markkinoinnin sivuaineella höystettynä sopii mielen-täni tähän toimenkuvaan kuin nenä päähän. Suomen kielen opinnot ovat työssä korvaamaton selviytymispaketti, koska mainostoimistossa täytyy pystyä kirjoittamaan hyvä ja kie-liopillisesti oikeaa kielitää. Toisaalta asiakaslähtöisen markki-noinnin lyhyt sivuaine on auttanut huomattavasti markki-noinnin maailman sisäistämisenstä. Jos markkinointiviestintä kiinnostaa, Tampereen yliopiston vapaata sivuaineoikeutta kannattaa käyttää hyödyksi ja käydä istumassa kauppatie-teen puolella vaihtelun vuoksi! Semiotiikastakin siellä vähän puhutaan, jotta koti-ikävä ei kasvaisi valtavaksi.

Se, että fennistä ei ole kaikissa mainostoimistoissa, on traagista ja väärin. Virheitä vilisevä tai muuten huono teksti on äärettömän noloa, eikä se varmasti palvele asiakasta tai ketään muutakaan. Jos siis näette markkinointiviestinnän työpaikkoja, pistääkää hakemus sisään, ja näytetään yhdessä, miten hyödyllinen työkaveri suomen kielen asiantuntija on! Tiedän kokemuksesta, että toimiston aika säästyy, kun on aina joku, jonka puoleen kääntyä kielen ongelmakohdissa. En myöskään tiedä, kuka olisi taitavampi argumentoimaan kuin fennisti, jolle kielellä vaikuttaminen on arkipäivää. ×

MIKÄ JAKAA KANSAN KAHTIA?

Sanaparsien tutkijana tunnetuksi tullut yleisen kielitieteen professori Viola Kuttu on käynnistänyt tutkimushankkeen, jonka tarkoituksesta on selvittää kansan kahtia jakamisen eri merkityksiä ja sanonnan käytöltapoja suomalaisessa mediassa. Kuttua on erityisesti motivoinut ajatus siitä, että median tiheästi käyttämä sanonta muokkaa suomalaisten käsityksiä itsessään ja toisistaan.

"Kansan jakaminen kahtia on väkivaltainen ilmaus. Se viittaa siihen, että jokin aate tai arvo herättää ihmisiä niin erilaisia kokemuksia ja tunteita, että nämä aatteellisesti tai jopa voimakeinoin kääntyvät toisaan vastaan. Tällaisia merkityksiä sanonta sisältää", Kuttu kertoo.

Kutun tutkimus on vasta aluillaan, mutta alustavat havainnot kertovat, että kansaa jaetaan mediassa monin eri perustein:

"Jo kevyt haku kertoo paljon. Kansaa jakavat Tähdet, tähdet -ohjelma, suodatinpussikikka, leijonakuvio, milloin on ensi perjantai, Stubb, kesäkeitto, digitaalisuus, lippokuore, maustekurkku, puuveistos, vuokratyö, Kataisen hallitus, laukun väri, Päivi Räsäsen kommentit, Lolan rinnat, maksalaatikko, Antero Vartia, sä-pas-siivi, 'onko kolla väliä' -mielipiteet ja Teräsbetoni."

Kuttu osoittaa aitoa huolta kansan jakamisesta, sillä sanonnan viljely todella voi aiheuttaa sen, että kansa kokee jakautuvansa. Kutun tutkimus onkin herättänyt kysymyksen, mikä kansan mielestä jakaa kansan kahtia. Onko median lietsoma puhe vaikuttanut ihmisten ajatteluun? Lyhyt

SUOMI-ILMIÖN UUSI KOLUMNISTI MULAN KALKKUNEN
TARJOAA RAUTAISANNOKSEN KIELENTUTKIMUKSEN
TUOREIMPIA KÄÄNNÖKSIÄ.

ja yllättävän laaja katugallup Pirkkanmaan kaduilla paljasti erittäin paljon.

"Kyllä se on pyöräily! Perkele ku yrittää kävellä rauhassa, nii ne viuhahataa ohi ku hullut! Ja jos kysyt joltain pyöräiliäjältä nii se sanoo, että jalankulkijat on mulkuja, vaikka ne itte on mulkuja!" vastaa Tampereen keskustassa iltaa vietävä nuori nainen.

Useampi vastaaja tuo esiin Pokémon Go -pelin: "Pokémonni jakaa kansaa! Vihaan niitä pelaaja, ku ei ne kato eteensä! Sitte ne on naama puhelimessa ja huutelee jotai 'uiji charmander! ei taas pelkkä bitchi! voi paska mun pallot loppu!' Oikeesti hankkis elämän!" kertoo Kari Pikkonen Hervannasta. Pelin puolustajia löytyy myös. Eräs Oriveteläinen Pokémon Go -pelaaja avautuu tunteistaan peliä kohtaan, kun yllätämme hänet odottamasta munan kuoriutumista Oriveden keskustan kyborgisorsapatsalla: "Äh taas tuli caterpie! Se oli kakkosen muna vaan mut nyt lainan kyppin tuleen. Tulispa snorlax!"

Pelaaja on niin keskittynyt peliin, ettei malta vastata kysymykseen, vaan kertoo pokémoneistaan. Kun kysymys toistetaan, hän vihdoin vastaa: "No varmaan tää peli jakaa kansaa ainakin ku mietin, miten se on vaikuttanut mun elämään. Ne jotka ei pelaa, pilkkaa. Et mult on muutama kaveri hävinny, ku en jaksa kuunnella niiden pilkkamista." Pelaaja näyttää hetken hyvin surulliselta ja jatkaa sitten matkaansa yksin kohti hämärtyvää hautausmaata.

Kangasalla keski-ikäinen paris-kunta antaa vastaukseksi Popedan. He kertovat Popedan jakavan kansan lisäksi heitä: "En minä tykkää, mutta tuo tykkää! Se laulo mulle sitä

hävytöntä Erotomaniaa aina, kunnes uhkasim erolla." Musiikkiin liittyviä vastauksia tulee useita muitakin seuduilta: Pirkkalassa mainitaan Cheek ja tübetiläinen kurkkulaulu, Akaalla haukutaan Jukka Poikaa ja Juupajoella sytetään Mikko Alataloa paikallisten jokavuotisesta tappelusta kesän tanssipahtumienv yhteydessä.

Katugallupin yllättävä tulos on, että jätetään vaikeat ja vakavat aiheet mainitsematta eikä ajankohtaisiin poliittiisiinasioihin oteta juurikaan kantaa. Mainitsematta jäävät esimerkiksi hallituksen leikkaukset, Donald Trump ja tasa-arvoisen avioliittolaki. Kutun mukaan tämä ei tarkoita, etteivät ihmiset pohtisi suurempia arvoihin liittyviä ja poliittisia asioita, vaan että sanonta jakaa kansan kahtia on median käytössä kokenut muutoksen.

Eivätkö nyrkit siis heilukaan pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden välillä tai ihmisiin mene nurin Pokémon Gon takia? "Kyllä näinkin voi käydä etenkin pyöräilykysymyksen kanssa. Liikenteessä herää aina kamlasti raivoa oli kulkupeli mikä tahansa. Mutta ehkä sanoisin, että ei näistä sotimaan ruveta. Täytyy nyt hyväksyä se, että taas on suomen kieli kovasti käytössä kärsinyt, kun media on pilannut hyvän sanonnan", Kuttu suree. Kuttu huomauttaa jälkiajatuksensa, että voi olla niinkin, että sanonnan käyttö arkipäiväisistä asioista lietsoo vihaa ja aiheuttaa jakaantumista ihmisten välillä.

Selvitys paljasti, että suodatinpussikikan uutisoinnin jälkeen kirjattiin 32 väkivaltaapausta, jotka liittyivät suodatinpussin reunojen taittamiseen. x

1/2017

SUOMI-ILMIÖ

1/2017

Pääkirjoitus	2
Puheenjohtajalta	3
Fennistin tavoite: kotikansainvälistyminen	4
Tuoreita ja tulevia suomen kielen opinnäytteitä	6
Esittelyssä Mikko Heikkilä	7
Jenna-tädin onnettomat etymologiat	8
Sata vuotta suomalaista kapitalismi	10
Kopula rakastaa	12
Huonoja runoja	15
Mitä vessassa tapahtuu?	16
Kahmalollinen kielitiedettä	18
Rakkaudesta uutisjournalismiin – henkilöhaastattelussa Ilta-Sanomien uutistoimittaja Niko Ranta	19

PÄÄTOIMITTAJA: HELMI RIIHONEN
TAITTO: NOORA PIRTTILAHTI

TAMPEREEN YLIOPISTON
SUOMENOPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖ
KOPULA RY

PÄÄKIRJOITUS

HELMI RIIHONEN

Aforismit ja muut elämäviisaudet rakastavat alkua; jokainen päivä on uusi alku ja niin edelleen. Alkujen lisäksi elämään kuuluvat kuitenkin oleellisesti myös loput.

Siiä missä alku tuntuu olevan täynnä mahdollisuksia, toivoa ja energiaa, loppu tuntuu sanana paljon raskaammalta, pahaenteisemmältä ja uhkaavammalta. Usein se yhdistyy mielessä elämän ikäviin kokemuksiin, kuten parisuhteen päättymiseen, työpaikan menettämiseen tai kuolemaan. Alkuihin liittyvä ajattelu korostaa valinnanvapautta, oman suunnan etsimistä ja lukemattomien mahdollisuksien merta; loppu puolestaan on jotakin liian pysyvää, liian suurta ja hallitsematonta. Toisaalta loppu voi välillä olla myös myönteinen asia.

Omaan kevääseeni on kuulunut paljon sekä myönteisiä että kielteisiä loppuja. Myönteisiä ovat olleet esimerkiksi kuukausitolkulla työn alla olleen portfolion palauttaminen, muutaman raivostuttavan kurssin päättyminen sekä vain naisen ja miehen väisen avioliiton aikakauden loppuminen. Kielteisiä ovat olleet esimerkiksi japanin opintojen päättyminen, pitkääkaisen ystävyden hiipuminen sekä rakkaan vanhan lemmikkikoiran kuolema. Olen saanut sekä iloita että murehtia loppuja, kohottaa maljaa ja kirota kohtaloa.

Sitten on niitä loppuja, jotka ovat samalla huojentavia että vähän surullisia. Opiskelijoille tällainen kokemus on luultavasti valmistuminen: monen vuoden urakka on vihdoin saatu valmiaksi, ja opinopisteiden ja graduahdistuksen painolastin saa hyvillä mielin ravistaa harteiltaan kuplivaa kohotellen. Samalla on kuitenkin luovuttava jo kotoisaksi käyneestä opiskelijastatuksesta, astuttava työelämän pyörteisiin, vaihdettava haalarit siistiin jakkupukuun ja myös nähtävä, kuinka opiskelijakaverit kaikkoavat eri puolille maata töiden perässä.

Minulle tämä pääkirjoitus on myös eräänlainen katkeransuloinen loppu, sillä se on viimeinen Suomi-ilmiön pääkirjoitus, jonka kirjoitan. Ensi syksynä päätoimittajan saappasiin astahtaa joku muu, kun lähdet itse etsimään uusia tuulahduksia Itä-Aasian suunnalta. Olen ollut osa Suomi-ilmiön kirjoittajatiimiä fuksisyksystäni lähtien, ja näihin vuosiin on mahtunut niin iloa ja oivalluksia kuin turhautumista ja väsymystäkin. Suomi-ilmiö on antanut minulle paljon, mutta on se paljon myös vaatinutkin. Yhdestäkään hetkestä en silti luopuisi.

Loput ovat pelottavia ja uhkaavia, mutta usein ne ovat myös tarpeellisia. Ilman loppuja kaikki jatkuisi ikuisesti samaa uraa, eikä mikään koskaan muuttuisi; kun jokin asia loppuu, se synnyttää tilaa jonkin uuden alulle. Olkoon siis tämäkin loppu mahdollisuus uuteen alkuun.

Lopullisin terveisin

Helmi

PUHEENJOHTAJALTA

MAIJU MANNINEN

Yliopistoelämä tuntuu välillä aivan merimatkalta. Kuljemme jokainen omissa paateissamme mahdollisuksien merellä, jolla riittää luotoja, saaria ja merireittejä tutkittavaksi silmäkantamattomii.

Itse olen ajelehtinut yliopistolla nyt kaksi vuotta, joista melkein yhtä pitkän ajan olen ollut mukana ainejärjestön tyrskyissä. Ainejärjestöön ajauduin hieman hetken mielijohteesta, mutta toiminta on ollut varsinaisen sukellus pinnan alle. Sihteerin roolissa ja kokouksiin osallistuen pääsin nopeasti mukaan siihen, mitä yliopistossa tapahtuu varsinaisen luento-opetuksen lisäksi. Aloin käsittää, mitä kaikkea ainejärjestö tekee, mikä on Osma, millaisia koulutuspoliittisia virtauksia vallalla on sekä miten Tammy näkyy ja vaikuttaa. Ennen kaikkea opin tuntemaan paljon uusia ihmisiä ja pääsin osaksi omanlaistaan yhteisöä.

Muut ihmiset auttavatkin matkanterkkoa huomatavasti. Luennoille on mukavampi mennä, jos mukana on kavereita, ja vaikkei olisikaan, voivat vieraatkin kasvot muuttua tutummaksi kurssien edetessä. Muiden mukana oman veneen suunta voi myös kääntyä kohti mielenkiintoisia yllätyksiä, joihin yksin ei olisi tullut päädyttä. Nämä kävi minullekin, sillä vaikka ilman muuta olin jatkamassa ainejärjestötoiminnassa, en arvannut, että kokousten muisiinkirjoittaminen vaihtuisi niiden vetämiseksi. Puheenjohdattajuus on ollut kiintoisa ja mielekäs haaste. Aivan kuin mahdollisuksien meri olisi laajentunut lisää, kun on alkanut

oivaltaa periaatteessa minkä tahansa tempauksen suunnitelun olevan mahdollista. Onneksi hallituskavereiden kanssa epävarmojakin ideoita voi peilailla yhdessä, ja jalostuvien ajatusten käytäntöönpolemiseen saa tukea.

Tukea tarvitaankin, sillä kenenkään meri ei aina ole tyven. Matka sujuu välillä hitaammin, kun ei tiedä, mitä kohti kokkansa käääntääsi, tai myrskytuuli nostaa aallot vasten veneen keulaa. Aina eivät opinnot edisty, pää leikkää tai projekti etene toivotulla tavalla, ja saattaa jopa tuntua, että oma alus uppoaa tai itse päätyy yli laidan meren syvyyksiin. Pohjalla käyminenkaan ei ole vaarallista, kunhan happy ei lopu. Jos näin uhkaa käydä, opintokoordinaattorilta ja -psykologilta sekä opiskelijaterveydenhuollossa saa välitää matkan jatkamiseen.

Jokaisen reitti on eri näköinen, eikä sen suinkaan tarvitse olla suora. Mahtavaa on, jos ennen valmistumisen satamaa ehtii ottaa mahdollisimman paljon irti – kokeilla kiehtovia kursseja ja aine- ja harrasteyhdistysten toimintaa, osallistua tempauksiin ja tapahtumiin, levätä välillä lempisä merituulissa ja oppia kosolti uitta – ja yliopistovoista muodostuu omanlainen ja itsé palveleva kokonaisuus.

Myötätuulia matkantekoon!

Maiju

FENNISTIN TAVOITE: KOTIKANSAINVÄLISYMINEN

TEKSTI: LINDA KARVONEN

Tavalliseen tuutorointiin tutustuu luultavasti jokainen kopulalainen, mutta kv-tuutorointi saattaa jäädä monelle vieraaksi ja kaukaiseksi asiaksi. Mistä kv-tuutoroinnissa oikein on kyse, mitä siinä tehdään ja mitä siitä saa irti?

Viime syksynä toimin Kopulan kv-tuutorina ensimmäistä kertaa. Kopulalle tuli syksyn alussa enemmän vaihto-opiskelijoita kuin normaalista, joten tuutoreista oli pulaa. Olin miettinyt tuutorointia jo jonkin aikaa, ja nyt päätin ryhtyä tuumasta toimeen. Sain kuulla jonkin verran muiden tuutoreiden kokemuksia ennen tuutoriksi ilmoittautumista, mikä helpotti päätöksentekoa. Kevällä järjestettiin kv-tuutoreiden koulutus, johon osallistui opiskelijoita kaikista tutkinto-ohjelmista. Koulutus valmisti kv-tuutorin tehtäviin hyvin.

Olen aina tuntenut oloni kotoisaksi kansainvälisessä ilmapiirissä. Itse asiassa koko ajatus suomen kielen opiskelusta yliopistotasolla lähti siitä, että olin lukion jälkeen koulunkäyntiavustajana maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavassa ryhmässä. Suomen kielen salojen selvittäminen ulkomaalaisten antoi uudenlaista näkökulmaa omaan äidinkieleen. En kuitenkaan kokenut olevani selittämisenä kovin hyvä, ja päättinkin oppia ymmärtämään suomen kieltä paremmin.

Minulle tuli kaksi tuutoroitavaa opiskelijaa; toinen tuli Virost ja toinen Romaniasta. Olin heihin yhteydessä etukäteen sähköpostitse, ja löysimmekin jo yhteisiä kiinnostuksenkohteita.

Yllätyin, kuinka molemmat opiskelijat kirjoittivat jo todella hyvää suomea. Toinen heistä oli vanhempi opiskelija, ja hän ilmoitti keskustelevana sujuvammin suomeksi kuin englanniksi. Heidät tavatessani pystyimmekin keskustelemaan suurimmaksi osaksi ainoastaan suomeksi. Tukikielenä ongelmatilanteissa käytimme toisen opiskelijan kanssa englantia. Molemmat olivat kuitenkin hyvin motivoituneita oppimaan suomea enemmän ja halusivat minun käyttääni suomea niin paljon kuin mahdollista.

Elokun alkua on kv-tuutoreiden kiireisintä aikaa. Tärkeintä on ohjata vaihto-opiskelija omalle asunnolleen ja auttaa käytännönasioissa. Alku ei lähtenyt hyvin käyntiin, emme nimittäin aluksi millään löytäneet virolaisen opiskelijani asunnonle myöhään illalla, vaikka olin aiemmin käynyt talon pihassa tarkistamassa reitin. Vihdoin oikean asunnon löydettyämme jouduin jättämään tuutoroitavani huoneistoon, jossa ei ollut lampuja – huoneistossa oli pilkkopimeää – tai vuodevaatteita. Tästä kaikesta onneski selvittiin huumorilla, ja kehotin opiskelijaa suuntaamaan heti seuraavana päivänä läheiseen kauppaan ostoksille.

Pienistä ongelmista huolimatta opiskelija kiitti saamastaan avusta hymyssä

suin, ja toivotimme toisilleemme hyvää yönä.

Ensimmäisellä viikolla kävimme vaihtareiden kanssa rekisteröitymässä maistraatissa, hoitamassa raha-asioita pankissa sekä hakemassa bussikortit TKL:n toimistolta. Vaihto-opiskelijalle ensimmäinen viikko saattaa tuntua raskaalta, mutta uskon, että kaikki on helpompaa paikallisen tuutorin kanssa, joka tuntee kulttuurin ja käytännöt. Päivän lopuksi sitä yleensä tuntee tehneensä jotain hyödyllistä ja merkityksellistä.

Omien tuutoroitavieni kautta tutustuin myös muihin vaihto-opiskelijoihin. Kävimme yhdessä kahvilla, ja sain kutsun lounaalle kiinalaisten luokse syömään. Järjestin itse vaihto-opiskelijoiden saunaillan, johon osa vaihtareista kutsui ystäviään. Kopula järjesti pari kertaa etkot kansainvälisiin bileisiin lähtijöille. Tutustuin paremmin myös muihin tuutoreihin. Kokeenemmilta tuutoreilta sai aina kysyä vapaasti, jos jokin asia askarrutti.

Mielestääni suomen kielen opiskelijoilla on paljon annettavaa muualta tuleville opiskelijoille. Suomen kielestä kiinnostuneet vaihto-opiskelijat tarvitsevat paikallisia juttukaveria, jotta kielitaito kehittyisi. Osaamme myös ehkä vastata suomen kieltä koskeviin

kysymyksiin hiukan muita paremmin. Kv-tuutorointi on hyödyllinen kokemus opettajaksi aikoville tai muuten vain kotikansainvälisyystä kiinnostuneille. Kv-tuutoroinnista saa kaksi opintopistettä, ja sen voi liittää osaksi opintojen kansainvälisyiskokonaisuutta. Itse opin jonkin verran enemmän ryhmäajohtamisesta ja ryhmädynameikasta. Uskon, että kansainvälinen kokemus näyttää hyväältä myös CV:ssä.

Ulkomaalaisten opiskelijoiden tarttuvasta innostuksesta voi löytää energiaa myös omiin opintoihin, jos motivaatio on hukassa.

Haluankin rohkaista kaikkia vähänkin kansainvälisydestä kiinnostuneita fennisteitä astumaan mukavuusalueen ulkopuolelle osallistumalla kv-tuutorointiin tai muuhun yliopistossamme tarjolla olevaan toimintaan, jossa on mahdollisuus tavata kansainvälisiä opiskelijoita. ×

TUOREITA JA TULEVIA SUOMEN KIELEN OPINNÄYTTEITÄ

TEKSTI: VEERA LOUVUORI

KANDIT

JOANNA JOKELA (SYKSY 2016):

Se ärrä on tosi sympaattinen - suomen kielen opiskelijoiden metakieli

IDA RIIKONEN (KEVÄT 2017):

Henkilöhahmon rakentuminen Tiina Lymin näytelmässä Susi sisällä

SARIANNA RÄTTÄRI (SYKSY 2016):

Sukunimien suomennokset teoksessa Harry Potter ja kuoleman varjelukset

SOFIA SILLANPÄÄ (SYKSY 2016):

Seitsemisen kansallispiston vesistöjen ja kosteikkojen viralliset nimet

JENNI TAKALA (SYKSY 2016):

Menetän uskoni ihmiskuntaan jos tämä meno jatkuu - Harvinainen luontoaiheisten etunimien herättämät mielikuvat

sivuaine-opinnot
omat huomiot ja kiinnostus tutkimuksen alaan

keskustelu foneettikan lehtorin kanssa

kavereilta ja perheeltä

aikaisempaa aihetta varten luettu tutkimus- kirjallisuus

GRADUT

MERI LINDEMAN (KEVÄT 2017):

Homoässä, hintonatio ja heiluvat kädet - kansanlingvistisiä käsityksiä suomenkielisen homomiesten puheesta

JOONAS VAKKILAINEN (KEVÄT 2017):

Suomen typologinen rytmityyppi. Puheenkierrätystutkimus suomessa

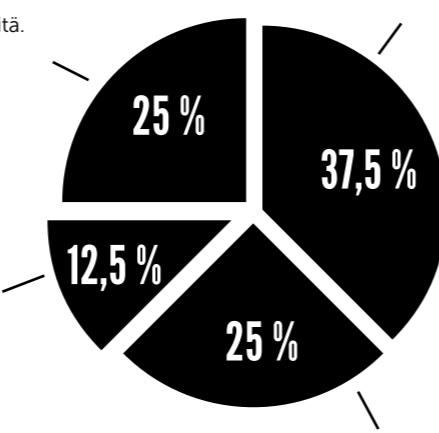
RIIKKA VÄLIMAA (SYKSY 2016):

Argumentointi ja argumentointivirheet verkkokeskusteluissa

STRESSITASO OPINNÄYTETTÄ KIRJOITTAESSA

Toisinaan en tiedä, mitä oikeastaan olen tekemässä.

Tästä ei kyllä selvitä.
Epätoivo iskee.

PARAS PAIKKA KIRJOITTAÄÄ OPINNÄYTETÄÄ ON

- keittiön pöydän ääressä kera kahvikupin
- omani kodin keittiön pöydän vieressä
- äitin sohva
- lukusalia tai kirjasto
- kotona

ESITTELYSSÄ .. MIKKO HEIKKILÄ

TEKSTI: HANNA HIETIKKO

Tohtorin paperit tulivat käteen alle 30-vuotiaana, mikä on melkoainen saavutus. Myös ensimmäinen päivä opettamassa on ollut merkittävä kokemus Heikkisen elämässä. Tulevaisuudessa Mikko Heikkilä haluaa jatkaa tutkimus- ja opetustyötä.

- Valmistuin lukiosta vuonna 2003 ja menin heti opiskelemaan pohjoismaisia kieliä Tampereen yliopistoon. Pääsin sisään oikeastaan lukematta pääsykoekirjaan. Yliopistossa opiskelin historiaa ja valtio-opia ja sivuaineena englantilaista filologiaa, suomen kielet ja yleistä kielitiedettä. Suoritin myös aineenopettajan pedagogiset opinnot, Heikkilä kertoo.

Tutkijan ura lähti nopeasti käynniin ja väitöskirja valmistui vuonna 2014. Kiinnostus akateemiseen uraan alkoi jo varhain, ja Heikkilä kertoo miettineensä jo lapsena tiedemiehen tai opettajan ammattia. Tällä hetkellä on vaikea sanoa, kiinnostako tutkimus vai opetus enemmän.

- Opetus ja tutkimus tukevat ja täydentävät toisiaan. Parasta tutkimustyössä on ratkaisun keksiminen asiaan, jota on pohtinut kauan ja opetuksessa parasta on, kun opiskelijat oppivat sen, mitä on tarkoitus. Hyvä kurssipalaute antaa myös onnistumisen tunteita.

Mikko Heikkilän tekemä tutkimus käsittelee pitkälti historiallista kielitiedettä. Intohimo historialliseen kielitieteeseen on herännyt metodologian ja kielen piirteiden ymmärtämisen kautta. Kiinnostavimmaksi tutkimusaiheeksi Heikkilä nimeää väitöskirjatyönsä sekä piispa Henrigin arvoituksen. Hänen uusin ilmestynyt tutkimuksensa Kuka oli herra Heinärick? (2016) käsittelee piispa Henrigin identiteettiä.

- Piispa Henrigin tutkiminen lähti käynniin väitöskirjatyön sivujuonteesta, kun tutkin sanan "Satakunta" etymologiaa, Heikkilä kertoo.

Uransa kohokohdaksi Heikkilä pienien pohdinan jälkeen nimeää tohtorin tutkintodistuksen saamisen.

Tohtorin paperit tulivat käteen alle 30-vuotiaana, mikä on melkoainen saavutus. Myös ensimmäinen päivä opettamassa on ollut merkittävä kokemus Heikkisen elämässä. Tulevaisuudessa Mikko Heikkilä haluaa jatkaa tutkimus- ja opetustyötä.

- Vakituista työsuhdetta toivon tulevaisuudeltaani. Akateeminen ura voi toisinaan ilman sitä olla hyvin epävarmaa.

Sata vuotta täyttävän Suomen juhlavuonna Heikkilä tahtoo huomauttaa, ettei suomalaisilla ole päteviä syitä kansalliseen alemmuudentuntoon – eikä myöskään ylemmydentuntoon.

- Suomi maana ja kielenä ei ole tilastollisesti tarkasteltuna erityisen pieni. Maana Suomi on pinta-alaltaan keskimääräistä valtiota suurempi. Myös asukasluvultaan Suomi on keskikokoinen maapallon maista. Ja suomen kieli, se on maailman suurimpien kielten 10 %:n joukossa.

Täten tarkasteltuna on siis turha väittää, että Suomi tai suomi olisi jotenkin pieni. Siis jos koolla on jollekulle tarkastelijalle väliä. x

JENNA-TÄDIN ONNETTOMAT ETYMOLOGIAT

TEKSTI: JENNA KALLIO

Saat hyväksymiskirjeen yliopistosta. Ensimmäisenä sinut kohtaavat aktuaarinkanslia, kampuskierros ja akateeminen vartti. Pyörällä päästääsi hoiput dekaanien ja dosenttien pakeilta HOPS-ohjaajasi luo, mutta auskultointisi ei vain ota tuulta alleen. Viimeistään palautettuaasi pro gradu -tutkielman huo- maat kysyväsi: "Mitä ihmettää tämä kaikki tarkoittaa?" Nyt sinun ei tarvitse enää olla epätietoinen, sillä Suomi-ilmiö on tehnyt raskaan pohjatyön selvittääkseen näiden vaikeiden sanojen alkuperän. Nämä luettiiasi voit kulkea ylpeänä pitkin uraputkea (kerrankin miettimättä, mitä maailma sinussa menettäisi jos putki romahtaisi ja putoaisit alas). Olkaa hyvät!

ALUMNI

Monikkomuoto latinan kielen sanasta *alumnus* 'lusmuilija'. Ajan kuluessa merkitys on siirtynyt töitä vältelevästä opiskelijasta entiseen opiskelijaan. Jotain kehitystä vuosisatojen varrella on kuitenkin tapahtunut, sillä jos lusmuopiskelija on saanut opintonsa vihdoin päätökseen, se ei voi olla pelkää- tään huono asia.

AMANUENSSI

Pohjautuu muinaiskreikan sanaan *nuenssi* 'uudistus'. *ama*-etuliite on myöskin jo vanhaa perua, ja sen sisaruse- tuliite on *ana* (mm. leksemissä anakonda 'pitkä käärme'). Kyse on siis polaarisen ominaisuusparin pitkä–lyhyt ilmai- sevista sanoista. Sanassa *amanuensi* on siis tämä lyhyttä tarkoitettava etuliite. Sanalla tarkoitaan kaikkia lyhyt- näköisiä uudistuksia ja muutoksia, joten ensi kerralla kun kuulet puhuttavan esimerkiksi koulutusleikkauksista, voit kauluksiasi kohentaa todeta niiden olevan varsinaisia *ama- nuensseja*!

AUSKULTOINTI

'Sydämen käynnistäminen sähkön avulla'. Muinairuot- sin verbistä *auskulteria* 'yskiä niin että henki läheee'. Sähkö aiheuttaa potilaan kehossa yskänomaisen refleksin, joka auttaa sydämen jälleenkäynnistämisen. Auskultointi on yleensä tarpeen perjantaiaamuina, erityisesti Autekin kil- tahuoneella vietetyin viihdeillan jälkeen. Tämän vuoksi

jokaisessa TOAS-opiskelijatalon eteisaulassa on yksi auskul- taatiosetti ja sen käyttöön perehdytetty sairaanhoitaja.

DEKAANI

Alumni-tyypin sana, monikkomuoto sanasta *dekanus – dek anus* 'persdekki'. Muinaisessa latinassa *dekkī* liittyi, kuten nykyäänkin, vahvasti rullalautailuun: *persdekki* on tätten eräänlainen istuen ajettava rullalauta. Tältä ajalta ovat myös peräisin lekseemit *dekolte*, *dekkari* ja *dekonstruktio*, joissa kai- kissa voidaan tavata tämä rullalauta-aines *dek-*. *anus*-aines lienee myöhäsyntisempi, ja sen epäillään lainautuneen lati- nan kieleen berbereiden myötä. Nykyisessä yliopistokielessä dekaani tarkoittanee henkilöä, joka pääasiassa työhuonees- saan istuen rullailee pyörillä liikkuvalla työtuolillaan ja tekee päätoksiä soljuvan sulavasti. Tässä huomaamme siis tapah- tunneen jonkin asteisen merkityksen muutoksen rullalaudasta pyörillä liikkuvaan tuoliin.

DOSENTTI

Perinteisissä etymologioissa selitetty yhdistelmänä sanoista *dos* ja *sentus* 'kaksi senttiä'. Käytetty arkisena mittayksikkönä myös esikristillisen ajan fennoskandiassa, johon se oli levinyt latinankielisten perunainviljelijöiden mukana. Ikerilais- muusikko Pate Mustajärvi on tehnyt omavaltaisia lisäyksiä tunnetaan sanaan kappaleessaan *Dos diezos sentos – Kaksi kytä centtiä*.

Nykypäivän etymologit ovat aiheellisesti

peräänskuuluttaneet keskiajan musiikin vaikutusta dosentti-sanaan. Professori **Laina Sananen** väittää solmisaatio- tavujen (do, re, mi, fa, so, la, ti) vaikuttaneen moneen tuon ajan sanaan muutenkin, joten dosentti-sanalla lienee hänen mukaansa saman kaltainen historia. Sananen mainitsee esimerkkeinä sanat *resipentti* 'presidentti', *fasetti*, *militantti*, *tomaatti* ja *bataatti*. Tämän teorian mukaan dosentti olisi siis kirjaimellisesti do-sentti 'tietyltä sävelkorkeudelta lausuttu pienehkö mittayksikkö'.

Yliopistomaailmaan sanalla on kytköksiä lähinnä kansantarujen kautta. Wanhan Kalevalan mukaan Turun Akatemian ensimmäinen dosentti oli hyvin lyhyt mieshenkilö: joidenkin on kuultu sanoneen "melko lailla kaks" on senttiä hällä pituus, tokko juur' enempi". Hänen myötään sana yleistyti tarkoittamaan kaikkia dosentteina toimivia henkilöitä.

HOPS

Huonon Opiskelijan PänttäysSessio. Alkaa yleensä jo aivan toisen kurssin luennolla, jolloin opiskelija pyrkii luke- maan tekstianalyysin tunnilta annettua novellia samaan aikaan kun pitääsi keskityä miettimään, onko Uolevi lau- seen subjekti vai objekti. Sekava lopputulos näkyy yleensä novellin pohjalta tehdynä loppueseessä, jossa Keijo ja Uolevi elävät postmodernissa konvehtimaailmassa.

HOPS jatkuu lounastauolla Minervassa, jolloin opiskelijan tarkoituksesta on keskustella ryhmätyön aiheesta kahden opiskelutoverin kanssa, mutta jutustelu pyörikin menneiden ja tulevien sitsien miettimisessä. Lou- nastauko venyy niin, että ryhmä päättääkin siirtää ryhmätyön mietinnän ensi viikkoon. Tämän jälkeen opiskelija aikoo suunnata Päätaloon mikroluokkaan tekemään litteraatia ja sen pohjalta pienoistutkielmaa. Matkallaan Miner- vasta määäränpähän opiskelija törmää kahteen vanhaan lukiotuttavaansa, yhteen Aamulehden ständihenkilöön ja yhteen innokasta vaalityötä tekevään vasemmistoehdokkaaseen, jotka vievät yhteensä kolme varttia tärkeästä työjästä.

Tässä vaiheessa opiskelijalla alkaa olla taas jo nälkä, eikä hän viitsi mennä näppämistön ylle murustelemaan Alakup- pilasta ostamaansa leipää.

Kun opiskelija on murkinoinut, hän luovii tiensä vapaalle tietokoneelle. Ensin hänen kuluu tunnin verran kaiken ajankohtaisen, kuten uutisten, sähköpostin ja somen, selailuun, ja tämän jälkeen aika on kypsä ottaa kuulok- keet esille ja alkaa litteroida. Kellon lyödessä viisi opiske- lia yleensä tyytyy työhönsä, jota on tehty korkeintaan yksi kolmasosa alun perin suunnitellusta. Hän päättää ottaa rennosti, koska on ansainnut tauon opiskeluun. Hän sulkee Päätalon oven perässään (yritettyään ensin avata sen sarana- puolelta) ja hymyilee tyytyväisenä: tulipa taas *HOPSattua!* ×

MERKITYS OIKEASTI JA LYHYESTI:

ALUMNI: Oppilaitoksen kasvatti; sieltä valmistunut henkilö.

AMANUENSSI: "Akateeminen sekätyömies"; tiedekunnan työntekijä, jonka tehtäviin kuuluu esimerkiksi opintoneuvonta.

AUSKULTOINTI: Pedagogisiin opintoihin sisältyvä ohjattu harjoittelujaks.

DEKAANI: Yliopiston tiedekunnan johtaja. Esimerkiksi COMS-tiedekunnan dekaani on Päivi Pahta.

DOSENTTI: Erikoisen haettava arvonimi. Voidaan myöntää henkilölle, jolla on perusteelliset tiedot omalta alaltaan, laajahko tieteellinen tuotanto sekä hyvä opetustaito.

HOPS: Henkilökohtainen opintosuunnitelma.

LUE LISÄÄ:

Tampereen yliopiston opiskelun sanakirja
www12.uta.fi/opiskelu/sanasto.phtml

SATA VUOTTA SUOMALAISTA KAPITALISMIA

TEKSTI: HELMI RIIHONEN

Suomen valtion satavuotisessa taipaleessa on juhlimisen aihetta. Tämän ovat huomanneet myös mainostajat, jotka ovat ujuttaneet Suomi 100 -teeman niin jauhelihapaketteihin, vessapaperiin, veikkauspoihin kuin italialaisiin koruihinkin. Kun saa hörppääillä Suomi 100 -viiniä ihanista Suomi 100 -laseista, leikata imupinnan Suomi 100 -kukkiin sinivalkoisilla Suomi 100 -saksilla, ripustaa seinaalle käsintehtyn Suomi 100 -taulun sveitsiläistä Suomi 100 -linkkuveistä hyödyntäen ja lopuksi vielä pyyhkäästä isänmaalliset kynneleensä Suomi 100 -nenäliinaan, kotimaanrakkaiden palo sydämessä on taattu. Suomi-ilmiö kokosi parhaat shopailuvinkit talvisodan henkeä ja suomalaista sisuaan etsiville fennistellelle.

Suomi 100 -mukit

Osta verkkokaupasta >

yle Yle Tampere
20 tim ·

Lammilan koulun Kolme konnaa -sivulle ladattu videohaaste on otettu hienosti vastaan ympäri Suomea. Sata leukaa päivässä - sujuisiko teidän työ- tai kouluporukalta? 😊 ↗ ↘ #100leukaa Lue lisää: <http://yle.fi/uutiset/3-9478547>

SUOMI 100%ITE!

KOPULA RAKASTAA

VILMA HÄKKINEN

Kun 18-vuotiaana aloitin yliopiston, teknillisen korkeakoulun käyneet vanhempani vitsailivat siitä, kuinka olisin luultavasti jo joulun mennessä löytänyt itselleni teekkarin. Tuolloin en ollut ihan varma, mikä teekkari on, mutta opiskelun alettua tupsulakit tulivat tutuksi nopeasti.

Ensimmäiset sittsit pidettiin marraskuussa Hervannassa. Ensimmäistä kertaa Nisti ja nööri -sitsilaula pääsiin lallallemaan maaliskuussa niin ikään Hervannassa. Humanistien ja teekkareiden välille syntyvät rakkaustarinat ovat jostain syystä saavuttaneet lähes kulttimaineen Tampereella ja muualla Suomessa. Vastakohdat viehättävät, sanoivat vanhempani. Loogisuutta ja järkeä arvostava teekkari pitää haaveilevan humanistin jalat maassa.

Kopulaiset ovat saaneet maisattaa teekkarikulttuuria ystäväkilta Autekin kanssa rymytessään. Hervantaan ja hervantalaisiin on voinut tutustua myös erinäisissä opiskelijarienkoissa ja etenkin vappuna. Osa kopulaisista on löytänyt teekkariksi päätyneen kullannuppunsa jo ennen yliopistoon tuloa.

Tämä juttu jatkaa Kopula rakasta -juttusarjaa, joka alkoi Suomi-ilmiön numerossa 1/2016. Seuraavat rakkaustarinat on saatu kolmelta kopulaiselta, jotka seurustelevat teekkarin kanssa. He kertovat, kuinka suhde on saanut alkunsa ja miten opiskelualojen väliset erot näkyvät arjessa.

HUMANISTI JA TEEKKARI NE YHTEEN SOPII

OLGA ♥ TONY

Lukiossa abiuoden syksyn englanninkurssilla eturivissä istui pitkä poika, jonka pää oli aina taulun edessä. Myöhemmin syksyllä sama poika ilmestyi äidinkielen kurssille ja aina tiellä oleva takaraivo vaihtuikin sopiaaksi kasvoiksi. Se olikin sitten menoja: ajatuksen alkoivat harhailla, eikä opiskeeluun keskittymisestä tullut oikein mitään, kun ne sopiaat kasvot pomppasivat jatkuvasti esiiin mielen perukoilta. Vähän ajan kuluttua ”se sopia poika” muuttui Tonyksi, ja puhelimen muistiin tallentui yksi puhelinnumero lisää. Abiuoden loppu sujuikin ujon tapailun merkeissä muun muassa hömppäelokuville hihitellen, kotikaupungin katuja kävelien ja pyörällien kaatosateessa uimareissuille mököille. Lakkiaisten aikaan kuitenkin päätimme, että nyt saa kainot kiertelyt riittää ja ollaan oikeasti yhdessä. Yksi elämän parhaista päätoksistä, kuulemma myös Tonyn mielestä.

Lukion jälkeen tiet veivät eri kaupunkieihin, kun opiskelut veivät minut Tampereelle ja toinen puolisko jäi kotikonneille Hämeenlinnaan armeijan vihreisiin. Tony seurasi kuitenkin Tampereelle parin vuoden päästä, kun TTY:n ovet aukesivat. Tähän liittyä hauska sattumus: kun pikkuisina lukioilaisina täyttelimme hakupapereita yliopistoon, kumpikaan ei tiennyt ykköshakukohteiden ainejäristöjen olevan hyviä kavereita. Olikin hauska fuksivuonna huomata, että oma rakas Kopula ja Tonyn tuleva kilta Autek tekevät siinä määrin yhteistyötä, että sini- ja keltahaalaristen välille on sytyntyn monia muitakin romansseja.

Verkkaisuus selvästikin leimaa koko suhdettamme, sillä asumme yhä edelleen eri osoitteissa, kumpikin oman opinahjonsa liepeillä. Onneski TKL kuitenkin kulkee sutjakasti Kalevasta Hervantaan! Hitaina hämäläisinä emme ole vain vielä saaneet aikaiseksi etsiä yhteistä kotikoloa, mutta sen aika varmasti tulee piakkoin. Uskon kuitenkin tässä asiassa vanhaan sananlaskuun: hiljaan hyvä tulee. Eipähän

ainakaan tule ostettua sikaa sakkisä, kun tutustuu toiseen perin pohjin ennen saman katon alle muuttamista!

Tässä vuosien varrella humanistin ja teekkarin suurimaksi eroavaisudeksi on muodostunut järjellä ja tunteella ajattelu. Tavallisissa arkipäivän tilanteissa ero näkyy siten, että tunteellisena humanistina mietin miltä muista tuntuu ja toimin sen mukaan, kun taas teekkaripuoliskoni pyrkii tekemään asiat mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Erilaiset ajattelutapamme tuntuvat kuitenkin täydentävän toisiaan, kun yhteisissä kompromisseissa tulee huomioiduta sekä käytännöllisyys että ihmillisyyys.

MAIJU ♥ TATU

Ensitapaamisemme Tatun kanssa oli Tampereen rautateaseman edustalla, jossa olin vastassa Hämeenkadun Approon saapuvaa kaveria. Ensin törmäsin kuitenkin satumalta toiseen kaveriimi Santtuun, jonka mukana oli joku pienikokoinen, partasuininen, sopia typpi hieman likaiset mintunvihreät haalarit täynnä merkkejä. Ensitapaamisesta muistan nuo haalarit ja sen, että typpi kertoi olevansa superfuksi. Elettiin vuotta 2013 eli toinen vuoteni yliopistossa oli juuri alkanut, enkä edes tiennyt, mikä superfuksi on.

En kehdannut kysyä.

Myöhemmin sekin selvisi, samoin aika moni muu teekkarikulttuuriin liittyvä tärkeä asia. Ensitapaamisemme jälkeen oli melkein vuosi hiljaiseloa ja törmäsimme vain satunnaisesti jossain, kunnes juhannuksena 2014 Tatu alkoi yhtäkkiä viestitellä. Sovimme treffit erääälle kesäiselle sunnuntaille Passioniin. Sen jälkeen kaikki vain eteni huiman nopeasti, ja puolisen vuotta myöhemmin muutimme tavaramme saman katon alle.

Meillä lienee aika tyypillinen opiskelijapariskunnan suhde, jota rytmittävät opiskelut ja erilaiset opiskeliariennot. Teekkarien kollektiivinen opiskelu työskentelytapaan vaati ainakin alussa sopeutumista: lähestulkoon kaikki harkkayöt, tehtävät ja tenttiin lukemiset tehdään kimpissa – ja tictysti koululla, jossa rakennustekniikkaa opiskelevalla Tatulla saattaa vierähtää hyvin koko päivä. Juttelemme silti lähes koko ajan, ja WhatsAppin saattaakin päivän

aikana ilmestyä useitakin selfeitä, joissa epätoivoinen teekkari tuskailee fysiikan töiden tai muiden ikuisuusprojektien kanssa.

Kun kampuksen ovet avautuvat opiskelijakortilla, ei oikeastaan ole ajankohta jolloin koululle ei voisi mennä. Luentojen jälkeen koululle voi jäädä aloittelemaan, sitsaamaan, kiltahuoneelle jatkoille ja miksei vaikka nukkumaan. Yliopisto-opiskelijalle tämä olisi mahdotonta, mutta onneksi oman teekkarin vanavedessä humanistikin pääsee pujauttamaan tutkimusretkelle TTY:n saloihin.

Teekkarikulttuurissa on paljon sellaista, jota minun humanistina on vaikeaa ymmärtää, kuten halu kastautua Tammerkosken jääkyhmään veteen vappupäivänä tai vimma riisua itsensä alasti aina tilaisuuden tullen. Sitten on paljon myös sellaista, jota humanistina kadehdin: päällimmäisenä on kampuksella vallitseva yhteisöllisyden tunne, joka syntyy opiskelijoiden tiiviistä yhteistyöstä ja yhteishengestä.

Meidän humanisti <3 teekkari -suhteemme toimii siksi, että ymmärrämme toisiamme ja niitä asioita, jotka toiselle ovat tärkeitä. Tatu on ollut alusta asti tiiviisti mukana teekkariyhteisössä, ja siitä on tullut varsin luontevasti osa suhdettamme. Humanistinen kosketus tuo kuitenkin elämään aina hieman lisää maustetta, ja niinpä tämäkin teekkari on tullut siihen tulokseen, että fennistin kanssa elämisen ei ole ollenkaan hassumpaa.

JUU ♥ JUU

Meillä ei ole juuri mitään yhteistä. Minä rakastan kirjoja, tuo toinen pelaa tietokonepelejä. Sen perhe on reissannut ympäri Eurooppaa, minä olin käynyt vain Ruotsinlaivalla ennen kuin lähdin vaihtoon. Minä allekirjoitan Greenpeaceen vetoomuksia arktista öljynporausta vastaan ja alan pelätä maailmanloppua, jos luen liikaa uutisia. Tuo toinen haaveilee rikastumisesta eikä usko edes ydinsodan voivan tuhota koko ihmiskuntaa.

Olimme rinnakkaisluokilla pikkukaupungin ylästeltä. Minä inhosin siitä, kun tuo toinen oli äänekäs ja kyseli kaikkea opettajilta. Pikkuhilja aloin kuitenkin sietää tuota toista, ja meistä tuli vahingossa kavereita. Melkein yhtä >

vahingossa aloimme seurustella, eikä kukaan kavereista aluksi uskonut, kun kerroimme olevamme pari.

Kun muut uskoivat meidän olevan toisamme, meistä tuli yksi osanen: ”se vihreetukkanen ja se ärsyttävä kyseljä”. Ruotsin opettaja sotki nimemme, vaikka istuimme eripuolilla luokkaa (ja myös opettaessaan valinnaista saksa, vaikka minä olin silloin teknisten käsitöiden tunnilta).

Yläasteen jälkeen tuo toinen lähti opiskelemaan matematiikkaa sisäoppilaitoslukioon. Nämme pari kertaa kuussa. Minä lähdin lukion toiseksi vuodenksi vaihtoon maapallon toiselle puolelle.

Kirjoitin kirjeitä, enkä kuullut tuon toisen äänää kymmeneen kuukautteen. Kun tulin takaisin, tuntui kuitenkin hyvältä ajatukselta muuttua yhteen.

Nyt tuo toinen ähisee automatioteknikan kandinsa kanssa. Minä kuppasin

lukiossa puolet kauemmin ja olen vasta ensimmäistä vuotta yliopistolla lukemassa suomea. Hassusti se meni näin pään: minä kuitenkin mietin toissani ympäristöinsinööriksi opiskelemista, että saisin pelastettua tämän planeetan, ja tuota toista kiinnostti tekniikan lisäksi historia.

Alussa kauan sitten minulla oli tapana kysellä, joko tuo toinen aikoo jättää minut. Jossakin vaiheessa se jäi, ja nyt on tullut kuljettua yhdessä yli kuusi vuotta. Ei elämä ole täydellistä, mutta se on hyvä. Yhdessä olemme lähempänä tasapainoa. Hippi avartaa tosikon maailmankuvaa, ja realisti kiskoo ailahtelijan maanpinnalle sekä epätoivosta että idealistisista kuvitelmista.

Kesällä meillä on häät. Minä inhoan isoja juhlia, mutta kun tuo toinen tykkää saada lahjoja ja leipoa, annoinkin en suostu! Ei minua haittaa, vaikka me kulkisimme kuolemaan saakka yhdessä. ✕

HUONOJA RUNOJA

NAMEDROPPAILUA

Ah, kuulen Kielikellojen kilinän
Haistan Emil Nestor Setälän
Hän mulle kuiskaa suviyössä
”Näe Heikki Paunonen slangityössä”
Vie näkyni minut etelään
Kettusen karttoja etsimään
Mutta kuinka Turkuun päädyinkää?
Häkkisen Kaisalle räppäämään
Virittäjän ohjeilla moponauti viritän
Auli Hakulisen neuvolla itseni ylitän
Kaihda en enää tieteenkään keinoja
Kun hyllystä löytyy niin monia Leinoja
Enkä tiedä kuka on Pamela Tola
Kun mielessäin on vain Agricola.
nimin. ReHanna

Rahat ja henki.
Sielu ja ruumis.
Sydän ja pää.

Mä otan kaiken.
Oon ahne nainen.
nimin. Yohanna Love

MINIMIPARIT

Makeaa sakkaa
Sakeaa kakkaa
Takkaan
Nakkaan
Aina kun pakkaan
Ja halkoja hakkaan
Laitan hintaa vakkaan
Ja ennen kuin pintaa lakkaa
Kosken rintaan akkaa.
nimin. Nipslip69

HERKÄT OSAT MINUSSA

Istun luonnossa
Luonnollisessa olotilassa
Uljasta maisemaan hehkuttaen
Sielustain vuodatan huokauksen
Tuuli paitulini lävitse tuivertaa

On niin tukalaa
Kun on monta kipeää pukamaa.
nimin. Jonne Kilohailio

Soita mun rumpuja
tahdon pakastella nisuja
Oo se kun oot
oon sun vahingossa
Vasta 2080-luvulla alan mietti
että mitähän vittua.
nimin. Hanni

Olet kevät: sulan.
Rakastan sua, Mulan.
nimin. Johannes Rakastaja

MITÄ VESSASSA TAPAHTUU?

TEKSTI JA KUVAT: ANNA WECKSTRÖM

Päätalon naisten vessassa voi kohdata keskusteluja, kysymyksiä, kannustuksia sekä filosofisia pohdintoja. Vessojen kiiltävät kaakeliseinät eivät ehkä kannusta kommunikaation, mutta pyyllä istuva opiskelija kylläkin ei löytää! Kynä suhisee vaikka pitkin ovenkarmeja, kun on pakko jakaa ajatuksia muiden asialla olevien kanssa. Aiheita löytyy monelta elämän osa-alueelta, ja niin huolet kuin rohaisutkin ovat löytäneet tiensä vessoihimme. Kirjoittelua voitaneen verrata

esimerkiksi internetin keskustelupalstoihin. Muutama tärkeä seikka tosin erottaa vessakirjoitukset keskustelupalstojen rikkaista ja ällistytävästä teksteistä: Päätalon vessassa ei olla ilkeitä (ainakaan tyypillisesti) ja ovenkarmeja pitkin kiipeilevistä teksteistä huokuu läsnäolo ja ihmillisyyss.

"VESSAKIRJOITUKSET, JOTTA SINUNKIN OLISI HELPOMPI VÄÄNTÄÄ PASKAA KESKEN KOULUPÄIVÄN"

Moni vessasta löytyvä teksti käsittelee sitä, mitä vessaan on tultu tekemään. Muiden pöntölle istahtavien kanssa halutaan jakaa esimerkiksi tietoa tuotoksen haisevuudesta tai siitä, että kirjoittamisen aikana on saatu jotaain muutakin aikaan: *Kirjoitin tän samalla, kun kakkasin!* Eräässä tekstissä komentoitaan vessakirjoituksia asiointia helpottavana tekijänä. Aivan wc-tilojen perällä olevassa kopissa lukee tunnustus, että kyseisessä vessassa tulee kakattua aina. Tämä saattaa johtua vessan optimalisesta sijainnista, sillä perällä sijaitsevissa vessoissa on hyvät mahdollisuudet toimia rauhassa ja huomaamattomasti.

Myös mielipiteet parhaasta huumeesta ovat puhuttaneet eräässä vessakopissa. Ehdotuksia on ilmestynyt hurja määriä. Varsinaisia huumausaineita on ehdoteltu jonkin verran, mutta onneksi opiskelijat löytävät iloa

myös muiden keinojen kuin perinteisten päihitteiden avulla: parhaaksi huumeeksi on ehdotettu esimerkiksi graduua, elämää ja kissanminttua.

Seinillä käydään myös vakavia keskusteluja. Eräässä kopissa esimerkiksi pohditaan, minne kuoleman jälkeen päädytään. Vaihtoehtoja on löytynyt useita, kuten Seppälä, Valhalla, kylmio ja latinan tunti. Hyvällä karmalla arvelaan olevan vaikutusta siihen, mihin lopulta päätyy. Tarjolla on myös hyödyllisiä neuvuja elämän varrelle: *Never argue with stupid people, because they'll drag you down to their level and beat you with experience!*

VESSASTA VOI LÖYTÄÄ MYÖS LOHTUA JA KAUNIITA SANOA

Motivaatiovessa on toinen wc-koppi oikealla naisten vessassa. Ovenkarmi on täynnä kannustavia kirjoituksia ja lohdun sanoja: *Usko itseesi!, Löydät kyllä tarkoituksesi, Ole armollinen itseäsi kohtaan, Olet maailmalle tärkeä ja rakas, Maailmassa on paikka sinulle.* Viestit ovat ilmestyneet vähitellen ja ne lienevät useiden eri kirjoittajien tuotoksia. Palautettakin löytyy *kiitos*-viestien muodossa.

Rakkauen ja hyväksynnän sanoma on ulottunut myös *motivaatio-vessan* ulkopuolelle. Motivointia löytyy myös toisesta Päätalon naisten vessan kopista, josta löytää vastauksia

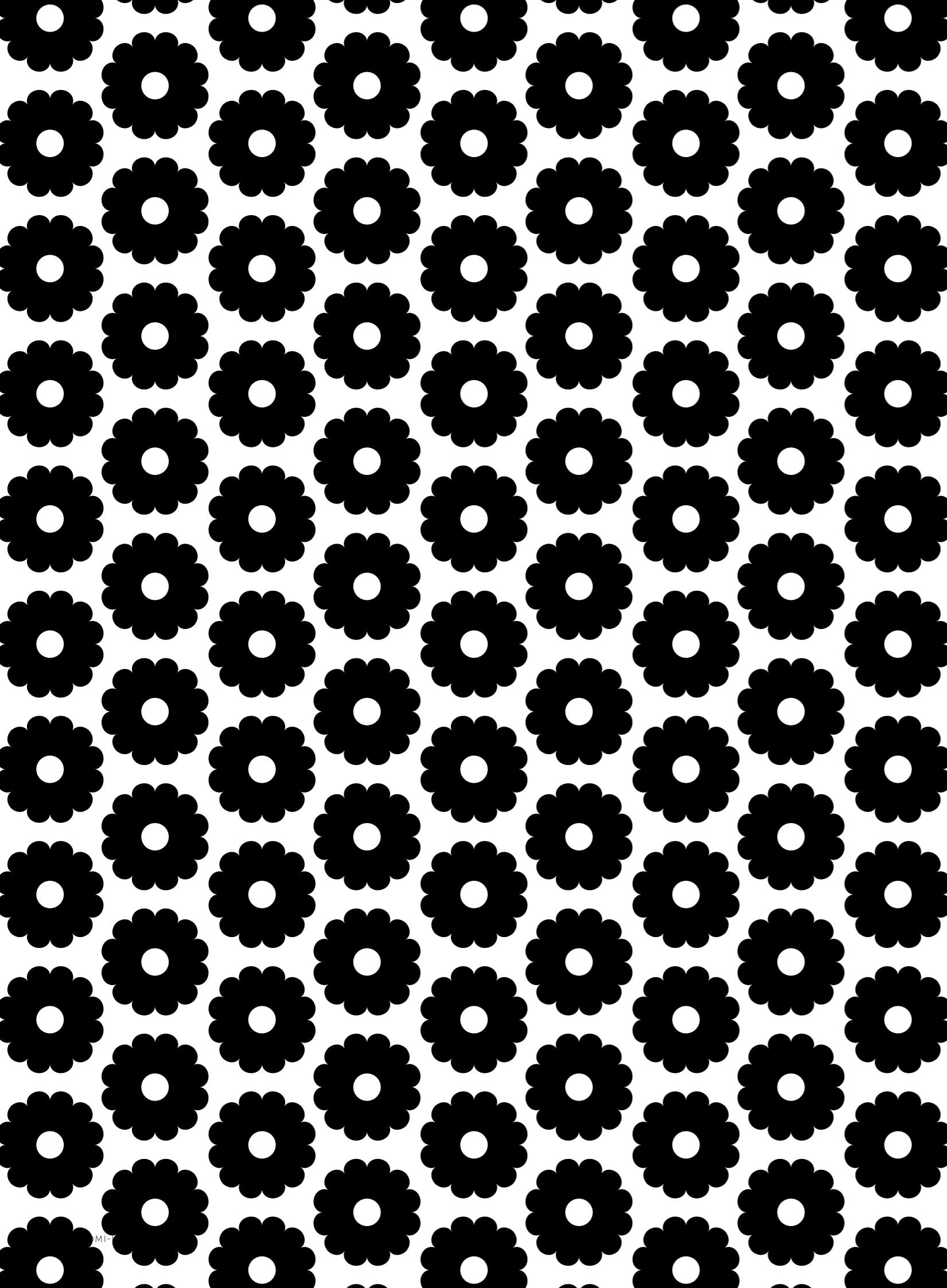
siellä esitettyyn kysymykseen: *Mikä on paras elämänohjeesi?* Vastaukset ovat toisinaan kuin terapeutisesta itsehoito-opasta, mistä kehotukset armollisuuteen itseä kohtaan ja itsensä rakastamiseen ovat hyviä esimerkkejä.

Vessojen rakkauden ja armollisuuden sanoma lohduttaa vähintäänkin siksi, että niin moni on hyvää mieltä halunnut vessaan levittää. Pöntölle istahtava kohtaa wc-kopissa muiden ihmisten välittämisen. Jos täytyy mennä vessaan itkemään, kannattaa suunnata Päätalolle.

VIUROVAIKUTUSTA

Voi tuntua lohdulliselta huomata, että joku muukin on ollut hukassa tai kakalla. Vuorovaikutuksen mahdollisuus vessassa tarjoaa turvallisen tilan kommunikoida vertaisten kanssa ja tuoda esiin omia näkemyksiä elämästä. Päätalon naisten vessassa todella on esimerkillinen ympäristö anonymiin kommunikaatioon, sillä vihan asemesta

tarjolla on empatiaa ja humoria. Alatyylisyys on melko vähissä eikä perinteisiä kikkeliipiirus-tuksia tai kuukautiskertomuksia vielä ainakaan ole löydettävissä. Aika kuitenkin näyttää, mihin suuntaan vessakirjoitukset menevät. Rajoituksesta on ovien tumma väri ja edelläkin mainitut kaakeliseinät. Vuorovaikutukseen voitaisiin kannustaa esimerkiksi asettamalla kirjoitusta varten olevia papereita oviin, jotta opiskelijat pääsisivät purkamaan tunteitaan ja kannustamaan toisiaan ilman esteitä. ×

**SUOMI-ILMIÖN
TOIMITUS TOIVOTTAА
KAIKILLE LUKIJOILLE
HYVÄÄ LOPPUKESÄÄ
JA IHANAA ALKAVAA
SYKSYÄ!**

KAHMALOLLINEN KIELITIEDETTÄ

MULAN KALKKUNEN
VASTAA LUKIJOIDEN
HUOLIIN

Tässä kolumnissa tarjoaan vastauksia ajankohtaisiin kielitieteellisiin pulmiin, joita ihmiset ovat kohdanneet. Pyrin vastaamaan mahdollisimman napakasti, sillä en usko jaarittelun auttavan ketään! Trolleihin olen pureutunut hiukan laajemmin, sillä olen kerännyt niistä laajan kokemuksen yhdessä kollegani Viola Kutunkasssa.

TROLLIT

Olen huolestunut, kun internetin keskustelupalstoilla on trolleyja. Toivon, että kieliteteilijät tutkisivat trolleyja enemmän. Minua harmitaa, koska moni vauva.fi-keskustelu, jolle olen nauranut, onkin trollailua. Mistä trollin voi tunnistaa?

VEIKKOPEIKKO

Trolli, tuo internetin häirikkö ja valheiden levittäjä, on monelle tuttu erilaista keskustelupalstoilta. Trolleyja on joka lähtöön, mutta parhaimmillaan trollailu ei ole pahantahtoista, vaan pyrkii vain herättelemään ärsytystä ja huvitusta ja hiukan provosoimaan. Toisinaan trolli synnyttää ketjun trollailua.

Häirikövät kommentit saattavat antaa merkkejä trolliudesta esimerkiksi siten, että yleistieto maailmasta antaa ymmärtää kommenttien olevan täysin järjettömiä. Trolli paljastaakin itsensä usein esittämällä kysymyksiä tai väitteitä, jotka ovat sopimattomia tai ristiriidassa yleisenä pidetyn

tiedon kanssa. Mikäli kysyjät haluavat päästä paremmin trollailusta perille, olisi syytä tarkistaa mahdolliset taustatiedot ja lähteet. Kriittisyys on hieno juttu. Keskustelupalstoilla usein terve järki ohjaa, mutta suosittelen lämpimästi myös hyväntahtoisent trollailun omakohtaista testaamista esimerkiksi suomi24- tai vauva.fi-palstalla.

VAIHDAKO?

Olen nuori ja salskea kielitteen opiskelija. Mietin, että vaihtaisinko tylliäni. Käytän aina kauluspaitoja, mutta ehkä collegehupparit sopisivat minulle paremmin ja täydentäisivät humanistista olemustani. Kannattaako vaihtaa?

JæNNæK4KK495

Vaikka joo.

KANNATTAISIKO

Pitäisiköhän minun kirjoittaa alun perin yhteen alunperin? Tiedän, että se on väärin, mutta kun kaikki muutkin...

ARTTUWISKARI4EVER

- EI!

ONKO DIFTONGITAUTI YLEISTÄ?

Minulla on todella paha diftongitauti. Aina uot ja out ja yöt ja öyt menevät sekaisin ja minulle nauretaan. Kerran kirjotin kuolu ja poulukka ja yökkäriöidä erääseen arvostettuun kielitieteelliseen julkaisuun ja minut leimattiin diftongiskeaksi kieliteilijäksi. Nyt minua askarruttaa, onko tämä normaalialla?

JOUPUTTELIJAUOLUSTA

Olet täysin normaali tuon asian suhteen ainakin. Jouputtelu ja Uolulaisuus sen sijaan ovat huolestuttavia ilmiöitä.

AHDISTAA

Minua ahdistaa moni asia, mutta eniten ahdistaa kuitenkin se, että kollegani on Turusta ja puhuu turkulaiseen tapaan kamalaa murretta. Olen itse Tampereelta ja siksi tappelemme usein melko rajustikin. Kaiken lisäksi tämä kollega on kirjallisuusteilijä ja minä olen kieliteteilijä, mikä aiheuttaa hirveitä riitoja välillämme. Näemme usein ja minua ahdistaa, sillä milloin tahansa voi sytyy tappelu.

MISTÄ_SAA_PAMEJA!

Suosittelen henkilön välttelyä. Oliko uusi työpaikka mahdollinen? Kaikkia konflikteja nimittäin ei voi ratkaista muulla kuin paikalta poistumisella.

SAAKO AUTTAA

Olen suomen kielen opiskelija ja minun lähipiirissäni on paljon ihmisiä, joilla on yhdyssanaongelmia, rektiohäiriötä, pilkkusoekutta ja muutenkin todella heikkoa kielellistä ilmaisuvointia. Onko ok, jos korjailen heidän virheitään?

PALLIT_ON_KASSEJA

Ei kannata ikinä, elleivät he pyydä apua tai laadi tärkeää asiakirjaan huonolla suomen kielessä. Kokeile siinäkin tapauksessa salaa. Moni hyvä ystävyys on mennyt yhdyssanavarheden komentoimisesta pilalle. ×

RAKKAUDESTA UUTISJOURNALISMIIH

HENKILÖHAASTATTELUSSA ILTA-SANOMIEN UUTISTOIMITTAJA NIKO RANTA

TEKSTI JA KUVA: MONA MÄKELÄ

” **M**inusta ei alun perin pitänyt tulla toimittajaa, enkä pitänyt itseäni mitenkään maailman lähjakkaimpana kirjoittajana, mutta uteliaisuus, tiedonjano ja innostus toimittajan työtä kohtaan veivät mennessään.” Nämä kertaa uransa alkua Ilta-Sanomien toimittaja **Niko Ranta**, 29, joka on työskennellyt toimittajana vuodesta 2004 lähtien.

Rannan innostus media-alaan lähti alun perin videokuvaamisesta. Hän pääsi yläasteella TET-harjoitteleluun vaasalaiseen Siltaloppi Productions -mediataloon, joka on keskittynyt tv-kuvausten ja -mainosten tekoon. Hommat sujuivat niin hyvin, että Ranta teki Siltalopille harjoittelun jälkeen satunnaisia tv-töitä, mikä puolestaan innosti hänet hakemaan silloisen Vaasan ammattiopiston media-assistenttilinjalle.

Opintoihin kuului harjoittelu, ja Rannan oli määrä mennä kuvankäsittelyjäksi paikallislehti Pohjalaiseen. ”Josain käsittämättömästä syystä ehdotin juttuaihetta ensimmäisenä tai toisena harjoittelupäivänäni. Minua kehotettiin tekemään juttu itse, mistä olin hyvin yllättynyt. Ensimmäinen juttu kelpasi, ja jatkoin aiheiden ehdottelua sekä uutisten kirjoittamista. Siitä se toimittajan urani sitten lähti. Kuvankäsittelyjä tehtävä en tehnyt sitten oikeastaan lainkaan”, Ranta naurahtaa. Hän nautti myös siitä, että sai valokuvata omat uutisjuttunsa. ”Valokuvaus on ollut aina yksi suurimmista intiimoista journalismin teossa”, hän kertoo.

Vuodet maakuntalehti Pohjalaisessa ja Ilkassa poikivat paikan puolustusvoimien Ruotuväki-uutislehdestä, jossa Ranta suoritti asevelvollisuutensa toimittajana ja toimituksen esimiehenä. ”Vuosi 2007 oli yksi elämäni parhaimmista. Opin toimittajan työstä älyttömän paljon uutta”, Ranta kerto.

Perusteellisen kosketuksen verkkojournalismiin Ranta sai, kun hän oli töissä Yle-uutisissa, jonka jälkeen hän siirtyi Kauppalehteen talousuutisoinnin pariin. Ilta-Sanomiin hän siirtyi silloiselta MTV3-kanavalta, jossa hän tuotti uutisissältöä niin televisioon, radioon kuin verkkoonkin.

KORKEAKOULUSTA OLI HYÖTYÄ

Ranta korostaa, että myös korkeakouluopinnoista on ollut runsaasti hyötyä hänen uransa kannalta. Tie

journalistiopintoihin Haaga-Helian ammattikorkeakouluun oli alkuun yllättävän kivinen: Mittavasta alan työkemuksesta huolimatta kutsua pääsykokeisiin ei tullut ensi yritylässällä. ”Pääsykokeissa painotettiin lukion päättötodistuksen arvosanoja, jotka olisivat voineet olla kohdallani paremmat. Mielestäni pelkkiin arvosanoihin tuijottaminen on huono juttu”, Ranta harmittlee. Niinpä hän päätyi lukemaan vuodeksi tietojenkäsittelyä samaan oppilaitokseen, sai suoritettua kursseja hyvin arvosanoin ja haki lopulta sisäistä siirtotaa journalistiikan puolelle päästen vihdoin pääsykokeisiin. ”Pääsykokeissa näytin, mitä osaan ja pääsin leikiten sisään”, Ranta sanoo.

Journalistikan opinnot olivat pitkälti talousjournalismiin painottuneita, ja Rannan mielestä hyvin käytänonläheisiä. Tutuksi tulivat niin erilaiset toimittajan työssä tarvittavat tekstillajit, niiden rakenteet ja tyyli kuin suomen kieli- ja lauseoppikin. "Suomen kielessä oli todella merkitävä rooli opinnoissa. Kävimme läpi muun muassa kieloppia, lauserakenteita, kielessiä tehopeinoja ja miten erilaisilla sanoilla ja ilmaisuilla voidaan kikkailla teksteissä", Ranta selvittää.

Rannan mielestä suomen kielen opinnoista on ollut myös valtava hyöty käytännön työn kannalta. "Toisaalta voisi myös sanoa, että työ tekijäänsä opettaa. Se on mielestäni hauskaa, kun tarkkasilmäisimmät lukijat huomavat tekstistä kieloppivirheet ja antavat niistä välittömästi palautetta. Otan tällaisen palautteen lämpimästi vastaan ja korjaan tekemäni virheet – ei siinä ole sen kummempaa", Ranta toteaa.

Hän myös korostaa, että moitteeton suomen kielen käyttö luo toimittajan edustamalle medialle ennen kaikkea luotettavuutta ja uskottavuutta. "Monen toimittajan perisyntinä tuntuu olevan se, että kopioidaan suoraan, täysin kriittömästi jonkin merkittävän uutistolanteen tiedote, joka on tullut viranomaistaholta. Toimittaja voi siis kopioida hänelle tulleen tiedotteen sanasta sanaan ja julkista sen. Juttuun voi tästä syystä jäädä paljon epäselvyyksiä ja kieloppivirheitä, ja se näyttää tietysti pahalta. Nopeutta vaativissa verkkouutisissa on tästä syystä paljon kirjoitusvirheitä, ja ne ovat tosi sekavia", Ranta sanoo.

TOIMITTAJAN TYÖNKUVA AIEMPA MONIPUOLISEMPI

Ranta on erikoistunut työssään viimeisten viiden vuoden aikana rikos- ja oikeusjournalismiin. Nykyisessä työpaikkaan Ilta-Sanomissa Ranta kertoo tekevänsä uutisia sekä verkkoon että painettuun lehteen, mutta myös videouutisia. "Toimittajan työ on muuttunut entistä monipuolisemmaksi. Kirjoittamisen lisäksi pitää esiintyä myös kameran edessä. On aivan eri asia kirjoittaa kuin puhua selkeällä suomen kielessä."

Eriyisesti videouutisten teossa toimittajan on tärkeää osata ilmaista itseään selkeästi ja artikuloida huolellisesti. "Uutisen luonne määrittää sen, miten toimittaja asiansa esittää, mutta hyvä artikulaatio on tärkeä joka tilanteessa", Ranta täsmantää.

Tyypillistä toimittajan työpäivää on Rannan mielestä vaikea määritellä. "Ei sellaista oikeastaan edes ole, mutta usein työpäivät koostuvat erilaisten tiedotteiden seuraamisesta, oikeustuomioiden läpilukemisesta, vieraskielisten

uutisten käänöstöistä ja viranomaistahoille soittelemisesta." Hän kertoo varsinaisten juttukeikkojen määrän vähentyneen entisestään, koska nykyään toimittajan pitää tehdä useita juttuja päivässä. "Ei ole yksinkertaisesti aikaa lähteä talosta ulos", Ranta harmittelee.

Hän lähtee juttukeikoille aina kun se on mahdollista. "Kun toimituksesta pääsee ulos, se piristää aina mieltä. Ja onhan se aivan eri asia olla toimittajana paikan päällä raportoimassa sykädyttävästä asiasta kuin tehdä sama juttu pelkän puhelunsoiton perusteella. Juttuista tulee luonnollisesti entistä eläväisempiä", Ranta sanoo.

"TARKISTA, TARKISTA, TARKISTA"

Eriyisesti nykypäivän sosiaalisen median maailma ja sen eri kanavat aiheuttavat Rannan mielestä toimittajalle suuria haasteita verkkожournalismin kannalta. "Haastavaa on selvittää, mitkä jutut esimerkiksi Facebookissa ovat totta ja mitkä eivät. Jokin tarina siellä voi näyttää päällisin puolin erittäin todennäköiseltä, jota se ei loppujen lopuksi välttämättä olekaan."

Haastavaksi hän kokee myös viranomaistekstit, joissa on käytetty kankeaa kapulakielä. "Jotain oikeuden tuomioita voi joutua lukemaan läpi monta kertaa, koska niissä käytetty kieli voi olla vaikeaselkoista ja lauserakenteet monimutkaisia. Joskus oikeuden kirjoittama teksti jättää tulkinnanvara, minkä takia tuomioista pitää soittaa siitä kirjoittaneelle tuomarille. Minulla on periaate, ettei mitään voi kirjoittaa, jollei ole täysin varma asiasta. Tarkista, tarkista, tarkista. Se on hyvä muistaa", Ranta alleviivaa.

Kun kyseessä on rikos- ja oikeusuutisointi, on erityisen tärkeää kirjoittaa mahdollisimman totuudenmukaisesti, kuitenkaan mässäilemättä tapauksiin liittyvillä ikävillä yksityiskohdilla. "Toimittajana täytyy muistaa, että on väärin sekä rikoksen uhria että tekijää kohtaan, jos asioista ei puhuta niiden oikeilla nimillä. Esimerkiksi uhria kohtaan ei ole reilua, jos tapahtunut rikosta ja sen yksityiskohtia silollaan liikaa", Ranta huomauttaa.

Tyypillistä verkkожournalismiin aikakaudelle on spekulaatiot siitä, miksi erityisesti seksuaalirikoksen tekijän nimeä ei julkista. Rannan mukaan tuomituksen nimenjulkaisua pitää harkita aina tarkkaan ja journalistin ohjeita noudataen. Lähtökohtana on, ettei alle kahden vuoden tuomion saaneiden nimii julkaista. Ranta korostaa, että verkon niin sanotut vihasivustot, jotka hyvin avoimesti levittävät julkisesti joidenkin rikokseen syyllistyneiden henkilöiden nimii, eivät väittämättä tajua sitä, millaista hallaa he sillä tekevät rikoksen uhreille. "Jos on olemassa pienikin riski, että tekijän

nimen julkaiseminen voi paljastaa uhrin henkilöllisyyden, niin tuomitun nimeä ei voi julkista, vaikka tuomio olisikin yli kaksi vuotta. Esimerkiksi lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa tekijä on usein lapsen vanhempi, sukulainen tai muu läheinen.

UUTISTEN METSÄSTÄMINEN INTOHIMONA

Toimittajan työssä Ranta pitää antoisimpana niin sanottujen skuuppien kirjoittamista. Skuupilla tarkoitetaan jonkin tietyn tiedotusvälilineen tekemää valtavirrasta poikkeavaa uutista, josta kukaan muu ei ole aiemmin uutisoinut. "Skuuppien kaivaminen on intohimoni tässä työssä. Haluan uutisoida jostain sykädyttävästä asiasta ensimmäisenä. Myös kuvalevia tekstejä, kuten reportaaseja, on mielestäni mukava kirjoittaa. Tällaisissa teksteissä sanavallinnoilla voi leikitellä yleensä vähän enemmän kuin jäykähköissä uutisteksteissä", Ranta toteaa.

Tulevaisuuden suunnitelmiin suhteeseen Rannalla on mielessä yksi selvä visio. "Olisi kiva perehdytä entistä enemmän tutkivaan journalismiin, kaivaa esii yhteiskunnan epäkohtia ja paljastaa niitä. Olen uutistoimittaja henkeen ja vereen", Ranta painottaa. ×

SUUMI
SUOMI-ILM
SUOMI

SUUMI
SUOMI-ILM
SUOMI

SUOMI-IL

MÖSUON

-MÖS

2/2017
SUOMI-ILMIÖ

SUOMI-ILMIÖ 2/2017

Pääkirjoitus	2
Puheenjohtajalta	3
Kopulan hallitus esittäätyy	4
Esittelyssä Urho Määttä	6
Jenna-tädin onnettomat etymologiat: osa 2	8
Salakirjoitusta vai selvää suomea?	10
Fuksit vuosimallia 2017	12
Kuvia Kopula ry:n 50-vuotisjuhlilta	13
Bändiesittely: Alaraajat avoimina	18
Kalevauva.fi kerää nykyajan kansanperinnettä	20
Onnistunut Open MIC	22
Runoja, vitsejä ja aforismeja	24
Syrjäytymisen kiinnostaa	26

PÄÄTOIMITTAJA: HANNA HIETIKKO
TAITTO: NOORA PIRTTILAHTI

TAMPEREEN YLIOPISTON
SUOMENOPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖ
KOPULA RY

PÄÄKIRJOITUS SUOMI-ILMIÖTÄ

HANNA HIETIKKO

Suomi täyttää tänä vuonna sata, sen ovat varmasti jo kaikki terävä-silmäisimmät huomanneet. Suomen kieli sen sijaan on huomattavasti vanhempi ilmiö. Kaikki kielen kehityksen kurssin käyneestään sen tietävätkin, miten kauas ajassa täytyy mennä, että voidaan ruveta puhumaan suomen kielestä eikä esimerkiksi kyseessä ole kantaurali tai Turun murre. Suomella ja suomella on paljon tekemistä toisensa kanssa – ja sitten taas ei.

Koska fennisti on aina (tai ei vältämättä aina ole) patriotti, tämä lehti perustuu hatarasti Suomi 100 -teemalle. Kansalliseepoksemme Kalevalan hengessä nykyään musiikkia tekevä Kalevauva.fi-yhtyeen haastattelu muistuttaa kielemme eeppisestä potentiaalista. Innostuimme itsekin keräämään nykyrunoutta ja kansaniisautta opiskelijoidemme pöytälaatikoista. Myös sotakirjeet koettiin isämmaalliseksi (ja kiinnostavaksi) aiheksi, joten niitä haalittiin mukaan.

Mukana on kuitenkin myös paljon materiaalia, joka ei liipaa aihetta mitenkään. Olen ymmärtänyt, että lehden tärkein koossa pitävä voima ja teema on ikuisesti suomen kielen ilmiöt. Tarkoituksena on koota ja tuoda näitä luettavaksi Tampereen yliopiston suomen kielen opiskelijoilta. Siksi lehdestä voi lukea myös Alaraajoista, syrjäytymisestä ja muutamasta Kopulan omasta tapahtumasta. Ihan vaan koska voi.

Suomi-ilmiön uutena päätoimittajana toivotan kaikki oppiaan neemme opiskelijoiden hengentuotokset tervetulleiksi. Rima on lähtökohtaisesti matalalla tai sitä ei ole juurikaan havaittavissa. Tehdään yhdessä suomen ilmiöstä Suomi-ilmiötä, joiden lukeminen hykerryttää, nolottaa, naurattaa, askarruttaa ja oudoksuttaa. Jihu!

Hanna Hietikko

PUHEENJOHTAJALTA

MAIJU MANNINEN

Syksy on ehtinyt aivan huomaamatta niin pitkälle, että saimme jo ensimmäiset lumet jalkojemme alle. Koska keväällä lunta saatuiin vielä touokuussa, kesti lumeton kausi tänä vuonna Suomessa alle viisi kuukautta.

Pehmeän massan natistessa askelen alla, lumiukkujen noustessa lapsiperheiden pihoihin ja joukkoliikenteen törmäillessä aloin pohtia lumisanaston etymologiaa. Oma kielen kehityksen kurssinhan on paraikaa menossa, itse asiassa vasta alkanut, joten kovin syvälotaavia analyseja on osannut aiheesta luoda.

Kun ulkona oli lumista ja pimeää, oli itse hyvä istua lämpimässä nojatuoliin ja nostaa syliin kirjahyllyni tiiveimmin selialemani opus, Kaisa Häkkisen Nykysuomen etymologinen sanakirja. Sen sivulla lumi-sanan alkuperästä kerrottiin seuraavaa: "Sanalla on varma etymologinen vastine kaikissa lähisukuelissä sekä useissa etäsuksuelissä, esim. karjalan, vepsän, vatjan ja viroon lumi, liivin lu'm, mordvan lov [-]. Mahdollinen vastine on myös unkarin arkaistinen lom 'puiden oksien jäätyntyn huurre'. Sanan suomalaisugrilaiseksi alkumuodoksi on rekonstruoitu *lume. Suomen kirjakiellessä lumi on esiintynyt Agricolasta alkaen."

Melko pian lämpötila kuitenkin valahti plussan puolelle, ja maan vaippa muuttui kosteaksi nuoskaksi. Nuoskasta Häkkinen toteaa näin: "Suojalunta tai muuten lauhaa, kostea, taipuisaa, notkeaa yms. merkitsevä, tyyppillisesti itämurteisen nuoska-sanan vastineita ovat karjalan nuoska ja vatjasta 1800-luvulla muistiin merkitty nuoska. Sanalle on esitetty vastineita myös etäsukselistä, esim. saamen njuoskas 'kostea, märkä, raaka', mordvan natško 'kostea, märkä', marin notško 'märkä, sateinen; sadeilma' ja hantin nášah 'raaka, kypsentämätön'. Etäsuksuelten sanat kuuluvatkin keskenään yhteen, joten kysymyksessä on ikivanha omaperäinen sana, mutta äännehistoriallisista syistä itämerensuomen nuoska ei sovi näiden vastineeksi. [Toivon mukaan juuri kielen kehityksen kurssilla opin, miksi eil!] Pikemminkin etäsuksuelten sanoja on arveltu suomen nahkea-sanan vastineiksi. Suomen ja karjalan nuoska on mahdollisesti lainaa saamesta. Vatjassa saamelaisia lainoja ei yleensä ole, joten jos muistiinpano pitää paikkansa, sanan olisi oletettava lainautuneen

vatjaan lähisukuelten välijaksellä. Suomen kirjakiellessä nuoska on ensi kertaa mainittu Daniel Jusleniuksen sanakirjassa."

Eikä mennyt aikaakaan, kun ihanainen valkoinen lumi oli jo epämääräistä, märkää loskaa, joka tunkeutui sisään kengänpohjista ja sai polkupyörän nutjuamaan niissä kohdin, kun loskaa oli kertynyt kurjiksi korkeiksi valleiksi. Mikä mahtaa olla loska-sanan äännehistoriallinen tausta? Häkkisen mukaan lumisohjoa ja kuraa merkitsevällä sanalla ei ole vastineita sukuelissä, vaan sanavartalo on selitetty vedensekaisen lumen tai muun märän aineen synnyttämää sohisevaa ja lätisevää ääntä jäljiteleväksi descriptiivis-onomatopoeettiseksi sanaksi. Vastaavalla tavalla on muodostunut ruotsin sana slask. Suomen kirjakiellessä loska on ensi kertaa mainittu merkityksessä 'lokainen' niiden lisäysten joukossa, joita Henrik Gabriel Porthan on tehnyt Daniel Jusleniuksen sanakirjaan 1770-luvulla, jokin jo Jusleniuksen sanakirjassa 1745 on mainittu verbi loskaa 'litistä'.

Vielä maassa on kasoittein sen verran lunta, että pihapiirin lapset ovat päässeet rakentamaan muutaman horjuvan oloisen lumihenkilön leikkialueelle. Toivottavasti heitä ei koettele kelien todennäköisen lämpäämisen myötä samanlainen suru kuin minulle viisitoista vuotta sitten, kun rakkaudella märissä vaatteissa kasatut hahmot alkoivat laittua ja menettää jäseniään. Niin toiveikas kun en kelien suhteen ole, että uskoisin lumen tällä kertaa pysyvän maassa muutamaa päivää kauempaa.

Olisihan se kuitenkin hienoa, jos Kopulan viisikypisiä saataisiin juhlia arvokkaan vitivalkoisessa maisemassa. Toivottavasti mahdollisimman moni teistä on ikuistamassa ainejärjestöme puolen vuosisadan taivalta, sillä seuraaviin yhtä suuriin kekkereihin menee jokunen tovi. Juhlien hedelmää saatte nauttia tämän lehden myöhemmiltä sivuilta.

Voimia viimeisiin rutistukiin ennen ansaittua vuodenvaihteeseen lomaa!

Terveisin

Maiju

Kopulan puheenjohtaja

KOPULAN HALLITUS 2017 ESITTÄYTYY

1. Kuka olet ja mistä tulet?
2. Mitä teet hallituksessa? Mitä teet siellä oikeasti?
3. Miksi opiskelet juuri suomen kielä?
4. Mottosi?

VILMA HÄKKINEN

1. Oon Vilma Häkinen ja tuun Espoon Olarista. Opiskelen suomea nyt neljättä vuotta mut en oo niin vanha ku vois luulla. En haluu olla äänopettaja, vaan luen sivuaineina journalistiikkaa ja viestintää sekä informaatiotieteet ja interaktiivisen median opintoja. Mun koira on nimetty Urho Määän mukaan.

2. Fuksivuonna olin vähän silleen, et emmä oo järjestöihminen. Sit lähin tuutorivastaavaksi, siitä luontevasti tapahtumavastaavaksi ja merkkivastaavaksi ja nyt oon sitten vuosijuhlavastaavana. Vujuja me on järjestetty ihan supertehokkaan kuushenkisen tiimin kesken, mutta muut mulle nakitetut vastauudet oon hoitanut yhdessä toisen puoliskoni Ellan kanssa. Tylsätkin vastuuhommat (joita välttelen usein aika tehokkaasti) muuttuu siedettävimmiksi, kun ne saa jakaa jonkun kanssa. Saatan väillä venyttää hallituksen kokouksia pitien ja turhan kattavien raporttien kanssa.

3. Meidän lukion opo markkinoi mulle suomen opintoja, kun ilmaisin intoni tekstin tuottamiseen mutta painotin, ettei yhteiskunnalliset asiat oikeen kiinnostaa. Oon yhä sitä mieltä, että oon just oikeella alalla. Ekat pari opiskeluvuotta sanoin kaikille, että "musta tulee toimittaja tai tiedottaja tai joku sellanen", mut nyt mun suunnitelmat on selkiytyneet: haluun olla viestinnän ammattilainen, esim. just se tiedottaja, mut myös paljon muuta. Meen muuten piakkoin esitteleämään suomen kielen opintoja mun vanhaan lukioon, pitääpä käydä kiittämässä opoa!

4. Ahneella on paskainen loppu. Viljelen täitä oikeesti päivittääin.

LINDA MÄKINEN

1. Linda Mäkinen. Olen syntynyt Tamperelle ja asunut lapsuuteni sekä nuoruuteni Pirkkalassa. Muutin takaisin Tampereelle

vuosi sitten.

2. Toimin hallituksen kulttuurivastaavana sekä koulutuspoliittisena vastaavana. Kulttuurivastaavana tiedotan kopulalaisia alueen kulttuuritarjonnasta ja järjestän retkiä kulttuurikohteisiin. Olemme käyneet esimerkiksi museoissa ja taidegallerioissa, ja lokakuussa avustin Open mic -illan toteuttamisessa. Koulutuspoliittisena vastaavana edustan Kopulaa kopotapahtumissa, kuten Tamyn kopovaliokunnan kokouksissa, ja pyrin infoamaan kopulalaisia meitä koskevista kopoasioista. Lisäksi sijaistan Maiju Mannista kielten tutkinto-ohjelman ops-työryhmässä.

3. Suomen kieli on väylä haaveammattiini äidinkielen opettajaksi. Se on myös avain suomalaisen identiteetin, kulttuurin ja historian ymmärtämiseen.

4. Onhan huomenna taas uusi päivä.

TIINA HEIKKILÄ

1. Tiina Heikkilä ja oon syntynyt Vantaalla, mutta oon asunu myös Jyväskylässä

2. Oon Kopulan tapahtumavastaava ja Osma-vastaava. Tapahtumavastaavana järjestän tapahtumia, kuten sitsejä ja elokuvailtoja. Osma-vastaavana olen lähinnä vain infonnut Osmasta kopulalaisille.

3. Oon aina tykänyt kirjoittaa ja aatelin, että suomen kielen opiskelu olis hyödyllistä kirjoittamisen kannalta. Pääsykoekirjoja lukiessa innostuin vain entistä enemmän suomen kielestä, mutta en kirjoittamisen takia, vaan koska kielitiede itsessään vaikutti niin kiinnostavalta!

4. Apua, ei mulla ole mitään mottoa! Mutta tää on tosi nätti: Niin kauan kuin on elämää, on toivoa.

VEERA ALENTOLA

1. Olen Veera Alentola, toisen vuoden opiskelija ja suuri kirjojen ja vintagen ystävä. Olen kotoisin Vesilahdesta.

2. Toimin Kopulan sihteerinä eli kirjoitan hallituksen ja yhdistyksen kokous-ten pöytäkirjat ja välitän ne kopulalaisille. Pöytäkirjat ovat tärkeitä dokumentteja siitä, mitä yhdistyksessä tapahtuu ja millaisia →

päätöksiä kokouksissa tehdään.

3. Opiskelen suomen kieltä, koska kielet ovat kaikkienänen todella kiehtovia ja koska haaveenani on työskennellä jonakin päivänä äidinkielen opettajana.

4. Mottoni on "asioilla on tapana järjestää". Lause on kliseinen, mutta se pitää hyvin paikkansa.

SAILA PELKONEN

1. Olen Saila, 3. vuoden opiskelija, kotoisin Savonmualta mutta mainiosti Tampereelle parin vuoden aikana kotiutunut.

2. Liikuntavastaavan pestiä hoitelen yhdessä Roosa Pelkosen kanssa, mutta oikeasti hallituksen kuuluminen on kätevä tapa välitellä itse opiskelua!! Tärkeät kokouksethan ovat erittäin hyvä syy siirtää kouluhommien tekoo.

3. Enoni Facebook-päivityksen mukaan: "Siskontyön piti lähteä suomen kieltä opiskelemaan, kun lukiossa opetus tais olla savon kielellä hehhe." No joo, nämä on näitä. Äidinkielen opettajuus kiinnostaa, siksi tällä tiellä. 4. Jätä huomiseen se, minkä voisit tehdä jo tänään. Hyvin on toiminut!

OLGA SUOMALAINEN

1. Mää oon Suomalaisen Olga ja tulin juuri kotiin yliopistolta opiskelemasta. Alkujaan tulen perihämäläiseltä murrealueelta, Hämeenlinnan kupeesta pienestä Sattulan kylästä.

2. Hallituksessa toimin yleisenä rahallittäjänä ja vaalin Kopulan rahoja kuin Roope Ankka ensilanttiaan. Vitsi vitsi, oikeasti pidän huolta Kopulan talousasioista ja hallinnoin Kopulan hillittömiä rahavirtoja.

3. Opiskelen juuri suomea siksi, että sukunimeni sitä vaatii. Ihan oikeasti lähdin opiskelemaan suomen kieltä tähäimessäni äidinkielenopettajus, mutta kasvatustiede veikin mukanaan ja suomen kielen opintojen rinnalle tupsahtivat lisäksi luokanopettajaopinnot.

4. "Hyvin stressattu on puoliksi tehty." Toimii kaiken, testaa vaikka!

LEENA ARO

1. Olen Leena, Kopulan vara-pj ja tulen Pai-miosta Turun lähetä.

2. Teen hallituksen puolesta kaikkia niitä juttuja, joita kukaan muu ei ehdi tai halua tehdä :D Oikeasti siis sijaistan puheenjohtaja esimerkiksi kokouksissa, kun hän ei itse pääse paikalle. Tämän lisäksi autan kaikia muitakin vastaavia tarpeen mukaan.

3. En itse asiassa ole varma, miksi lopulta päätin hakea lukemaan suomea. Mutta onneksi hain, sillä en ole katunut päivääkään!

4. Ihmiset jotka eivät koskaan epäonnistu, ovat niitä jotka eivät koskaan yrity mitään. (Tämä ei ehkä ihan ole motto, mutta toivottavasti kelpaa :D) ✕

MUU HALLITUS:

MAIJA MANNINEN

(puheenjohtaja)

JONNA SIIRTONEN

(sosiaalipoliitikka)

JENNI STOLT

(tuutorivastaava)

KOPULAN HALLITUksen ULKOPOULiset VASTAAVAT:

- **LOTTA VALTATIE** (tapahtumat)
- **JOONA POIKONEN** (kv-asiat)
- **ROOSA PELKONEN** (liikunta)
- **ELLA TOIVIAINEN** (haalarimerkit)
- **SANNA STENBERG** (tasa-arvo)
- **MAIJA TORKKELI** (netti ja tiedotus)
- **HANNA HIETIKKO**
(Suomi-ilmiön päätoimittaja)
- **NOORA PIRTILAHTI** (Suomi-ilmiön taitto)
- **LIINU SILOMÄKI** (ympäristö ja aj-tila)
- **MAIJA HAKONEN** (narikka ja Osma)
- **SERE HANSKI** (tutorointi)
- **TIINA HEIKKILÄ** (Osma)

LOTTA
VALTATIE
SERE
HANSKI

TEKSTI: ELLA TOIVIAINEN

ESITTELYSSÄ URHO MÄÄTTÄ

OLET TEHNYT PITKÄN URAN YLIOPISTOLLA. MITEN PÄÄDYIT YLEISEN KIELITIEDEEN PARIIN?

Lukioajan filosofian harrastukseni lipsahti jossain vaiheessa kielifilosfian puolelle. Löysin Bertrand Russellilta viittauksen kielifilosofi Ludwig Wittgensteiniin, jonka Tractatus-teos muodostui heti käanteentekeväksi: kiinnostuin ihmisen suhteesta kieleen ja ihmiskielestä yleensä. Kun syksyllä 1972 pohdin, menisinkö opiskelemaan filosofiaa Turkuun vai Helsinkiin, vei Helsingin yliopisto lopulta voin, sillä siellä oli silloin myös yleisen kielitieteen oppiaine. Lopullinen päätös yleiseen kielitieteeseen keskittymisestä syntyi eräässä filosofian tutkijaseminaarissa, jonne tungen itseni heti keltanokkana. Seminaaria veti Georg Henrik von Wright yhdessä Jaakko Hintikan kanssa. Erääseen istuntoon Wright toi isällisesti ohjailleen nuoren, väitöskirjaansa valmistelevan tutkijan. Kyseessä oli Esa Itkonen. Vierailijan esitelmä ja älyllinen ote tekivät minuun lähtemättömän vaikeutuksen. Itkonen hoiti myöhemmin yleisen kielitieteen professuuria jonkin aikaa, ja olin hänen luentokurssiensa uskollinen seuraaja. Kiinteä, jopa perhetasolla toiminut yhteys katsoi väitöskirjani sisällölliin ratkaisuihin, vaikka itse en katso pyrkineeni tieteelliseen isänmurhaan.

VIOSIEN VARRELLA ON VAMASTI SATTUNUT KAIKENLAISTA. MIKÄ ON OLLUT IKIMUISTOISIN HETKI URALLASI?

Suuret elämän hetket ovat privaatteja – ainakin minun kohdallani. Muistan edelleen syyän tunteen, jonka koin 1970-luvun puolivälissä odottaessani raitiovaunuua Kaisaniemen Varsapuiston kohdalla. Olin vietänyt päävän filosofian laitoksen kirjastossa. Varmuuus siitä, että älyllistä ponnistelua vaativa työ tuottaa minulle suurta, kaiken muun ylittää

tyydyttää, vahvistui tuona hetkenä. Elämä tuntui hyväältä ja tulevaisuus avoimelta.

Työtovereiden ja oppilaiden kanssa on sattunut kaikenlaista – hauskaa ja vähemmän hauskaa. Erityisen lämpimästi muistan suomen kielen professori Matti Suojasta, joka toimi jonkin aikaa esimiehenä suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitoksessa. Kerran Matti tuli työhuoneeseeni, antoi paperin palan ja sanoi, että siinä varmaan kerrotaan minusta. Muuta virkkamatta hän poistui. Kyse oli runonsäkeestä, jossa kerrottiin yksinäisestä sudesta, jota kukaan ei onnistunut ampumaan. Lappunen oli vuosia työpöytäni yläpuolella nastalla ilmoitustauluun kiinnitetynä. Kun laitos muutti Päätalon E-siivistä Pinniin, lappu katosi – kuten katosi koko pieni laitoksemme ja sen piirissä vallinnut yhteishenkikin. Fonetiikan ja yleisen kielitieteen oppiaineet muuttuivat kakunsyöjiksi ja hallinnon heittopusseiksi.

Suuria iloja ovat olleet ne hetket, kun olen saanut seurata ja ehkä hieman ohjatakin lahjakkaita opiskelijoita. Kerran olin tosin hämmennyt ja ahdistunut professorin ja ohjaajan roolissani. Kolme eri rahoituksilla väitöskirjaa tekevää ohjattavaani olivat samanaikaisesti sairaslomalla ylirasituksen vuoksi. Silloin olisin kaivannut vanhemman kollegan tukea.

Ja tietysti akateemisen urani huippua olivat ne vuodet, joina hoidin Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen professuuria. Minut toivotettiin aina tervetulleeksi äitiyliopistooni. Viimeisin työhuoneeni sijaitsi täysin remontoidussa Metsätalossa, ja täsmälleen samassa talossa sijaitsi filosofian laitos silloin, kun itse aloittelin opintojani. Tuolloin konkreettisesti palasin akateemisille juurilleeni. Toisaalta olin myös iloinen, kun sain luovuttaa professorin työhuoneen tehtävään vakituiseksi valitulle Matti Miestamolle.

MILTÄ YLEISEN KIELITIEDEEN KOHTALO NÄYTÄÄ TÄLLÄ HETKELLÄ?

Eihän se näytä hyvältä. Olen ollut läsnä tilaisuudessa, jossa dekaanin taholta on tullut hyvin suoraan viestiä siitä, että yleisen kielitieteen lehtorin tehtävä lakkautetaan eläkkeelle siirtymisen jälkeen. Merkitseekö se koko oppiaineen lakkauttamista? Dekaanin kanta tuolloin vuonna 2016 oli, että oppiaine säilyy. Kysymys kuuluukin, ettei miten tämä yhtälö ratkaistaan? Ratkaisuksi dekaani esitti etäopetusta, jota ➤

hoitaisi esimerkiksi Itä-Suomen yliopiston Joensuun yksikkö. En tiedä, onko olemassa suunnitelmia oppiaineen opetuksen järjestämiseksi, oppiaineen säilyttämiseksi tai lakkauttamiseksi. Pelkää, että ratkaisu on – kuten usein on koettu – ad hoc. Kun joko kesällä 2018 tai viimeistään 2019 eläköidyn, tiedekunnan krooninen rahapula ratkaisee: lehtorin tehtävä jätetään auki, ja mahdollinen yhtciisiin opintoihin kuuluva yleiskielitieteellinen opetus (nykyinen 3 opintopisteenvaoroisuus LTLY01-kokonaisuudesta) hoidetaan tuntiopetuksena.

JATKUUKO OPETUS VIELÄ PITKÄÄN?

Nykyiset opetussuunnitelmat ovat voimassa kesään 2019 saakka. Lukuvuoden 2018-19 opetus jatkuu entiseen tapaan, jos olen lehtorin tehtävässäni. Jos en ole, on odotettavissa muutoksia opetukseen. Lehtoraattiin ei ole kuitenkaan odotettavissa hoitajaa. Hallinnolla on tuskin olemassa konkreettisia suunnitelmia, siitäkään syystä, etten ole vielä virallisesti irtisanoutunut lehtorin tehtävästäni. Meneillään oleva lukuvuosi jatkuu entiseen tapaan opetusohjelman mukaisesti. Siis lukuvuoden syksyllä 2018 alkava lukuvuosi on hämärän peitossa: mitä yleisen kielitieteen opetus tulee olemaan ja miten se järjestetään.

Tutkinto-ohjelmat laativat uusia opetussuunnitelmia kovalla kiireellä. Minulla on sellainen käsitys, että yleisen kielitieteen ja fonetiikan osuutta yhteisistä opinnoista ollaan supistamassa: 5 opintopisteenvaoroisuus LTLY01 näytti silmiini osuudessa suunnitelmassa supistuneen 3 opintopisteeksi.

MINKÄLAISTA TULEVAISUUTTA TOIVOISIT OPPIAINEELLE?

Itse toivoisin, että oppiaine säilyisi ja lehtoraatti hoitamaan valitaiasiin yleiskielitieteilijä. Jopa Suomesta löytyy nuoria dosentteja, joilla voisi olla intoa ja voimaa taistella oppiaineen puolesta ja tehdä yhteistyötä uuden tiedekunnan piirissä. Muutoin oppiaine ei voi säilyä. Hallinnon taholta on jo kauan – muun muassa yliopiston edellisen rehtorin kantana – esitetty pienten oppiaineiden poistamista. Taustalla on ajatus siitä, että kaikki oppiaineet lopulta poistuvat ja tutkinto-ohjelmat koostavat sisältönsä muulla logiikalla. En ole sisäistänyt tuota mahdollisuutta, minusta oppiaineilla on asemansa myös tulevaisuuden yliopistossa.

Oma visioni yleisen kielitieteen roolista on semioottinen – nimenomaan peirceläisittäin

ymmärrettynä.

Ajatus herätti myönteisiä kommentteja dekaanistossa. Yhteistä kaikelle kielen kanssa toimimiselle on

tulkittavien merkkien suodattaminen ja tulkintaprosessi. Ikonisuuden ja indeksiyden ulottuvuus on tullut vuosien myötä enemmän ja enemmän esille kielentutkimuksessa siellä sun täällä. Luulen kuitenkin, että vasta 5–10 vuoden päästä mahdolisuus ja tarve yhtiseen semioottislähtöiseen perusopetuksen tulee tiedekunnassa niin selväksi, että sitä ryhdytään konkretisoimaan. En siis usko, että uussa opetussuunnitelmissa tullaan näkemään mitään tämän suuntaista.

Keskustelun on vallannut konehuuma. 1930-luvulla konekulttuurin innostus liittyi liikkumiseen ja maailman mekaaniseen hallintaan, nyt tietokoneisiin, tekoälyyn, todellisuuden – kuten ihmisenkin – digitaaliseen hallintaan. Usein unohdetaan, että älykkäiden laitteiden kehittäminen vaatii runsaasti perustutkimusta ihmisen tavasta elää, kokea ja toimia. Tällaisella perustutkimuksella ei useinkaan ole välitöntä sovelluskäytööä. Ja mikä tärkeintä, usein sen tekijällä on sangen vähän kiinnostusta teknologiseen höytynäkokulmaan.

Summa summarum: yleisen kielitieteen oppinauella ei näytä olevan tulevaisuutta Tampereen yliopistossa. Kieltä ja kieliä tullaan lähitulevaisuudessa tutkimaan Tampereellakin, mutta niukka talous ja oman ryhmän edun ajaminen johtavat lehtoraatin lakkauttamiseen, opetuksen tilapäisjärjestelyihin ja vähitellen oppiaineen hiipumiseen. ×

URHO ON OLLUT TAMPEREEN
YLIOPISTOLLA LEHTORIN VIRASSA
SYYSKUUSTA 1986 LÄHTIEN.

JENNA-TÄDIN ONNETTOMAT ETYMOLOGIAT OSA 2

TEKSTI: JENNA KALLIO

Suomen kielen opiskelijat jos ketkä tietävät kielemme sisuksissa porskuttavan lukuisia sanontoja ja sananlaskuja. Jotkut näistä ovat selviä kuin pläkki, jotkut eivät antaudu edes parhaimmille fennitinretaleille. Monet lahjakkaimmiksi itseään väittävätkään eivät tiedä, että noin 72 % sananlaskusta liittyy alkuperältään kiinteästi opiskelumaailmaan (Lähde: Fennistibarometri 2016). Onneksi teillä on Jenna-täti, joka on taas päänahastaan, sydänverestään ja känsäisistä kämmenistään koonnut teille nämä harvinaiset ja monelle tuntemattomat etymologiat.

AASINSILTA

Vanhoina hyvinä aikoinahan kaikki pahankuriset, läksynunohtelijat tai muuten vaan pöljät oppilaat laitettiin koululuokan nurkkaan häpeämään aasinhattu päässä. Nykyään näin ei jostain käsittämättömästä syystä enää toimita, vaan on otettu muut keinot käyttöön: pettynyt katse oppilaaseen (ei toimi), kehotus käyttää ensi kerralla paremmin (ei toimi) ja olla kuin ei huomaaisikaan (no ei toimi). Tästä päästäänkin aasinsillalla siihen, mitä aasinsilta on alkuaan tarkoittanut. Aasinhatturangaistukseen joutuneet oppilaat olivat siis usein joko laiskoja, tyhmiä tai saamattomia. Tällaiset oppilaat halusivat varsin usein päästää koulutehtävistä mahdollisimman vähälle. Joskus opettajat heltyivät heidän kehnoutensa edessä, ja antoivat tekemättömät tai huonosti tehdyt tehtävät anteeksi. Aasinsilaksi kutsutiinkin siis kurittoman tai tyhmänpualeisen oppilaan livahtamista vastuusta. Merkityksen muutos mutkien kautta nykyiselle on tapahtunut aasinhattujen (ja koulukurin) jäätyä historiaan.

JÄÄDÄ KUIN NALLI KALLIOLLE

Sanonnalla on tukeva pohja tampereilaisen hienostoväen (enkä puhu nyt mistään inhoittavista hikeä ostavista porukoista, vaan aatelisista ja sen semmoisista)

kesänviettoperinteissä. Herrasmichelit daameineen kulkivat tapansa mukaan Tampereen Pyynikin rannoilta Viikinsaareen pienillä, muovisilla jollilla. Grogipäissään humeltavat herrat auttoivat tienkenkin hamevään ensin veneisiin: koska Pyynikin kallio oli usein vetinen ja liukas, rouvien askelen alle oli tapana laittaa miehen knallihattu. Näin sirot, pikkukenäiset jalat säilyivät kuivina ja daamit tytyväisen mukineina. Herrain iloisesta tilasta johtuen knalli unohtui kalliolle useammin kuin poimittiin mukaan. Arvokas pähinne on muistunut mieleen vasta aaltojen pauhinassa.

Moni ukko jäi illan jälkeen kuin nalli kalliolle – hatutta ja usein vieläpä ilman naisseuraa.

PEUKALO KESKELLÄ KÄMMENTÄ

Sanonta viittaa 1700-luvulla tapahtuneeseen valitettavaan kandilääkärin leikkauserheeseen. Tämän siirteen johdosta kyseiselle potilaalle sattui monia kiusallisia tilanteita hänen näyttäessä kannustavasti peukkua ystävilleen: ihmiset tulkitsivat eleen väistämättä keskisormen näytämiseksi, koska peukalo oli nyt keskimmäinen sormi. Toiselle potilaalle samainen kandi asensi viherpeukalon. Lääkäri määrättiin tapausten johdosta vahingonkorvauksiin, mutta hän sai kuitenkin työskennellä Turun kirurgisessa sairaalassa työuransa loppuun. Tältä ajalta →

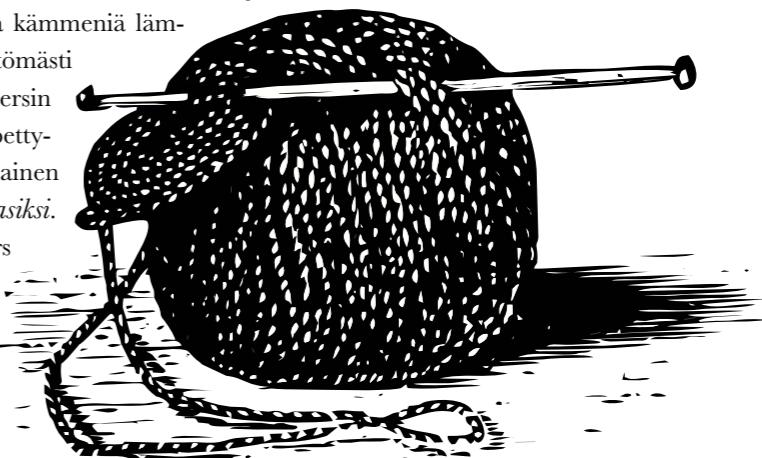
hänet muistetaan muistakin rutiniileikkausten mukaamisista: hänen potilaansa ovat olleet mm. kieli solmussa, herne nenässä, sydän kurkussa, pää kolmantena jalkana ja, vakavimpana kaikista, kyrrä otsassa.

SAADA RUKKASET

Luennoillahan on aina heiluteltu puikkoja, muuallakin kuin kapellimestarikouluissa. Todistetusti jo Turun Akatemian aikaan 1600-luvulla ainakin matematiikan ja jumaluusopin ylioppilasnuorukaiset käyttivät luentojen joutoaikansa sukkien ja kaulahuivien neulomiseen. Innokkaimmat ottivat jopa rukin mukaan yliopistolle, jotta arvokasta lankaa saatettiin kehrättyä reaalialjassa ulkona paimentavien lampaiden villasta. Kylmässä Suomessa, etenkin pikkujääkauden aikana, opiskelijoiden luottotuote oli rukkaspari. Tuohon aikaan lahjaksi annetut lapaset saattoivat jopa pelastaa henkiä, mistä voimme päättää sanonnalla olleen alun perin varsin myötämielin merkitys. Tarina kertoo vielä, että kerran eräs innokas **Anders** (nimi muutettu) pyysi toiveikkaasti erästä opiskelijaa luentojen jälkeen kahville joen varteen. Opiskelija ymmärsi pian Andersin lämpimät ajatukset häntä kohtaan, ja koska hän ei voinut vastata niihin, hän ajateli antaa sen sijaan mieltä ja kämmenijä lämmittävän lahjan. Täysin vilpittömästi annettu lahja muuttui Andersin mielessä kuitenkin suureksi pettymyksiksi, jonka nykysuomalainen ymmärtää abstraktisti *rukkasiksi*. Toivon kuitenkin, että Anders on voinut ns. painaa tämän villaisella.

TEHDÄ HATTUTEMPPU

Kuka oikeastaan on koskaan ajatellut, minkälaisiin päähiineisiin tämä sanonta viittaa? Tekemäni arkeologiset kaivannot osoittavat varsin selvästi, että alun perin hattutemppu on viitannut tekkareiden tupsulakkiin. Olen löytänyt kuivatusta Tammerkoskesta kymmeniä fossiloituneita relikkejä, jotka kertovat tekkareiden varhaisesta levinneisyystä alueellamme. Mitä nämä kivettyneet lakin irvikuvat siten nykyihmiselle kertovat? Laboratoriotutkimuksissa lakeista on löytynyt lukuisten eri alkoholiyuomen pisaramaisia, jopa roiskeenomaisia jäänteitä. Juomien on täytynyt olla erityisen vahvoja, sillä muuten ne eivät olisi säilyneet näin hämmästyttävän hyvin. Asiakirjatodisteiden ja lakkilöydosten valossa olenkin melko varma, että "hattutemppu" on pitänyt sisälään kaikenlaista uhkarohkeaa: jaloviinapongia, pellehypypää Tammerkoskeen sekä frisbeegolfia lakkia heittäen. Suoritettavia tehtäviä on ollut todennäköisesti kolme, ja ne on tehty tupsulakki päässä. Tästä on säilynyt nykypolviin asti merkitys 'tehdä kolme maalia samassa pelissä' – siis teekkarin suorittama kolmen vaiheen tehtäväraata. ×

SALAKIRJOITUSTA VAI SELVÄÄ SUOMEA?

TEKSTI: MAIJU MANNINEN KUVAT: PASI RYHÄNEN JA KEIJO KUUSISTO

Pikakirjoitus on aikojen saatossa muuttunut yhteiskunnallisesti tärkeästä taidosta ja opetussuunnitelman pakollisesta sisällöstään pienestä joukosta harrastukseksi.

Jos luennoilla istuessa turhauttaa, että opettajan sanat ehtivät livataa mielestä ennen niiden tallentamista kynällä paperille, voi pikakirjoitus olla ratkaisu. Pikakirjoitus eli stenografia on tavallista kirjoitusta nopeammaksi tarkoitettu kirjoitusjärjestelmä, joka perustuu yksinkertaistettuihin kirjainmerkkeihin ja lyhenteiden käyttämiseen. Pikakirjoittamalla voi saada ylös sanasta sanaan tavallista tai jopa hyvin nopeaa puhetta.

Pikakirjoitus sopii niille, jotka kirjoittavat runsaasti kynällä. Esimerkiksi useissa maissa pikakirjoituksella laaditaan pöytäkirjoja parlamenttien tai oikeusistuinten kokouksissa. Myös Suomessa eduskunnan istunnoissa on alun alkuaan kirjoitettu kaikki ääneen käytävä keskustelu ylös pikakirjoitussella. Pikakirjoitusta ei kuitenkaan ole vuosia enää ollut pakollinen pöytäkirjasihteerille.

Pikakirjoituksen kultakautta olivat 1940–1970-luvut. Tuolloin pikakirjoitusta myös opettiin kauppaoppilaitoksissa sekä oppikouluissa, mutta 1970–1980-lukujen peruskouluja keskiasteen uudistuksissa se jäi pois opetussuunnitelmista, joten opetuksen

määriä väheni merkittävästi ja pikkuhiljaa loppui tyystin.

Edelleen kuitenkin julkaisaan pikakirjoituslehteä ja järjestääneen nopeus- ja monikielikilpailuja maailmanmestaruustasolla. Opetusta järjestettiin pitkään Helsingin työväenopistolla, mutta tällä hetkellä ainoin oppimuoto on itseopiskelumateriaali verkossa.

Vaikka eri kielten pikakirjoituksissa käytetään samoja merkkejä ja kirjoitustapoja, on niiden käytönmääritely eri kielissä kunkin kielen ominaisuuksien mukaan. Suomalainen pikakirjoitus kehitettiin ennen kaikkea valtiopäivien tarpeisiin. Nykyisin käytössä oleva merkistö on Lars Neovius-Nevanlinnan 1870-luvulla

laatima.

Kirjoittaessa merkit asettuvat eri korkeustasoille, ja merkkien taso suhteessa edeltäviin ja jälkeisiin sekä merkin itsensä korkeus määrittää äänitymistä. Isoja alkukirjaimia ei käytetä, ja piste osoitetaan vaakasuoralla lyhyellä viivalla. Tavallisesti koko sana kirjoitetaan nostamatta kynää paperista.

Vokaalien kirjoitusta pyritään vältämään. Konsonanteille on omat merkkinsä ja niiden kirjoitustapa määritää, mikä vokaali sen jälkeen lausutaan: Perustapauksessa merkin jälkeen luetaan a, vahvennettua konsonanttia seuraa aa, korotettua i, laskettua u, levensettyä o tai ö ja niin edelleen. Vokaalisointua ei noudateta, vaan mahdollinen ääkkönen tuodaan →

KUVA: PASI RYHÄNEN CC BY-SA 3.0

ESIMERKKI SANOJEN MUODOSTUMISESTA.

MUU = M ALENNETTUNA, SUO = SO ALENNETTUNA, E:N JÄLKEEN SEURAAVA KONSONANTIMERKKI ON HIUKAN KAUEMPANA, IE:N JÄLKEEN SELVÄSTI KAUEMPANA, JA I:N JÄLKEEN SEURAAVAA MERKKIÄ NOSTETAAN. PIKAKIRJOITUS-SANA ON MERKITTY VAKIINTUNEELLA LYHENTEELLÄ.

kerran esiiin sanan alussa, ja tämän jälkeen kirjoitusta jatketaan takavokaaleilla. Kieltä osava ymmärtää lukies-saan tulkita takavokaalit etuvokaaleiksi myös sanan jälkiosassa. Jos sekaantu-misen vaaraa ei ole, saatetaan koko sana kirjoittaa takavokaaleja käytäen.

Nykyään pikakirjoitus on Suomessa lähinnä harrastus. Omatoimi-harrastajien määriä on vaikea arvioida, mutta yhdistykseen kuuluu noin sata henkilöä.

"Harrastuksena pikis on sellainen, ettei koskaan ole valmis. Kestää puolesta vuodesta kahteen vuotta, että oppii perusteet ja lyhennysäännöt", kertoo pikakirjoituksen harrastaja ja Pikakirjoituslehden päätoimittaja Keijo Kuusisto.

Lyhenteitä on lyhenneluetossa 7000, mutta luetteloon laajuutta rajoittivat painokustannukset. Luonoksessa lyhenteitä oli noin 15000, ja uusia lyhenteitä voi kehittää tietyin rajoiksin. Pakkolyhenteitä eli siigeleitä, jotka ovat vakiintuneita yhden merkin mittaisia lyhenteitä, on nykyisellään kuutisenkymmentä.

"Jos on kohtuullisen ahkera, alle vuodessa taidosta saa muutakin hyötyä kuin hyvän salakirjoituskeinon. Kahden vuoden jälkeen useimmat kirjoittavat pikakirjoitusta nopeammin kuin tavanomaista käskirjoitusta",

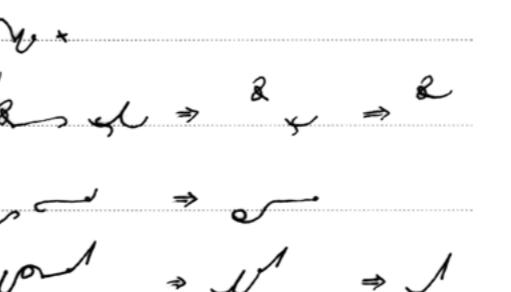
Kuusisto sanoo.

"Kirjoittamisen lisäksi voi ja pitää harjoitella nopeutta ja lukemista. Nopeustreeniä tarvitaan, jotta oppii kuuntelemaan sanelua samalla kaivaen selkäytimestä lyhenteet ja lyhennystavat sekä piirtäen ne paperille. Luke-misen harjoittelua on tärkeää siksi, että käsiala deformatuu nopeuden myötä, ja huonompaakin käsialaa pitää osata lukea."

Suurempiin kirjoitusnopeuksiin pyrittäessä on opeteltava sanojen lyhentämistä. Yksinkertaisimillaan se tarkoittaa esimerkiksi sijapääitteiden kirjoittamatta jättämistä silloin, kun merkitys on asiayhteydestä selvä. Myös sanan vartalosta voidaan jättää ääniteitä pois.

Perusjärjestelmällä on mahdollista kirjoittaa noin sata tavua eli nelisenkymmentä sanaa minuutissa. Normaaliiin puhenopeuteen, 200–300 tavua minuutissa, pääsemiseen vaatii hyvä lyhentämisen osaamista ja harjoittelua. Suomessa nopeimmat pikakirjoittajat ovat päässeet yli viiteensataan tavoon minuutissa. ×

LÄHTEET: KEIJO KUUSISTON
HAASTATTELU SEKÄ
WIKIPEDIAN KATTAVA ARTIKKELI
PIKAKIRJOITUKSESTA OSOITTEESSA
[HTTPS://FI.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/SUOMENKIELINEN_PIKAKIRJOITUS_\(LUETTU\)](https://fi.wikipedia.org/wiki/Suomenkielinen_pikakirjoitus_(luettu))
24.10.2017)

KUVA: KEIJO KUUSISTO

PIKAKIRJOITUksella ILMAUKSET KOPULA RY, TAMPEREEN YLIOPISTO, SUOMEN KIELI SEKÄ OPISKELIJA SEKÄ MAHDOLLISET, NUOLILLA EROTETUT LYHENNETYT KIRJOITUSTAVAT NIILLE.

FUKSIT VUOSIMALLIA 2017

TEKSTI: KERTTU MATTILA

Viime keväänä Tampereen yliopistoon haki opiskelemaan enemmän opiskelijoita kuin edellisenä vuonna, mutta tämä ei näkynyt suomen kielen hakijoissa, joita oli joidenkin mielestä hämmennävänkin vähän. Voi olla kyse jostain ratkaisemattomasta mysteeristä tai vain normalista vuosien välisestä vaihtelusta. Vuosi 2017 sattui joka tapauksessa olemaan se, kun hakijamäärät laskivat edellisestä vuodesta noin 21% (mikä ei hakijamäärän yleisen pienuuden vuoksi kuulostaisi edes kovin suurelta, jos ilmoittaisi, kuinka monta hakijaa tämä prosenttiluku tarkoittaa). Meidän ei kuitenkaan kannata jäädä suremaan hakijoiden vähyyttä, sillä tänäkin vuonna Tampereen yliopisto ja Kopula saivat sopivan määrän uusia mahtavia fennistejä. Kaksi heistä esitetyt tässä jutussa.

Tänä vuonna valittiin opiskelijoita yhteensä 38. Tämä mysteerisen suuri mutta toki myös mukavan iso määrä fukseja on herättänyt kysymyksiä. Toisin kuin hakijoiden suhteen, on tähän olemassa looginen selitys. Sisään pääseistä 28 valittiin yhteishaun, kolme siirtohaun ja seitsemän maisterihaun kautta. Yhteishaun aloituspaikkoja oli 26, mutta ”tänä vuonna ensimmäistä kertaa yhteishaussa oli yhtenä valintajonona avoimen yliopiston opintojen perusteella hakevat. Tätä kautta voidaan valita 0–3 opiskelijaa. Eli 26 opiskelijaa valittiin valintakoepisteillä tai yhteispisteillä, ja lisäksi tuli valituksi 2 opiskelijaa avoimen yliopiston opintojen perusteella”, kertoo opintokoordinaattori Maija Ohvo.

FUKSEILLE ESITETYT KYSYMYKSET:

1. Miksi hait opiskelemaan suomen kieltä?
2. Onko opiskelujen alku vastannut odotuksiasi? Miltä opiskelut, yhteisö ja/tai tapahtumat ovat tuntuneet?
3. Mikä on parasta suomen kielessä?
4. Kerro jokin asia itsestäsi.

EMMI

1 Hain lukemaan suomen kieltä vähän extempore-meiningillä, eli alkuperäinen tarkoitus ei ollut hakea humanistiksi. Tänne kuitenkin pääsin, enkä vaihtais mihinkään! Suomen kieli ja kirjoittaminen ovat kuitenkin aina olleet lähellä mun sydäntä, ja siksi tää ala tuntuu niin oikeelta. On ihan parasta kuunnella opettajan selityksiä pilkunkäytöstä, ehkä opetella itsekin niitä käyttämään joskus. Niinku melkein kaikkia, myös mua kiinnostaa opettajan virka, mutta lisäksi käantäjän hommat.

2 Alkuun tuntu vähän oudolta opiskella välivuoden jälkeen ja kaikki tuntu uudelta. Utta asiaa tuli, ja tulee yhä, mutta vähitellen sen tärkeän oppii suodattamaan lävitse. Parasta oli kuitenkin päästää tutustumaan samankaltaisiin ihmisiin, joita kiinnostaa yhdysanavirheet ja joille pystyy avautumaan niistä. Kopulan yhteisö on aivan mahtavaa, olo oli tosi tervetullut ekoista päävakaheista lähtien. Tuutoreille kans iso kiitos siitä, että autoitte ohjeistamaan hukassa olevia fukseja hyvinkin yksinkertaisissaasioissa. Tapahtumat ovat olleet mielenkiintoisia, mukavaa kun löytyy laidasta laitaan eikä tarvitse yksin käydä niissä. Pakko sanoa et Happrot oli kyl kokemuksen arvoinen!

3 Parasta, mutta samaan aikaan inhottavinta, ovat kielioppiasiat ja -virheet. Vastaus sekä opiskeluun että itse kieleen liittyen.

4 Olin ensimmäistä kertaa junassa vasta 18-vuotiaana, mutta oon matkustanu lentokoneessa 1-vuotiaasta asti. Mää puhun oulun murretta, toisena kielenä thaita ja kuutta eri kieltä yhteensä.

TILDA

1 Hain opiskelemaan suomen kieltä, sillä yksinkertaisesti rakastan tätä kieltä ja on mielenkiintoista perehtyä siihen syvemmin. Olen myös aina pitänyt sekä lukemisesta että kirjoittamisesta.

2 Opiskelujen alku on aika lailla vastannut odotuksia. Kaikki on ollut uutta ja mielenkiintoista, ja on ollut ihanaa aloittaa opiskelaelämä sekä tutustua uusiin ihmisiin.

3 Parasta on mielestäni moni asia, mutta kivoimpia ovat sen kauniisti eteenpäin soljuva rytmi sekä pehmeältä kuulostava vokaalisoINTU. Yksi lempisanoistani on pöllämystyny.

4 Rakastan syksyä ja miltei kaikkea kookosta sisältävää. En voi kuolla ennen kuin olen päässyt Coldplayn keikalle. ×

KUVIA KOPULAN 50-VUOTISJUHLILTA

BÄNDIESITTELÝ: ALARAAJAT AVOIMINA!

TEKSTI: HANNA HIETIKKO JA ANNA WECKSTRÖM KUVAT: TUOMAKSEN ALBUMI

Alaraajat on nelihenkinen bändi, joka nimensä mukaan ihannoi jalkoja. Yhtye sai alkunsa 7. vuoden suomen opiskelijan Tuomas Hoffréniun unessa saamasta ilmestyksestä.

MIKÄ ON BÄNDIN NIMEN TARINA? MITÄ LUOKITTELETTE ALARAJOIHIN KUULUVIKSI?

- Nämä unta, että minulla oli bändi nimeltä Alaraajat ja sillä hittibiisi "Jalka". Idea oli niin villi, että se oli pakko toteuttaa. Unessa oli myös kappale nimeltä "Reisi", mutta se on vasta tulossa, Tuomas kertoo.

- Alaraajoihin kuuluu kaikki vyötäröstä alaspäin. Olemme sukia vastaan.

VAIKUTTAAKO ALARAAJAKÄSYKSENNE MUOTOUTUMISEEN SE, ETTÄ BÄNDINNE JÄSENET OVAT MIEHÄI?

- Varmaa joo.

MIKSI BIISIT KERTOVAT JUURI ALARAJOISTA? ONKO TEILLÄ JALKAFETISSI? MITÄ MUUT ALARAJOIHIN LIITTYVÄT KLAASSIKOT, KUTEN "LEVOTTOMAT JALAT" JA "LAKATUT VARPAANKYNNET" TEILLE MERKITSEVÄT?

- Biisimme implisiittisellä tekijällä ehkä voi olla fetissejä ja erivärisiä jauhoja pusseissaan, Tuomas kuvilee ja nauhaataa kolkosti.

- Nuo jalkahitit ovat tuottaneet inspiraatiota ja sanaleikkejä on virinnyt. Olisi hauska tehdä niistä coveita, mutta päätimme kuitenkin tehdä mieluummin omia biisejä.

MITEN LUOKITTELISITTE BÄNDINNE TYYLIN? MILLAISIA MUSIKKILISIA ESIKUVIA ALARAJOILLA ON?

- Emme sido itseämme mihinkään tiettyyn genreen. Alkuajatus oli tehdä punkkia, mutta toinen biisi olikin jo doom-metallia ja uusimmat biisimme aika psykedeelistä.

- Eetulle Green Day on iso juttu, mutta metallipuolella hiihdellään kaikki.

TUTUSTUIMME PELKÄSTÄÄN SANOITUKSIINNE, SILLÄ EMME PÄSSEET KUUNTELEMAAN MUSIKKIANNE MISTÄÄN. KUKA ON SANOITTAJAMESTARINNE? ENTÄ PÄÄSÄVELTÄÄ?

- Olen päävästustussa sanoituksista ja Eetu säveltämisestä. Myös Lasse säveltää.

MISSÄ TEIDÄN MUSIKKIANNE VOI KUUNNELLA? MILLOIN TEILLÄ ON KEIKKOJA TULOSSA?

- Kaksi bändin jäsentä asuu Helsingissä, mikä hieman hankaloittaa keikkailua.

MIKÄ ON OMA SUOSIKKIKAPPALEESI ALARAJOJEN TUOTANNOSTA? MIKSI JUURI SE?

- Grillibileet on oma suosikkini, vaikka se ei varsinaisesti kerrokaan alaraajoista. Kyllä siinä kuitenkin jalka mainitaan...

- Biisin idea oli niin hyvä, ettei sitä voinut jättää käyttämättä. Alaraajoihin liittyviä aiheita kun ei ole loputtomia.

MILLOIN JULKAISETTE LISÄÄ MUSIKKIA JA MILLAISTA? MIHIN SUUNTAAN BÄNDI ON MENOSSA?

- Lähdetään vasemmalle – ja kaikkiin suuntiin.

- Musiikkia äänitetään ehkä tämän syksyn aikana, mutta ei vielä tiedetä mihin sitä laitetaan. Vetäkää jalkaan -EP pitää laittaa Spotifyihin mut ei sit laittettuaan.

- Kaikki kopiot (30) kuitenkin myytiin Pirkkalan seurakunnan kesätapahtumassa.

PITÄÄKÖ SÄÄRET SHEIVATA?

- EI! Tuomas karjahtaa ja vilauttaa äkkiä omaa karvaista jalkaansa vi(e)nosti hymyillen. x

JALKAVAIMO

Minulla on unelma
löytää jostain kunnon justina
Minulla on ongelma
on puupää ilman pirttihirmua

Sukkahousut ja kumisaappaat
sukkanauhat ja simmarit
Konkkakokka ja harvat hampaat
savesta muovattu jalkavaimo

Unelma on murskana
justiina harrastaa käspalloa
Ainoa käteen sopiva
asia on kumminkin jalkojen puolella

Sukkahousut ja kumisaappaat
sukkanauhat ja simmarit
Konkkakokka ja harvat hampaat
savesta muovattu jalkavaimo

SIMO-SILSA

Yhden kerran, hetken verran
haistoin jalkaa naapur'herran
Kyyneleet silmiin ja yrjö suuhun
On vieraas saapunut ovensuuhun!

Hammaseikon kamu
Kuoleman haju!
Silsa!
Silsa!

Simo on läsnä
kun hän rakastaa
Mikä laulaen menee
se itkien tulee

Hammaseikon kamu
Kuoleman haju!
Silsa!
Silsa!

KALEVAUVA.FI KERÄÄ NYKYAJAN KANSANPERINNETTÄ

TEKSTI JA KUVAT: HANNA HIETIKKO

Kansalliseepoksemme Kalevala näkyy kaikkialla kulttuurissamme. Yksi sen uusista ilmenemismuodoista on Kalevauva.fi-yhtye.

Kalevauva.fi yhtye perustettiin keväällä 2016, kun Kimmo Numminen sai villin idean.

- Kimmo kysyi minulta tekstiviestillä, että laulettaisiinko vauva.fi-palstan keskusteluja, kokoonpanon toinen osapuoli Aapo Niininen kertoo.

Yhteys Kalevalaan oli olemassa heti, sillä miehet ymmärsivät keskustelupalstan sisältävän ikään kuin nykykaista kansanperinnettä.

- Ehdotin sitten nimeksi Kalevauva.fi. Yhtye vaati noin viisi

minuuttia brainstormusta ja sitten se oli valmis.

Niininen ja Numminen ilmoittautuivat Kaustisen kansanmusiikki-juhlille esiintyjiksi ja siten oli ensimmäinen keikka tiedossa. Kaikkaan Kalevauva.fi teki viime vuonna parisenkymmentä keikkaa ja tänä vuonnaakin on tehty jo kymmenisen.

- Olemme esiintyneet yleisölle, firmojen tilaisuuksissa ja muissa yksityistilaisuuksissa. Kyselyjä on oikeastaan koko ajan, Numminen kertoo.

KAIKKIALE ULOTTUVA KALEVALA

Kalevala oli miehille entuudestaan tuttu jo koulunpenkiltä, mutta Kalevauva.fi-projekti on tehnyt siitä entistä tutumman.

- Osittain tietoisuus Kalevalasta on tullut jo äidinmaidossa, mutta olen oppinut siitä lisää. Huomasin, että oma nimenikin on peräisin Kalevalasta, Kimmo naurahtaa.

- Yhtymäkohtia Kalevalan tarinoihin on biiseissämme useita. Esimerkiksi Vauva.fi-palstan vihainen nettipirjoittelija muistuttaa huomattavasti suohonlauantaa. "Kuorsava kissa"-kappaleessa väitellään kissanhoidosta oikein toisissaan.

Yhteisiä aiheita ovat myös esimerkiksi mustasukkaisuus tai pieleen menneet treffit. Jälkimmäisistä kertoo Kalevauva.fi:n kappale "Tinder Horror Story", jossa käydään läpi useampikin kuin yksi "kauhutarina". Siskon ja veljen kohtaaminen Tinderissä on

kuin Kullervon tarinasta, vaikka loppu jääkin biisissä avoimeksi.

- Toisin kuin Lönnrot, me emme kuitenkaan editoi tekstejä vaan käytämme vain suoria lainauksia, Kimmo lisää.

Kiusausta kommentoida, trolata tai aloittaa mieleinen keskustelu hyvän biisin toivossa ei ole ollut.

- Korkeintaan silloin, kun tekijänoikeuksista tai meistä kirjoitellaan perättömiä, tekisi mieli oikaista, Aapo toteaa.

- Ainakin sen sitkeän väärinkäsityksen, että olisin M. A. Numminen poika. En ole tietääkseni sukua!, Kimmo kiistää.

Tekijänoikeuksien kanssa yhteyällä ei ole ongelmaa: tekstien käyttöön on nimittää palstan lupa. Lisäksi Kalevauva.fi:llä on yhteistyösopimus Vauva-lehden kanssa. Puolet kappaleiden tekijänoikeustuloista menee hyväntekeväisyteen.

KALEVALAN LUMO EI LOPU

Kalevala on tunnetusti innoittanut useita taiteilijoita ilmestymisestään saakka eli jo toista sataa vuotta. Kunianhimoa on mukana tässäkin projektissa.

- Biisien tekoon käytetään paljon aikaa, etenkin säveltämiseen, Aapo kertoo.

- On tärkeää luoda musiikki juuri kyseistä tekstiä varten. Toisinaan kappale syntyy nopeasti, joskus kestää. Sanoisin kuitenkin, että →

kappale on 50% sanoitusta ja 50% sävellystä.

- Olemme kumpikin tehneet musiikkia omilla tahoillamme useita vuosia, ja emme todellakaan halua tehdä huonoa musiikkia! Oli biisi tilattu tai ei, kunnon kappaleita halutaan tehdä, Kimmo lisää.

Kaikkein inspiroivimpia

aiheita Vauva.fi:n keskustelupalstalla ovat ihmishuoneet ja ihmisten miehipiteet. Seuraavaksi kutkuttaisi tehdä kappale salapolii-teemasta.

- Minusta erittäin kiinnostava keskustelu on ollut esimerkiksi sellainen, jossa kerrotaan tyynyn alta löytynestä kaulakorusta. Kommenteissa sitten pohditaan, onko se todella lahja

mieheltä, löytyykö mieheltä korusta kuitta tai onko miehen jollakulla naissuolisella Instagram-kaverilla kyseistä korua, Aapo kertoo.

- Yleensäkin keskusteluissa kiehtoo niiden samaisittuvuus ja kirjoitustapa. Ne ovat elämänmukainen läpileikkaus suomalaisen arjesta, Kimmo täydentää. ×

ONNISTUNUT OPEN MIC

— TEKSTI JA KUVAT: LINDA MÄKINEN

Tamlyn järjestöviikko huipentui sunnuntaina 1.10.2017 Kopula ry:n Open mic -iltaan. Tuolloin pieni joukko opiskelijoita suuntasi Tammelaan Bar Piilon hämyiseen takahuoneeseen. Huoneen pöydille oli aseteltu läjäpäin runokirjoja, vitsikokoelmia ja humorikirjallisuutta inspiration tuojiksi, ja tilan keskellä nökötti mikrofoni rohkeita esiintyjiä kutsuen. Kaikkiaan illanviettoon osallistui yksitoista henkeä, joista kuusi oli Kopulan edustajia. Vaikka tapahtuma oli pienimuotoinen, tunnelma säilyi lämpimänä: esiintyjät valtasivat estradin vuorotellen, yleisö kuunteli tarkaavaisena, ja sopivan tauon tullen osallistujat nauttivat Bar Piilon juomatarronnasta.

Ensimmäisenä mikrofoniin tarttui tapahtuman järjestääja ja Kopula ry:n puheenjohtaja Maiju Manninen. Hän luki meille muutaman vuoden takaisia runojaan. Maijun rohkeus vakuutti kaikki paikallaolijat, sillä runot olivat henkilökohtaisia ja käsittelevät vaikeitakin aiheita. Kun Maiju oli päättänyt esityksensä, kävimme runojen innoittamana lyhyttä keskustelua. Miten runojen avulla voi käsitellä tunteita? Kuinka hankalaa on pukea sanoiksi se, mitä kokee? Millaista on lukea yksityisiä runoja muille? Maijun mukaan runojen lausuminen helpottuu, jos yleisössä on tuntemattomia ihmisiä, koska heillä ei ole ennakkokäskyksiä runojen tekijästä. Raskaista ajatuksista kirjoittaminen voi Maijun mielestä olla myös terapeutti, sillä kirjoitusprosessissa mietteet siirretään mielestä paperille, ja lausuttaessa ne kulkevat paperilta eteenpäin muiden kuultavaksi.

Kotikutoisia runoja uskaltautui lukemaan myös Jenna Kallio, mutta hän tulkiti hengentuotteitaan pilke silmäkulmassa. Jennan runot käsittelevät teini-iän ihastusta ja sydänsurua, joihin kaikki illan osallistujat saattoivat samaistua. Jenna viihdytti meitä myös lukaisemalla katkelmia 1960-luvun käytösoppaasta. Ohjeissa esimerkiksi muisutettiin, kuinka jäätelön tai herkkujen syöminen kadulla julkisesti on aikuisilta täysin sopimatonta käytöstä. Ei taida

montaakaan kopulalaista löytyä, joka ei olisi rikkonut täitä sääntöä vastaan esimerkiksi fuksiasissa, kaupunkisuunnistuksessa tai vapun vietossa.

Huumorilinjalla jatkoi vieraileva tähti Aaro Immonen, joka esitti meille itse laitimiaan palindromeja. Hän oli jakanut palindromit kolmeen luokkaan: absurdin hauskoihin, ajankohtaisia aiheita sivuaviin sekä runollisempiaan. Vaikka taiteilija itse hieman apikoi, toimisivatko palindromit ääneen luettuina, yleisö kävi kuumana niihin. Aaro esitti kunkin palindromin alivaltiosihteerimäisesti kaksi kertaa, jotta niiden luettavuus etu- ja takaperin tulisi paremmi ilmi. Aaro vihjasi, että palindromeja kehittelemällä →

HANNA
HIETIKKO

AARO IMMONEN

MAIJU
MANNINEN

tylsätkin luennot saa kulumaan nopeasti, joten tässäpä idea kaikille kanssafennisteille!

Saimme kuulla illan aikana myös musiikkia, kun Hanna Hietikko lauloi ja säestyi akustisella kitaralla Kalevauva.fi:n kappaleen "Jyväskylä". Kappaleessa esiintynyt termi "huuhha-humanismi" oli Hannan mukaan hänen sydäntään lähellä, ja naurusta päätellen yleisössä istuvat opiskelijakollegat tunsivat samoin. Myöhempin Hanna tulkitsi vielä loistavasti Paperi T:n runoja. Illan toinen musiikkiesitys oli Jennan ja allekirjoittaneen yhdessä laulama Eino Leinon runo "Lapin kesä". Laulun sulosävelistä kunnia kuului yksin Jennalle, sillä toinen esiintyjä oli flunssan myötä hukkannut äänensä ja hukkasi lopulta melodiankin. Hänen varsinaisen ohjelmanumeronsa oli Arthur Conan Doylen kertomus "Kuinka Watson oppi niksin" (1923), joka toi iltaan ripauksen tarinallisuutta.

Kaiken kaikkiaan Open mic -illassa vaikutti jääneen osallistujille hyvä mieli. Vastaavalle illanvietolle voisi olla tilausta jatkossakin, sillä jälkikäteen useampi kopulalainen kyseli, kuinka ilta sujui. Moni kertoii olleensa kiinnostunut tapahtumasta, vaikkei tällä kertaa päässytkään paikalle. Tässä olisi myös oiva tilaisuus vahvistaa yhteistyötä muiden ainejärjestöjen kanssa, sillä tapahtumassa yhdistiyvät muun muassa kirjallisuus, puheviestintä ja vuorovaikutteluus – aihepiirit, jotka kiehtovat varmasti muitakin kuin suomen kielen opiskelijoita. x

RUNOJA, VITSEJÄ JA AFORISMEJA

Herra Luupää pitää talvesta,
Jalaksen kengistä ja siitä,
kun puistossa
ei ketään muuta

Herra Luupää soittaa puhelun
soittaa,
että voisitko olla
vähän hiljempaa

Sitruuna on hapan,
halla napakka, topakka
Toppatakin taskussa tupakka

Jänöjussi istahtaa
maailman meno seuraamaan

lumi loistaa
tähdet loistaa,
hän toistaa

Kissa sivalsi viipaleen
ei aikaakaan,
kun kaistaleen
PrimaCat tuhoutui
ennen kuin syyllisen nimeä
kukaan lausui

Pahin asia?
Pakenen hiekkaa,
imelää loputtomuutta, johon voi vain upota.
Kuin maalaus vaikuttavasta meduusasta, jonka
pääle joku on oksentanut.
Musta paratiisi,
jota kukaan ei ansaitse,
jonne kaikki haluavat.
Haluaisin yllättyä lonkeroisesta saaresta,
jäisestä levästä,
joka kohisee aivoni tyhjiksi,
eristävästä syvänteestä,
joka aaltoilee kuin loputon koralli.
Ehkä etsin saastuneita valaita,
odotin elävää muovisaarta.
Löydän suolaista jätettä ja tuhoutuneita kiviä,
joita kukaan ei kuule.
Pelkään enemmän värikästä muttaa kuin kadonnutta
tyhjää sotaa.
Olen pimeä, kylmennyt laiva,
joka huojuu rauhallisen maailmanvalloituksen kyy-
dissä.
Limainen myrsky pelasta minut.

Kepa

Romantiikkaa punaisilla ruusuilla
romantiikkaa hämyisillä kujilla
Missä se on,
kun kompastun ruojaan?
Romantiikkaa punaisilla ruusuilla
romantiikkaa hämyisillä kujilla
Missä se on?
olen valmis
Missä se on,
kun tässä se ei ole?
Romantiikkaa ruusukujilla
romantiikkaa jossakin muualla

Kukat puhkeavat kukkaan
Meneekö elämäni hukkaan
Jos aina kusen sukkaan?
Kuiskaan sulle tukkaan
Onko paidassani nukkaa?
Jotain mieleeni pukkaa
Ei kannata lukea Mukkaa.
nimim. pipari

Kuudes päivä porottava
vesi tiukilla
voiko kellään olla näin?
Me vain

me

Aforismeja(ko?)

Onnellisuus on kuin näkymätön karva korvassa, joka kutittaa vasta kun se on nypitty pois.
Elämä on väljähänty tuoppi olutta olohuoneen pöydällä, kun kaikki lasinaluset ovat hävinneet.

Tyytyväisyys on tietää, että aina tulee seuraava bussi.

Pimeäkin mökkiteie vie lopulta huussiin.

Elämäsi merkittävimmät matkat ovat jääräapille, vessaan ja sängyn nukkumaan.

Rakaus on kuin kahden hengen vessa – rehellinen, joskus haiseva ja sen tukokset kannattaa korjata.

Ystävyyss on kuivattu karpalo elämän Elovena-välipalakeksissä.

Normaalilta suoralla ei kukaan pysy pystyssä.

Palautin kirjastoon kirjoja,
yhdestä luki
"Elämää"

Suomi 100
Koivikossa suhisee
Hietikossa kihisee
Kaislikossa ulisee
Kuusikossa örisee
Männikössä kolisee
Lepikössä lätisee
Pensaiossa ropisee
Aalokossa pörisee
Suomi ou jee!
nimim. pöhisee

Kaksin kantaa tullessaan
yksin vie mennessään
Elämän tie kun kaareutuu
sammalpetti painuu
Elämän tie, minne jumala tuo
sieltä vie, kun sielu suo
Kaipaavat niityt, joilla kulki,
huoka tyhjänä huone isännän
Vaan nuput aukeavat vielä
ja ikkunasta katsoo kasvo uus

Kaunis kukka keltainen,
milloin avaudut,
milloin nään sut?

Mitä nimitystä Aamulehti käyttää
naispulolistä lentopaloilijoista?
Ei mitään. Ei mainita ollenkaan. Niitä
ei ole!

Miksi sanotaan naista, joka urheilee?
Naisurheilijaksi.
nimim. Naispelimies

Tipahtaa yksitellen
pisarat, lehdet
hiljaa huokaa
metsät, ihmiset
Syykii ja sykähtelee
elämän ympyrä
missä voi sen jäsen
levätä?

Tavallisesta nyrähtänyt
Kevyesti syrjäytynyt
Liiallisesta kahvin kulutuksesta
päihptynyt
Rappukäytävässä eristäytynyt
Synnyystalkoissa synnytti
ajatuksen
Jota ei kertonut kellekään.
nimim. suomi100-pörrömirri

Rekkamies,
rekkamies
Rekkamies tietää
mikä kirja on paras,
kuinka rakas on rakas
Ja kun riippakoivu ulisee ja rutisee
hän tietää -
"Minä kiidän ohitse"

viisi kuusi seitsemän
hyppäävän syvyyksiin
kahdeksan
jäään kii
yhdeksän
irti irti irti
kymmenen
saat mut silti

Mä vain nään
kun tuuli leikkii
Mä vain kuulen
kun se lyö oksiin

pelästyn
kun se mut kohtaa
mut se hohtaa
mi lyö hiljempaa
Helmi Koivumäki

Pakkanen haukkaa hampaallansa,
nipistelee, kivistelee

termarin kannen alta
höyry kumpuilee

SYRJÄYTYPINEN KIINNOSTAA

Hiljattain Jyväskylän yliopisto aloitti opintokokonaisuuden Syrjäytymisopinnot, mikä herätti voimakkaita reaktioita puolesta ja vastaan. Lingvistien salaisissa pääreissä heräsi kuitenkin suuri tunnereaktio jostaan vastustamisen ja puolustamisen välistä. Asiaa pohdittiin lingvistien neljännesvuosittaisessa salakokouksessa, jossa asiantuntijat saivat esittää omia näkemyksiään maailmasta ja syrjäytymisestä.

Jyväskylässäkin vaikuttanut filosofian tohtori Pietari Suurula oli tuottunut Jyväskylän latteasta näkökulmasta. "Olen kyllä sitä mieltä, että hienoa Jyväskylältä ottaa syrjäytyminen vähän eri valoon, mutta eihän tämä kuitenkaan ole kovin valistavaa ja monipuolista siinä mielessä, että syrjäytymisen merkitykset otetaan vakiintuneina ja kyseenalaistamatonina vastaan! Toisaalta tämä taitaa olla tyypillistä jyväskyläläistä toimintaa", Suurula kertoo ahdistunut ilme kasvoillaan.

Suurula on yhdessä tutki-jakollegansa kanssa tarkastellut syrjäytymisen-käsitteeseen liitettäviä merkityksiä. Käsitteeseen liitetään Suurulan mukaan lähes kaikkea negatiiviseksi leimattua käytöstä maan ja taivaan välistä: "Syrjäytynyt voi olla päähteiden suurkuluttaja, mielenterveyden häiriöstä kärsivä, sosi-alaisesti eristäytynyt ja usein työton tai

työelämässä heikosti pärjäävä henkilö. Nykyään nuoret puhuvat, että syrjäytään kotona tai porukassa. Yleensä sillä viitataan vain eristäytyneseen käytökseen."

Mikä sitten on syrjäytymisen määritelmä? Suurula korostaa, että käsite pakenee määritelmää, sillä siihen liitetään jatkuvasti uusia merkityksiä. Nyky-yhteiskunnassa syrjäytyminen on niin suuri tabu, että lähes kaikki ei-toivottuna pidetty käytös nipputetaan sen alle tai liitetään siihen jotenkin. Syrjäytymiseen liitetään yleensä kuva tahdottomuudesta, heikkoudesta ja passiivisuudesta, ja näiden ominaisuuksien takia syrjäytynneen henkilön ajatellaan joutuneen huonoille teille.

Eräs anonymina pysyttelevä lingvisti haluaa yhtyä Suurulan ajatuksiin ja lisää, että julkisessa keskustelussa syrjäytymistä käsittelään melkein pahimpana asianaa, mitä ihmiselle voi tapahtua: "Syrjäytymisen puhutaan kuin se olisi kamalin ihmiskohtalo Suomessa. Ajatellaan, että ihmiset (yleensä nuoret miehet) vain lipuvat avuttomina ja passiivisina syrjäytymisen satamaan. Syrjätyneet ovat median antaman kuvan mukaan tahdoton luokka ihmisiä, jotka eivät osaa osallistua mihinkään yhteiskunnan toimintaan, alkoholisoituvat, haisevat, eivät avoindu, pelaavat räiskintäpelejä kotona bongi polvien välissä

SUOMI-ILMIÖN
KOLUMNISTI MULAN
KALKKUNEN TARJOA
NÄKÖKULMAN
SYRJÄYTYPINEESEN

laiskasti heilahdellen ja menevät ulos vain ostakseen huumeita ja halpaa keskikaljaa eivätkö matkalla moikkaa naapureitaan."

Tunteet ovat pinnassa tässä vaiheessa lingvistien salakokousta. Koetaan maailmantuskaa, surua ja vääryyttä. Eräs tohtori Kyllikki Särvälä päättää ottaa kantaa asiaan pysytelyään hiljaa lähes koko kokoonumisen ajan: "Kontrollointia tämä on. Stigmatisointia ja lokerointia. Kun ei edes oikeastaan pysähdytä pohtimaan, mitä termi tarkoittaa, vaan leimataan joku syrjäytyneeksi ja voidaan myöhällä, että siinä henkilössä kiteytyy eräänlainen kansakunnallinen häpeä. Laiska, työtön, masentunut, yksinäinen Pekka tässä vie verorahat ja ostaa niillä hasista lähikaupan edessä!" Särvälä havainnollistaa.

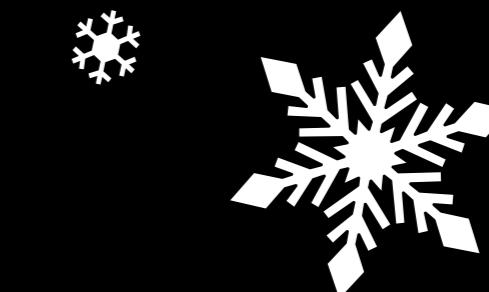
Kummastusta herättää Jyväskylän yliopiston kanta liittää Syrjäytymisopintoihin muun muassa kurssit *SYP103 Jhdanto mielialahäiriöihin* sekä *SYS302 Päihteiden väärinkäyttö ja arjen tilallisuus*. "Onko tämä stereotypian vahvistamista vai vakiintuneen merkityksen kyseenalaistamista humorin keinoin? Mitä kursseilla oikeasti opetetaan? Eikö jokainen voi syrjäytää omalla tavallaan?" parahtaa tuskaisena myöhässä mukaan saapunut Viola Kuttu, joka esiintyy mielellään omalla nimellään ja korostaa, että hänen →

myöhästymisenä syy on käytännön syrjäytymiskokeilut eräässä hervantaisessa ravintolassa.

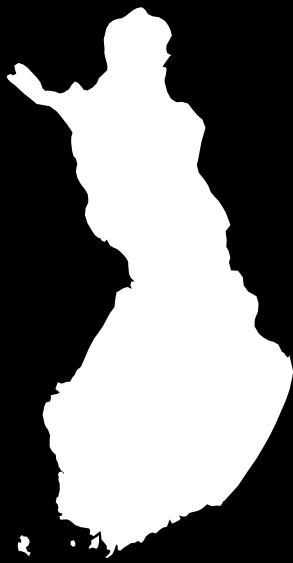
Tässä vaiheessa lingvistien korotetut äännet herättävät kanssaihminen huomion. Porukka nuorehkoja henkilöitä liittyy joukkoon, sillä osa heistä haluaa jakaa omia syrjäytymiskokemuksiaan. Ralluksi itsensä esittelevä henkilö kertoo, että kokee olevansa syrjäytynyt, koska niin hänelle Kelassa sanottiin. Eräs Pena sanoo, että oli syrjäytynyt nuorempana pari vuotta ollessaan työtön, mutta menikin sitten töihin. Porukan vanhin henkilö on vihainen, koska hänellä on työnhakuongelmia, mielenterveväge ja pähdeongelmia, mutta ään 'orostaa, ettei missään... ole syrjäytynyt. Kaikki porukka y... äät mielipiteeseen, että syrjäytyminen on käsitteenä hyvin vaikea määritellä.

Ilti alkaa lähestyä loppuaan ja kokouksen salainen pöytäkirja on täynnä. Lingvistit ovat uupuneita ja kaikkensa antaneita. Viimeisten ajatusten rippeet leijailevat heidän välillään etsien väsyneinä muotoaan. Hauras tunnelma saa aikaan halauksia, liikutuksesta kostuneita silmiä ja lupauksia tehdä yhdessä suuri tutkimus syrjäytymisestä käsitteenä ja ilmiönä. Kollektiivinen kokemus siitä, että ollaan hyvin suuren ja merkittävän asian äärellä, värähtelee osallistujien välillä kunnioitusta herättävänä voiman. Viimeiset sanat, jotka kirjataan pöytäkirjaan ovat: *Ote syrjäytymisestä: laaditaan monitieteinen lingvistis-semantis-diskursiivinen analyysi aiheesta syrjäytyminen ja pyritään yhteistyöhön Jyväskylän yliopiston syrjäytymisopintojen järjestäjien kanssa, jotta jokaiseen yliopistoon saataisiin syrjäytymiskoulutusta.* ×

Kaunista joulua...

..ja rentouttavaa
lopputalvea
**Suomi-ilmiön
lukijoille!**

TAMPEREEN YLIOPISTON SUOMENOPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖ **KOPULA RY** 2017